לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום א', י"ט באדר ב' תשמ"ו, 30 במארס 1986 / שנה מ"ג מס' 13001 / המחיר 73 אגורות כולל מע"מ

גורבאצ'וב מציע לרייגן פגישה מיידית באירופה

מוסקבה. — מנהיג בריה"מ גורבאצ'וב, הציע אמש להקדים את פגישת הפיסגה עם הנשיא רייגן, ולהיפגש עמו בהקדם האפשרי בבירה אירופית כלשהי, כדי לדון בהפסקת הניסויים הגרעיניים.

בנאום ששודר במהדורת החדשות העיקרית בטלוויזיה של מוסקבה, אמר גורבאצ'וב כי הפסקת הניסויים הגרעיניים החד־צדדית של בריה"מ תימשך גם לאחר ה־31 במרס, עד לניסוי הגרעיני האמריקני הבא. „אני מוכן להיפגש עם הנשיא רייגן בהקדם האפשרי, בלונדון, ברומא, או בכל בירה אירופית אחרת שתרצה לארח אותנו", אמר גורבאצ'וב. (רויטר עתים)

עימות חריף בין פרס למודעי צפוי היום בממשלה על הסיוע לסול"ב ולקופ"ח

פרס יציע לאפשר לסולל־בונה להנפיק איגרות חוב של כ־100 מיליון דולר כדי לפרוס חובותיו ● בעניין קופ"ח יתבע לאמץ דו"ח גדיש ● אמש אמר ראש־הממשלה: או שנלאים את קופ"ח או שנעזור לה להתקיים ● ביום ו' סוכמו עיקרי ההסדרים עם קופת־חולים: האוצר ידאג לאיזון תקציב הקופה וזו תעלה המס־המקביל והמס־האחיד ● טרם סוכמה בעיית החובות מהעבר

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים ומאת ניצה רימון, כתבת „על המשמר"

עימות חריף צפוי היום בממשלה סביב הצעות ראש הממשלה, שמעון פרס, על חבילות סיוע לסולל־בונה, קופת־חולים והתקלאות. לדברי סקידים באוצר, שר־האוצר, יצחק מודעי, עומד להביע התנגדות תקיפה להצעות של פרס. מודעי אמר שההצעות של ראש־הממשלה מהוות פתח להזרמה של כספים למשק, דבר שאין לקבל אותו.

פרס יציע לממשלה לאשר לסולל־בונה להנפיק אגרות חוב בסך של כ־80 עד 100 מיליון דולר, ובעזרת כספים אלה לבצע קונסולידציה של חובות. באוצר אומרים שהנפקה זו תבוא על חשבון הכנסות משרד האוצר, ועל כן אין לקבל אותה. פרס אף יציע לממשלה לאשר את דו"ח גדיש לסיוע לקופת־חולים. לדברי האוצר יישום המלצות גדיש יעלה כ־175 מיליון דולר.

היטלים למיסים

שר־האוצר יבקש מהממשלה לאשר את ההיטל על הרכב, את חוק היטל חינוך ואת השינויים במיסוי קצבאות הנימלאים — חוקים אשר עומדים בבסיס הוויכוח שמתנהל בין הממשלה לבין רוב חברי הכנסת בקואליציה, אשר מתנגדים להיטלים אלה. אם תאשר הממשלה את הצעות מודעי הן יובאו מיד לאישור ועדת הכספים של הכנסת שתכונס במיוחד למטרה זו.

בשעות הערב אמור שר האוצר מודעי להיפגש עם חברי סיעת הליכוד בכנסת ואילו פרס ייפגש עם סיעת המערך וזאת במאמץ לשכנע את הח"כים לתמוך בהצעת התקציב בקריאה שניה ושלישית במליאת הכנסת.

להלאים או לעזור

ראש הממשלה, שמעון פרס, אמר אמש כי אינו מתכוון להציע לממשלה לתת הקצבה כספית

(סוף בעמוד 2)

„לסייע או לתת להם להתמוטט"

מוציא אמש בכנס המכון של ועידת העבודה אמר פרס כי בגלל עיכובים ביורוקרטיים נמנעות עבודות בנית בהיקף של מיליארד דולר. „מתר תעמוד בפני הממשלה הבעיה: האם לתת לסולל־בונה להתמוטט ולשלוח לרחובות 14 אלף פועלים, או לסייע למערכה לשקם את עצמה" — אמר פרס (צילום: ישראל סאן).

גיוס כספים לצמיחה ולשכונות — במרכז נסיעת רה"מ לארה"ב

ראש־הממשלה יעלה גם רעיונות חדשים כיצד להחיות המו"מ לשלום עוד לפני הרוטאציה ●

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

עיקר מסעו של ראש־הממשלה שמעון פרס בארה"ב יוקדש לגיוס השקעות לתעשייה לשם עידוד הצמיחה ושיקום שכונות, וכן לתוכניתו לשיפור איכות החיים בשטחים. כן יקדיש פרס זמן ניכר להופעות בכלי התקשורת ולפגישות עם עורכי עתונים, מגישים ראשיים בטלוויזיה האמריקנית ובעלי טורים. פרס ייפגש מספר פעמים עם מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ, ויידונו ביניהם עניינים כלכליים ומדיניים. פרס ייצא לארה"ב מחר בבוקר וישוב לארץ בסוף השבוע.

אמוראי ונוביק

אל פרס נלווים סגן־שר־האוצר עדי אמוראי, שישתתף בכל הדיונים הכלכליים, וכן מנכ"ל משרד ראש הממשלה אברהם טמיר, המזכיר הצבאי אל"מ עוזיאל נבו, היועץ המדיני ד"ר נמרוד נוביק, שכבר נמצא בארה"ב, ויועץ ראש הממשלה לענייני תקשורת אורי סביר.

העילה לנסיעת פרס היא השתתפות בסעודת ערב חגיגית מטעם הקונגרס היהודי העולמי במלאות לו 50 שנה. הארוחה תתקיים בניו־יורק ביום ד' בערב ופרס יישא בה את הנאום המרכזי, שיהיה מדיני באופיו. מחר בערב ייפגש פרס עם 17 התורמים העיקריים למגבית היהודית המאוחדת, שכל אחד מהם תרם לישראל מעל למיליון דולר. פרס ידון עמהם על שלב ב' של שיקום השכונות, שעיקרו סיוע לשכונות בשיקום חברתי וחינוכי, לאחר שהושלם שלב א' של השיקום הפיסי.

עם ברש ושולץ

ביום ג' בבוקר ייפגש ראש־הממשלה עם סגן־נשיא ארה"ב ג'ורג' בוש ולאחר מכן עם מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ. עם כל אחד מהם ייפגש פרס תחילה בארבע עיניים ולאחר מכן בפגישת עבודה, אליה יצטרפו צוותים משני הצדדים. בצהריים יסעד פרס, יחד עם שולץ, עם 60 אנשי „כוח המשימה הכלכלי", תעשיינים ומשקיעים, כדי לדון בהשקעות בתעשייה הישראלית. תוך עידוד עקיף של ממשלות ארה"ב וישראל. בערב ישתתף פרס בסעודה שיערוך לכבודו סגן נשיא ארה"ב בביתו.

פרס ייפגש עם שולץ שוב לארוחת בוקר ביום ד'. הפגישה תהיה

(סוף בעמוד 2)

כהנא מאיים לפלוש לעצרת „יום האדמה" בטייבה ● עמוד 20

עצר פעיל „כך" שתקף מזכיר מרכז מפ"ם ● עמוד 4

אפשר להקפיא עוברים גם למאה שנה ● עמודים 2 ו־4

אחריות הממשלה לקופת־חולים

[illegible] הכלכלית של קופת החולים ההסתדרותית, קבע דו"ח גדיש, [illegible] עיוותים, שלקופה עצמה לא היתה כל שליטה עליהם: העיוות [illegible] נגרם על־ידי מדיניותה התקציבית של הממשלה, והעיוות השני [illegible] מדיניותה המוניטארית. בשנים האחרונות התעלמה הממשלה — [illegible] בכוונת תחילה מכך, שקופת־החולים הכללית משרתת את רובה המכריע של האוכלוסייה בארץ, ולפיכך היא מכשיר [illegible] מדיניות רווחה אוניברסאלית, ולא חברת ביטוח עיסקית. [illegible] הקופה למשברים כספיים תכופים שלא באשמתה, משברים [illegible] סבל עצום לעולים, לנזקקי אישפוז ושעלותם במונחים של רווחה [illegible] כללית היתה גבוהה ביותר. דרוש היה דו"ח גדיש כדי שהאוצר [illegible] על כך, שתקציב קופת־החולים חייב להיות מאוזן מתחילתו, [illegible] לערוב לכך, שכתוצאה ממדיניותה הכלכלית לא ייגרמו [illegible] הכנסות בלתי־חזויים לשרות הבריאות הציבורי שקופת־החולים [illegible] העיקרי. על־ידי אימוץ מסקנותיו של הממונה לשעבר על אגף [illegible] יעקב גדיש, הכירה ממשלת ישראל כולה, ומשרד האוצר בפרט, [illegible] הכוללת לקיום מערך יעיל ורצוף של בריאות ציבורית, וזאת [illegible] בעצמאותה המינהלית והאירגונית של קופת־החולים ההסתדרותית.

[illegible] שנגרמה לקופת־החולים. כתוצאה ממדיניות פיסקאלית [illegible] של האוצר כלפיה, לא סילק את הגיבנת השנייה, זו שצמחה כתוצאה [illegible] המוניטארית החונקת. אומנם לכאורה בנק־ישראל אחראי [illegible] זו, והבנקים המסחריים הם הגובים את הריבית בפועל, [illegible] אין כל ויכוח מקצועי על כך, שמקור מדיניות הכסף היקר [illegible] הממשלה במסגרת המדיניות הכלכלית המייצבת מיולי [illegible]. בעסק אשראי שוטף לזמן קצר נאלצה קופת־חולים לשלם ריבית [illegible] של קרוב למאה אחוזים בשנה — אך לא הבנקים שגבו את [illegible], הבנק המרכזי הוא שקבע את גובה הריבית, על־ידי מיגבלות [illegible] ומחיר המקורות הפיננסיים שהעמיד לרשות הבנקים [illegible] כן שבולטתו וביכולתו בלבד, להביא לביטול ריאטרואקטיבי של [illegible] המסורתיות. הבנקים המסחריים אינם יכולים, בלי לערער [illegible] את אמינותם כמוסדות האחראיים לכספי המפקידים [illegible], למחוק היבית שגבו מקופת־חולים, ושהעבירו מיד לבנק [illegible] עבור הלוואות מוניטאריות שקיבלו ממנו. הבנקים ביצעו [illegible] את הוראות הממשלה ולכן על הממשלה ועליה בלבד, רובצת [illegible] המנוולות לצמיחת הריבית החריגה, של מאות מיליוני דולרים, [illegible] את קופת־החולים, את „סולל בונה", את תנועת המושבים ואת [illegible] הציבורי והסוציאלי.

[illegible] קופת־חולים מובא היום להכרעת הממשלה, כאשר רוב נקודות [illegible] ישבו למעשה בשיחות ישירות בין נציגי האוצר וההסתדרות. [illegible] נותרה לפתרון כולל בעיית החובות הכבדים שנוצרו בגין [illegible] מוניטארית, ושבלי פתרונה הממלכתי לא יחזור המשק לשווי [illegible] התנאים ההכרחיים לצמיחה.

התיירות לישראל נפגעה ממלחמת רייגן בקדאפי

הירידה במארס בכ־50% בהשוואה לאשתקד ● שריד מנסה להשיג הסכם עם ארה"ב שיהפוך ישראל ל„מדינת תיירות מועדפת" ● סנטורים ביטלו ביקורם

מאת חנה איש הורוביץ, כתבת „על המשמר"

בראשה מטוסו של שר־החוץ האמריקני ג'ורג' שולץ, המגריא מטורקיה ליוון, כשהוא מלווה מטוסי קרב, לא תרם לתיירות לישראל לכבוד חג הפסחא והפסח — אמר אמש משה שרשני, נציג משרד התיירות בארה"ב.

לדבריו, גם שני סנטורים אמריקנים, שביקשו לבקר בישראל בשבוע שעבר, קיבלו הנחיה מהסטייט דיפרטמנט לעכב את [illegible] קורס בגלל המבצע האמריקני בלוב. התיירות לישראל שהיתה נמוכה בפברואר בשיעור של 41 אחוז בהשוואה לפברואר אשתקד סבלה במארס מירידה חמורה עוד יותר, כתוצאה ישירה מהמבצע האמריקני.

מאמצי שר התיירות

במסגרת המאמצים להגביר את התיירות לאור חיים ותיכון, קיים שר־התיירות אברהם שריד ביום שישי בניו־יורק פגישה עם נציגי משרדי התיירות של מצרים ושל יוון. בה הוחלט על הכנת תוכנית עבודה משותפת... נציגו ... משרד

(סוף בעמוד 2)

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הוועד־הפועל
לשכת דובר ההסתדרות

מועצת ההסתדרות הק"ד
מועד המועצה

מועצת ההסתדרות הק"ד (104) תתכנס בקיבוץ שפיים ביום חמישי כ"ג באדר ב' תשמ"ו 3.4.86. המועצה תיפתח בשעה 9.00 בבוקר ותימשך עד שעה 5.00 אחה"צ.

סדר היום של מועצת ההסתדרות ק"ד

א. מעמדן של עיירות הפיתוח בחברה הישראלית.
ב. מפעל „תנופה לצמיחה".
ג. בחירת מבקר ההסתדרות.
ד. בחירת ועדת מבקר ההסתדרות.
ה. אישור תקנות רשות השיפוט.
ו. בחירת יו"ר רשות השיפוט בהסתדרות וחברי ההנהלה.
ז. בחירת שופטי רשות השיפוט בהסתדרות.
ח. אישור תקנון המוסד לבירורים חברתיים.
ט. בחירת חברי המוסד לבירורים חברתיים.
י. שינויים בחוקת ההסתדרות.
יא. שינויים בחוקת הבחירות היחסיות.
יב. שינויים בהרכב הוועד הפועל.
יג. שונות.

חלוקת חומר לצירי המועצה והסגנים

חלוקת חומר ותיקים לחברי המועצה ולסגנים תחל משעה 8.30, בקיבוץ שפיים.

תחבורה

תחבורה לקיבוץ שפיים תצא מחצר הוועד הפועל ביום חמישי 3.4.86 בשעה 7.45־7.30 בבוקר. עם סיום הישיבה, תועמד תחבורה מקיבוץ שפיים לתחנה המרכזית בתל־אביב.

תלושי ארוחה

תלושי ארוחה יחולקו לחברים ולסגנים בקיבוץ שפיים.

הזמנות לעתונאים וצלמים

הזמנות ושוברי חניה לעתונאים ולכתבים לענייני ההסתדרות נשלחו ע"י לשכת דובר ההסתדרות למערכות. כמקובל, עתונאים, כתבים וצלמים המעוניינים להשתתף במועצה מתבקשים לפנות מיד ללשכת הדובר, הוועה"פ (טלפון 03־267398) ולקבל את ההזמנות בידי. תלושי ארוחות צהריים יימסרו לעתונאים ביום המועצה בלשכת הדובר בשפיים.

מזכירות הוועד הפועל

צוות משותף לממשלה ולהסת' יסכם המחלוקות על דו"ח גדיש

פרס יביא הסיכום לישיבת הממשלה ביום א' ● קיסר דחה תביעות מודעי להטלת תשלום מיוחד על חברי קופ"ח

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

בתום דיון בעניין משבר קופת־חולים הכללית שזימן אתמול ראש הממשלה שמעון פרס במשרדו בתל־אביב סוכם, כי צוות עבודה משותף יכין הצעת סיכום מוסכמת על הצדדים באשר ליישום דו"ח יעקב גדיש ויישוב חילוקי הדעות והתחשבנויות של הצדדים לדו"ח זה.

ראש הממשלה הטיל על יעקב גדיש לרכז את הצוות שבו משתתפים נציגי האוצר, ההסתדרות, קופת־חולים ומשרד־הבריאות. כמו־כן ביקש ראש הממשלה מגדיש שהצוות יסכם עבודתו תוך יום אחד, כדי להביאו כסיכום לישיבת הממשלה כבר ביום א' הקרוב.

לפני כן הודיע מזכ"ל ההסתדרות, ח"כ ישראל קיסר, באוזני שר־האוצר מודעי, שההסתדרות מתנגדת בתוקף להטלת תשלום מיוחד נוסף על חברי קופת־חולים, כדי לגבות 15 מיליון דולר החסרים עדיין, לפי דו"ח גדיש, לאיזון התקציב של קופת־חולים.

בתשובה לשאלת שר־האוצר, מאין יילקח בכל זאת הסכום של 15 מיליון דולר, השיב קיסר, שאין זה צודק להטיל תשלום מיוחד רק על חברי קופ"ח הכללית, בנוסף על העלאת המס האחיד שכבר הוסכם עליה, ואם הממשלה תחליט להטיל היטל בריאות של כחצי אחוז על כלל משלמי המס בישראל עבור בריאות לא תתנגד לכך ההסתדרות. דובר מרכז קופת־חולים, דוד תגר, אמר לכתבנו כי השר מודעי הכחיש קיום לדו"ח פנימי של משרד־האוצר הסותר את ממצאי ועדת גדיש.

זוג קשישים נתגלה ללא רוח חיים בדירתם בתל־אביב

הערכת המשטרה: אחד מהם מת מוות טבעי והשני שם קץ לחייו

מאת אבי בניהו, כתב „על המשמר"

זוג קשישים נתגלה אתמול ללא רוח חיים בדירתם בתל־אביב. עליפי הערכת המשטרה נפטר הגבר ממות טבעי ו[illegible] האשה שמה קץ לחייה לאחר מכן, אולם אין עדיין מסקנות סופיות בעניין זה.

בני הזוג, צבי קוברלו בן 76 וצופיה רביב בת 62, נישאו לפני כחמש שנים אולם נשאו שמות משפחה שונים. הם התגוררו ברחוב דוד המלך 11 בתל־אביב.

לאחרונה הם נראו ביום ראשון שעבר ומאז נותק עימם הקשר. בני משפחה וידידים שהתקשרו טלפונית אל דירת בני הזוג לא נענו והתעורר חשד כי אירע דבר מה.

אתמול בצהריים הגיע לדירה קרובת משפחה של הזוג, שברשותה היה מפתח של הדירה, משלא הצליחה לפתוח את הדלת היא מיהרה להזעיק את המשטרה. משנפרצה דלת הדירה נתגלו שני בני הזוג בחדר השינה של הדירה.

גופת הגבר היתה נפוחה ומצב של תחילת ריקבון ומעריכים כי הוא מת לפני כמה ימים מוות טבעי.

אנשי המשטרה מתקשים לקבוע כיצד מתה האישה.

הגופות הועברו למכון לרפואה משפטית באבו כביר לשם קביעת סיבת המוות.

על הגופות לא נמצא סימני אלימות.

נערה הוזעקה לטיפול ב„תנאי מחתרת"

[illegible]

מת הנער שנפצע מהתפוצצות פגז

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

משה בגיווי בן 16, שנפצע שלשום בשדה מטווחים, מת אתמול מפצעיו.

חברי מושב בוסתן הגליל הסמוך למקום אומרים, כי השטח אינו מוגדר דיו וכל פניותיהם בעניין לא הועילו.

בשנים האחרונות נפצעו כמה אנשים מהתפוצצויות מיכלים.

בצה"ל טוענים לעומת זאת כי שדה המטווחים גודר והוצבו שלטים האוסרים להיכנס אליו, אולם הדבר אינו מרתיע אנשים הנכנסים לאסוף תרמילי נחושת.

העיירה ירוחם תושבת ביום א' במחאה על מצוקת האבטלה

מאת שלי יחזמוביץ', כתבת „על המשמר"

העיירה ירוחם תושבת בליל חול מיום ראשון בשבוע הבא, במחאה על הזנחה מתמשכת והורדת העיירה לתחתית סדר העדיפות הלאומי. במסגרת השביתה יושבתו כל מוסדות הציבור, התעשייה, החינוך והשירותים.

מזכיר מועצת פועלי ירוחם, דוד מסיקה, אמר אתמול במסיבת עתונאים, כי 25 אחוז מכוח העבודה בירוחם מובטל, מרובר בכ־550 איש. חלקם חיילים שהשתחררו זה עתה. קיימים רבים אחרים, אמר מסיקה, שאינם מגיעים כלל לשירות התעסוקה.

מסיקה השמיע טענות קשות נגד שני המפעלים האחרים — מפעלי ים המלח ומפעל מכתשים, שאינם קולטים עובדים תושבי ירוחם.

ראש המועצה המקומית ירוחם, ברוך אלמקייס, אמר: „הבעיה היא שרק התוקים עובדים את ירוחם. „פוססטים" מעדיפים עובדי קבלנים, ולכן לא קלטו בשנתיים האחרונות אף עובר. 500 יחידות דיור ריקות עומדות בירוחם, והתושבים נוטשים".

ברוך אלמקייס השמיע שתי תביעות מיידיות, האחת — להעניק שליטה מלאה על המפעלים באיזור לידי העיירה, והאחרת — עריכת סיווג פנימי מחודש בקרב העיירות. „צריך לקחת את כל 35 עיירות הפיתוח ולעשות סיווג פנימי מחודש כדי לחלק את הפריבילגיות בהתאם. ועדה נייטראלית אובייקטיבית היא שתקבע את [illegible] העדיפויות".

אלמקייס אמר, כי מידת האיכפתיות של הממשלה כלפי ירוחם מתבטאת בכך שמברק ששיגר לרה"מ שמעון פרס בדבר השבתת העיירה — לא נענה כלל, גם מכתב ששלח לפני ארבעה חודשים לשר־המסחר והתעשייה, אריאל שרון, לא נענה.

ראשי ירוחם ותושביה מוחים בגילוי דעת שפירסמו על הזרמת משאבים להתנחלויות בגרוח במקום להפנותם לערי הפיתוח.

מאות נציגי תושבי שכונות מערי הפיתוח ומשכונות המצוקה מכל רחבי הארץ, יגיעו ביום שני לירוחם, להזדהות עם תושבי העיירה הדרומית, שתושבת כליל במחאה על מצוקתה בפרט ומצוקתן של ערי הפיתוח בכלל.

התיירת הגרמניה שנורתה בראשה נפטרה מפציעה

מאת שלי יחזמוביץ', כתבת „על המשמר"

התיירת הגרמניה מרים שטקר שנורתה לפני כשבועיים בראשה בפרדס בקיבוץ רביבים, נפטרה אתמול במחלקה הנוירוכירורגית בבית סורוקה, לאחר שמאמצי הרופאים להציל את חייה לא עלו בתוהו.

מרים שטקר בת ה־20 נמצאה ב־15 במארס בפרדס רביבים ללא הכרה. בבדיקה רפואית הסתבר כי נורתה בראשה כ־24 שעות קודם לכן, לאחר שהיתה קורבן להתעללות מינית. מאז הפציעה האנושה לא שבה אליה הכרתה.

שלשום חלה החמרה במצבה ובעקבות זאת בוצע בה ניתוח גולגולת מסובך שארך מספר שעות. אתמול, סמוך לשעה 11.30 בצהריים, נפטרה התיירת.

מרים שטקר הגיעה לישראל בספטמבר אשתקד ועבדה כמתנדבת בקיבוץ מנרה. לאחר מכן התגוררה בירושלים ועבדה במעון לילדים מוכי גורל שהוחזק ע"י כנסיה ירושלמית. אביה של מרים, יורגן שטקר, הוא כומר פרוטסנטי, הגיע לארץ יומיים לאחר המקרה.

הוא סיפר, כי בתו הגיעה לישראל בעקבות סיפוריו על הארץ, בה ביקר שלוש פעמים. יורגן שטקר אמר, כי יחסו האוהד לישראל לא חל שינוי. אתמול סירב האב לשוחח עם עתונאים.

„המשמר"
הקפת התבור ה־34 לזכרו של יצחק שדה

בשבת, 5.4.86, בשעה 8.30 בבוקר מירוצים עממיים ותחרותיים לבוגרים, נוער, ילדים וקשישים מ־1200 מ' עד 11,000 מ' (בהתאם לגיל)

פרטים והרשמה:
● מרכז „הפועל", רח' הארבעה 8, ת"א, טלפון 03־260181
● מועצה איזורית גליל תחתון, כפר־תבור 067־67213. הסעה מאורגנת מכל רחבי הארץ

מסד ראשון

חדשות בנות חמישים

קבוצה משחקני תיאטרון העיר דיסלדורף מגרמניה המערבית מתארחים בארץ ובאמתחתם קברט פוליטי, סאטירי, ואפילו לירי, פרי עטו של אחד מאלה, שיצרו את האקלים הרוחני של השנים שבין מלחמת העולם הראשונה והשניה — קורט טוכולסקי. שם התוכנית: האם באמת אתה כל־כך טיפש קהל נכבד?

שירים, פזמונים, מונולוגים וסתם הבריקות מושמעים במקצועיות רבה ולעתים בהגשה מבריקה על־ידי הצוות, שבראשו סטפן ויגר והמונולוג שלו על בעל חנות ירקות ונדוד מאסיפת בחירות אחת לשנייה, עד שהוא משתכר מרוב כיבוד שמכבדים אותו שם, הוא אחד מנקודות השיא של הערב המשעשע.

האין זה עצוב שכעבור כמחצית מאה שנים עדיין כל זה טרי, אקטואלי ומכאיב כל־כך? התתנגרות למלחמה — קטע מצויין על ביקורו של אב ובנו הקטן בשדה הקרב של מלחמת העולם הראשונה נוגע ללב ויכול היה להיות מושמע גם כיום — באיראן או בעיראק.

וה„סדר הגרמני" והחיבה הגרמנית לניסוחים מסובכים ומעורפלים מרוב ריוק — כל זה גם כיום מרגיז או משעשע.

שיריו של הנס אייזלר בולטים בטיבם והקטעים כולם מוגשים היטב.

איני יודע אם התרגום הסימולטני מסוגל להעביר את השנינות ואת הטעם החמוץ־מתוק של טוכולסקי, אבל למי ששומע גרמנית נוצר דיוקן של תקופה בראי סאטירי, התושף אמיתות מרות, ונשאר למרות הכל אנושי כל־כך.

גיורא מנור

משה שטרן הוחזר מפאריס ונעצר

מאת זהבה מרום, בצלאל עמיקם ואבי בניהו, כתבי „על המשמר"

משה שטרן, בן 59, מנהלו לשעבר של בנק צפון־אמריקה בירושלים, החשוד במעילה בסכום של מיליוני דולר, נעצר אתמול בנמל־התעופה בן גוריון, מיד עם נחיתת מטוסו בטיסה ישירה מפאריס.

משה שטרן הגיע מפאריס בלוויית פקד מישל גויסר, איש היחידה לחקירות הונאה במטה הארצי. בשדה־התעופה המתינו להם ראש צוות החקירה, רב פקד יעקב אלאלוף, רב סמל יצחק אג'מן וראש מיפלג החקירות במטה הארצי, יעקב גרוסמן, שאחז בידיו את צו־המעצר.

כשירד מן המטוס, לבוש חליפה שחורה, לראשו כיפה ובידו שקית ניילון, שבה ניסה להסתיר את פניו, הוכנס שמה שטרן לאחת משתי מכוניות המשטרה שהמתינו בשדה, והשיירה יצאה לדרכה אל בית המעצר באבו־כביר.

היום יובא משה שטרן לפני שופט בית־המשפט בתל־אביב, להארכת מעצרו. ייצגו עליו עורכי־הדין דור ליבאי ורן שיינמן. המשטרה טוענת, כי תהליכי ההסגרה שנוהלו בין צרפת לישראל במקרה זה היו שיגרתיים, וכי שטרן ברח מן הארץ בגלל המעילה, ולא יצא מחו"ל כדי לגייס כספים, כביכול. שטרן נעצר בצרפת אחרי שהצליח לחמוק מידי המשטרה בשוויץ, והתכוון לחמוק לארץ דרום־אמריקנית, כנראה ברזיל.

ריבוי מתנחלים בגדה ובעזה לעומת נטישת ערי פיתוח

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

מספר המתנחלים היהודיים בגדה המערבית עלה ב־1985 ב־4,600 וברצועת עזה ב־200, בעוד בעיירות הפיתוח, בנגב ובגליל נרשם בשנה האחרונה מאזן הגירה שלילי. — מסתבר מנתונים שפירסמה אתמול הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

בסוף השנה שעברה היו בגדה וברצועת עזה כ־42 אלף תושבים יהודיים. מנתוני הלשכה עולה, שב־1985 היתה הגירה שלילית של 1,800 תושבים ממחוז הדרום. הלשכה הוסיפה, שגם ב־25 עיירות פיתוח בתוך הקו הירוק נרשם מאזן הגירה שלילי, והם איבדו 1,200 מתושביהם. 3.2 מכל אלף תושבים בעיירות הפיתוח האלה נטשו אותן ב־1985. רוב הירידה נרשמה בעיירות פיתוח בגליל.

מנתוני הלשכה עולה, כי מאזן הגירה שלילי נרשם גם לגבי הערים הגדולות. כ־2,800 תושבים עזבו את תל־אביב, מעל המספר שהשתקע בה. הגירה השלילית לגבי חיפה היתה 1,100 תושבים ולגבי ירושלים 1,000 תושבים יהודיים.

חברי הליכוד בוועדת הכספים של הכנסת ערכו אתמול „מארב פרלמנטרי" וניצלו את הדיון במליאה כדי להעביר לוועדת הכספים החלטה על העברת 30 אלף דולר מתקציב פיתוח הגליל לפיתוח הגדה המערבית. חבר הכנסת יאיר צבן מחה על „המארב" הזה ואמר, כי הצעד הזה מגלה את הפרצוף האמיתי של חברי הליכוד.

ניבה מטעים בע"מ (בכינוס נכסים)
הזמנה להגשת הצעות לרכישת חווה חקלאית

1. מוצעת בזה למכירה חוות חקלאית בשטח של 4,368.5 דונם, באיזור חוף הכרמל המוחכרת ממינהל מקרקעי ישראל והכוללת: מטעים, גידולים, מבנים וציוד.
2. פרטים בדבר המקרקעין הזכויות בהם ניתן לקבל אצל: ב. מטלון עו"ד מרח' מונטיפיורי 39 ת"א או אצל א. פרלשטיין, עו"ד מרח' אחד העם 105 תל־אביב.
3. הצעות לרכישת המקרקעין יש להגיש לאחד מהנ"ל, לא יאוחר מיום 30 באפריל 1986.
4. לכל הצעה יש לצרף המחאה לפקודת הח"מ בסכום השווה ל־[illegible] מערך ההצעה.
5. הח"מ שומרים לעצמם הזכות לנהל מו"מ עם כל מציע, ואין הח"מ מתחייבים לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או איזה הצעה שהיא.
6. המכר הסופי כפוף לאישור בית המשפט המחוזי בת"א ולתנאי חוזה המכירה עם המינהל.

מוריאל מטלון, עו"ד
רח' מונטיפיורי 39
ת.ד. 29141 תל־אביב
טל' 03־290984

אהרון פרלשטיין, עו"ד
רח' אחד העם 105,
תל־אביב
טל' 03־289010

כונסי הנכסים של ניבה מטעים בע"מ

ח"כ צבן: ישראל התחייבה בפני האו"ם לחוקק חוק נגד גזענות

„אין להעלות על הדעת כי ישראל, שהיתה בין היוזמים באו"ם למען אמנה נגד גזענות — תתחמק עתה בעצמה מלחוקק את החוק הזה"

מאת כתבנו

מדינת ישראל הצהירה לפני שנה בדיוק, בפני ועדת האו"ם לעקירת האפליה הגזעית, כי תשלים בהקדם את החקיקה האנטי־גזענית ותמלא בכך את ההתחייבות שנטלה על עצמה שעה שאישררה את האמנה הבינלאומית „בדבר ביעורן של כל צורות האפליה הגזעית". על הצהרה זאת נודע לח"כ יאיר צבן (מפ"ם) ממסמכים שהגיעו לידיו ובינהם הדינים והחשבונות שהגישה ישראל בשנים האחרונות לוועדת האו"ם לעקירת הגזענות, מסר דובר מפ"ם.

בדו"ח האחרון של הוועדה, שפורסם לאחרונה, נמסרו דבריו של נציג ישראל שהודיע כי הממשלה הגישה לכנסת שני חוקים נגד גזענות ואף הוצגה בפני הוועדה חוות דעתו של פרופ' זמיר היועץ המשפטי לממשלה, המגדירה את הכהניזם כצורה של גזענות וכתופעה מבישה העומדת בסתירה לאושיותיה של מדינת ישראל.

ח"כ צבן אומר כי מדינת ישראל והקונגרס היהודי העולמי מילאו תפקיד בולט בקרב אלה שיזמו את הדיון באו"ם על הגזענות בשנת 1960 ואת פירסומה של האמנה הבינלאומית לעקירת הגזענות ב־1966. ישראל חתמה על האמנה בדיוק לפני עשרים נה ואישררה אותה סופית בתקופת ממשלת הליכוד בפברואר 1979. ח"כ צבן אומר כי מדינת ישראל היתה בין המדינות שתבעו במפגיע להכליל באמנה סעיף התובע חקיקה אנטי־גזעני והוצאת ארגונים גזעניים אל מחוץ לחוק.

חקיקה מתחילה מבית

בניגוד לקבוצה קטנה של מדינות, וארה"ב בתוכן, שלא תמכו בסעיף זה, אין להעלות על הדעת שישראל תהיה בין היוזמים של אמנה התובעת מכל אומות העולם חקיקה אנטי־גזענית מפורשת ומחמירה, ובה־בעת תעסוק בהתחמקות ובהתחסדות שעה שמדובר ב„חוקיה שלה" אומר ח"כ צבן, התובע לדחות על הסף את טענתם של כמה ח"כים דתיים, ואישים נוספים, שלא להכליל את המונח גזענות בספר החוקים הישראלי.

ח"כ צבן יגיש השבוע ליו"ר הכנסת את המסמכים שהגיעו לידיו ויבקש להביאם לידיעת הבית, ולהטיל את כל כובד משקלו לדחיית תרגילי הסחבת של כמה מהסיעות הדתיות ולקבלתו הדחופה של חוק נגד גזענות ראוי לשמו שיאסור לא רק הסתה אלא גם הפליה על רקע גזעני.

הממשלה עשוייה לחייב שר־הפנים להפעיל שעון קיץ

מאת דליה שחורי הכתבת המדינית של „על המשמר"

שר התקשורת, פרופ' אמנון רובינשטיין, עומד להגיש לממשלה הצעת החלטה להנחות את שר־הפנים להוציא צו בדבר הפעלת „שעון קיץ" מ־12.4.86 עד 27.9.86.

בדברי ההסבר להצעתו כותב פרופ' רובינשטיין כי החוק מקנה לשר הפנים סמכות לקבוע בצו שעון קיץ והדבר מעיד על כוונת המחוקק שיופעל שעון קיץ.

עוד כותב פרופ' רובינשטיין, כי להחלטה שלא להפעיל שעון קיץ אסור להסתמך על שיקולים זרים ואין היא יכולה להיות בלתי־סבירה. כבר בעבר הוכח, כותב שר התקשורת, כי שעון הקיץ מביא להגברת פריון העבודה, לחיסכון באנרגיה ולצמצום בשיעור תאונות העבודה ותאונות הדרכים.

נוסח הצעת רובינשטיין כבר הועבר לשר הפנים לפני כשבועיים.

עימות חריף בין פרס למודעי צפוי היום

(המשך מעמוד ראשון)

לסולל־בונה, אלא לפרוס את חובה של החברה על פני מספר שנים. „זה עדיף בעיני מאשר לשלוח 14 אלף יהודים לאבטלה" — אמר פרס שדיבר בפני באי הכנס המכין לוועידת מפלגת העבודה של המשמרת הצעירה, שנערך אמש בבית ברל. ראש־הממשלה משוכנע גם כי יש לאפשר לקופת חולים לצאת מהגרעון של 250 מיליון דולר. „אני אציע לממשלה להחליט או שנלאים את קופת־חולים ונגמור, או שניתן לה להמשיך להתקיים. הבעיות בתחום הכלכלי נוראיות מורה פרס. חטא הגרעון הכבד, שנגרם על־ידי נטילת הלוואות מבית ומחוץ, גרם להתרוקנות הקופות, וראש־הממשלה מאשים את הממשלות הקודמות שהותירו אחריהן קופות ריקות.

קופות ריקות

„אני מסתכל על סכומי החובות של סולל־בונה, קופת־חולים, מגדלי הכותנה ושואל ממי לקחת את הסכומים? האם כדאי להדפיס כסף או לקחת הלוואות. שמעון פרס אמר כי הוא בעד תשלום מס על דירות פאר. „אבל אני רוצה להגיד משהו לא סוציאליסטי. אסור ליצור תנאים להברחת הון. אנחנו לא רוצים לפגוע בשוק ההון. אנחנו רוצים להגדיל אותו, ולא שבעלי ההון יברחו מאתנו".

ההסדר עם קופ"ח

רוב העניינים שהיו שנויים במחלוקת בין קופת־החולים לבין משרד האוצר, לגבי מימוש דו"ח גדיש על פתרון המצוקה הכספית של הקופה, יושבו במהלך פגישה של מומחים מטעם ההסתדרות, האוצר ומשרד הבריאות שהתקיימה ביום ו' בתל־אביב בראשותו של יעקב גדיש. במהלך הישיבה הוסכם, כי הממשלה — כלומר, משרד האוצר — תאמץ את ההמלצה העיקרית של הדו"ח, והיא תדאג לאיזון תקציבה של קופת־החולים, על בסיס חודשי שוטף. לפיכך תועלה ההשתתפות הריאלית של האוצר בתקציב קופת חולים לרמתו המתוכננת ב־85'. עוד סוכם על העלאתו של המס המקביל והמס האחיד; קופת חולים מצידה תהיה מוכנה להודיע, כי אומנם אין ב„דו"ח גדיש" חובה מפורשת מן הקופה לערוך „גבית חירום בין חבריה, אך היא תשוב לשקול את הנושא בעוד חצי שנה, לאחר שהממשלה תממש את סעיפי הדו"ח האחרים. מומחי ההסתדרות דחו את ההצעות, שהועלו על־ידי האוצר, למנות מעין „ועד מפקח" חיצוני על קופת־חולים, ועמדו על עצמאותה הארגונית המוחלטת של קופת־החולים. סוכם, כי הנהלתה של קופ"ח תגיש מדי פעם לוועדת בקרה משותפת להסתדרות, לממשלה ולבנקים, דו"חות מטעמה על התקדמותה במימוש הפתרונות שסוכם עליהם.

בעיית החובות

הסעיף היחידי שלא נמצא לו פתרון מוסכם בישיבה ביום ו' מתייחס לחובותיה של קופת־החולים לבנקים המסחריים, חובות אשר גדלו במאות אחוזים עקב חיובי הריבית הגבוהים. הבנקים טענו וטענתם נתקבלה על־ידי כל משתתפי הישיבה, מלבד נציג האוצר — כי הם שימשו למעשה רק גובי־ריבית עבור בנק־ישראל, והסכומים הכבדים שבהם חייבו את קופת־חולים הועברו אל בנק ישראל, כמתחייב מן ההוראות המוניטאריות של הבנק המרכזי. לפיכך מוטלת על הממשלה החובה לדאוג לכך, שיימצא מקור למימון הריבית הכבדה, שנגרמה כתוצאה מן ההחלטות של המערכת הממשלתית עצמה, ולא משום שהבנקים היו מעוניינים בה, או נהנו ממנה. בנושא זה אומנם תמכו רוב משתתפי הישיבה ביום ו' בעמדת הבנקים, אך טרם נמצא סיכום מחייב. ההכרעה על כך הועברה לדרגים הפוליטיים, ותיפול בישיבת הממשלה היום.

קיסר: אצביע נגד

„אצביע נגד תקציב המדינה אם לא יחולו בו השינויים המתחייבים לדעתי בנושאי הבריאות, הפנסיונרים והתעסוקה — אמר ביום ו' מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר, בהופעתו ביום עיון של איגוד העובדים הליברליים במלון „סיטי" בתל־אביב.

המזכ"ל סיפר, כי הוא שאל את ראש הממשלה ושר־האוצר. איך זה ייתכן שאת „אלסינט", שגרעונו הגיע ל־160 מיליון דולר, סידרו תוך 8 ימים, ואף מחקו מהחוב 80 מיליון דולר כדי להציל 1,800 עובדים — ואילו עם סולל־בונה שלה 14,000 עובדים, מנהלת הממשלה חשבונות פוליטיים.

קיסר מסר, כי כדי לבדוק את הניהול בקופ"ח, הוא מינה ועדה, בראשות משה זנבר, וחבריה הם דב פלג ופרופ' חיים דורון. הוועדה תבדוק את הניהול ותגיש דו"ח למזכ"ל ההסתדרות.

סכנת התמוטטות

„רק שטות היא לחשוב ששיקול הדעת של ראש הממשלה, בעניינים כלכליים", מושפע מגוון פוליטי כלשהו. אנו יודעים שקיימת סכנת התמוטטות של מפעלים, שתביא לאבטלה המונית ולזעזוע בענפי המשק חיוניים ובמערכת הבנקאית כולה: „מכאן הדאגה שלנו למצוקת האשראי וסכנה של התמוטטות גופים ציבוריים". זאת אמר שר־האנרגיה והתשתית משה שחל בהרצאתו ביום ו' במועדון; המסחרי והתעשייתי בתל־אביב.

שר־האנרגיה ציין, כי ביולי אשתקד כתב לשר־האוצר והעלה הצעות משלו בדבר הקלת מצוקת האשראי. „תבעתי שתהייה פניה משותפת של כל הגורמים במשק להקמת צוות של מומחים לטכס עצה איך ניתן לפתור בעיות של מצוקה כזאת, לפני שיהיה מאוחר מדי אך לא יצא מכך דבר.

התיירות לישראל

(המשך מעמוד ראשון)

התיירות הישראלי בניו־יורק, ביחד עם נציגי יוון ומצרים, יעבדו את פרטי התוכנית תוך מספר שבועות.

בשבוע שעבר נפגש שר התיירות בוושינגטון עם שר־המסחר של ארה"ב, עם תת־השר לענייני תיירות וסיכם איתם על פתיחת הליכים לקראת חתימה על הסכם תיירות בין ארה"ב לישראל.

ההסכם לשיחתם יוכל לסייע בעידוד התיירות לישראל ע"י פישוט תהליכים, וחילופי מידע ונתונים סטטיסטיים שיאפשרו לישראל תכנון ופיתוח התיירות.

הסכם תיירות עם ארה"ב

בפגישה נדונה גם בקשת ישראל להיקבע כמדינה מועדפת. אם תוכה ישראל במעמד זה יהיו המשתתפים בקונגרסים מקצועיים אמריקניים שייערכו בישראל, זכאים להכרה בהוצאות ההשתתפות בקונגרס לצורך ניכוי ממס־הכנסה. דבר שעשוי להגביר באופן משמעותי את מספר הקונגרסים הבינלאומיים שייערכו בארץ.

עד כה ניתן מעמד של מדינה מועדפת בעיקר למדינות הסמוכות לארה"ב כמו קנדה, האיים הקריביים ומקסיקו. אך גם לפיליפינים, שאינם כה סמוכים לארה"ב. ישראל מסתמכת על התקדים הפיליפיני כדי לבקש מעמד מדינה מועדפת גם לעצמה.

● משטרת ברזיל ונציגים אמריקניים רשמיים הציגו אתמול צילומי רנטגן של שיני יוזף מנגלה. וטענו, כי הצילומים מוכיחים שפושע המלחמה הנאצי אכן מת לפני שבע שנים בברזיל.

אלוני: מדוע אין המשטרה מחפשת אחר הנער ניסים שיטרית

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

בהצעה לסדר היום, אותה הניחה על שולחן הכנסת. בסוף השבוע שעבר, מבקשת שולמית אלוני (ר"צ) לדעת מדוע מגלה המשטרה אזלת יד בחיפושים אחרי הנער נסים שיטרית.

בהתבססה על רשימה שהתפרסמה ב„על המשמר", ביום רביעי האחרון, במדור „זה מרגיז אותי", מציינת אלוני כי שיטרית נעלם מביתו לפני למעלה מ־חודשיים. ישנם סימנים רבים, כי כיוון שהתפקר ועזב את לימודיו בישיבה, חטפו אותו גורמים חרדים קיצוניים. בהצעה לסדר היום שואלת אלוני את שר המשטרה ברלב אם המשטרה גם בודקת את הכיוון עליו הצביע „על המשמר", לפיו ייתכן וחוטפיו של שיטרית ביצעו בו פשע נורא.

צלצול מהיר

ד"ר יוסף שנקר, יו"ר החברה למיילדות וגניקולוגיה:

תיאורטית — ניתן להקפיא עוברים למאה שנה

מהן האפשרויות הטמונות בהקפאת עוברים?

— את עניין ההקפאה למדנו מהוטרינרים, שנהגו להקפיא עוברי בקר הולנדים משובחים ולהשתילם ברחמיהן של פרות הורות משובחות פחות. ההקפאה אצל בני־האדם תאפשר את שיפור שיעור ההריונות והלידות וכן — מניעת מומים גנטיים אצל העובר.

הביצה?

— אנחנו מפרים כחמש ביציות, אבל מחזירים לרחם רק שלוש ומונעים בכך הריון מרובה עוברים. המסכן את האשה ומסתיים בהפלות מוקדמות. מניעת המומים הגנטיים תתאפשר על־ידי בדיקה מוקדמת של כמה מתאי העובר. אם יתגלה בהם מום — תימנע ההפרייה. כיום ישנם כבר 20 הריונות מהסוג הזה באנגליה ויפן כפריס. בארץ יהנו מהשיטה כמאה מתוך 500 הנשים העוברות הפרייה במבחנה.

מהן הבעיות החברתיות־משפטיות, ואולי ההלכתיות שמעוררת השיטה?

— מבחינה הלכתית אין שום בעייה, והדתיים אינם מתערבים בטיפול. השאלות הן משפטיות: לכמה זמן צריך להקפיא את העובר? למי שייך העובר במקרה של פטירת אחד ההורים או גירושיהם? האם זכאי העובר המוקפא לרשת את הוריו? החוק בארץ קובע, כי ניתן להקפיא עוברים עד עשר שנים לכל היותר. במקרה של פטירת אחד ההורים ימתין ההורה השני שנה ורק אז יחליט אם להמשיך בתהליך ההפרייה. במקרה של גירושים, תידרש הסכמת שני ההורים לביצוע ההפרייה. באשר לירושה, העובר המוקפא זכאי לרשת את הוריו רק מרגע שנולד — לא לפני כן.

והיה ונפטרה האשה — האם רשאי האב למסור את העובר לאשה אחרת על מנת שתהרה ותלד אותו?

— תיאורטית, כן. אבל — לא ניתן לתרום עוברים לנשים שאין להן ביציות ושאינן יכולות לעבור טיפול הפרייה. באוסטרליה, למשל, אפשר להסדיר העניין על־ידי אימוץ. בארץ נקבע כי אין לתת ילדים כתרומה.

ואם לעסוק בעתידנות — האם ניתן להקפיא עובר ולהפשירו בעוד 100 שנה.

— אפשר. אבל לא נעשה כן, משום שהילד שיוולד לא יתאים לסביבתו. צריך לזכור שהאדם משתנה. אחת לחמישים שנה למשל משתנה הגובה. האנשים של היום גבוהים יותר. ישנם גם שינויים נוספים, ולכן הגבלנו את שמירת העוברים לתקופת הפוריות של הוריהם.

מה יהיה השלב הבא בתחום טיפולי הפוריות?

— שיפור פוריותו של הגבר, שייעשה על־ידי החדרה ישירה של הזרע לתוך הביצית. השיטה נוסתה כבר על בעלי החיים, ואם תצליח היא תפתור במידה ניכרת את בעיות הפריון של הגבר.

אתי רונאל

שריד: אוסף החרסים של דיין שייך לציבור

מאת מוטי בסוק, כתב „על משמר" בכנסת

יוסי שריד (ר"צ) קרא אתמול לשר החינוך והתרבות יצחק נבון, להורות למוזיאון ישראל שלא לרכוש את אוסף העתיקות של משה דיין במיליון דולר.

במברק ששלח לשר החינוך אומר שריד. כי יש למנוע את העיסקה, בין אם מיליון הדולרים באים במישרין מתקציב המוזיאון ובין אם הם באים בכספי תורם.

שריד מציין, כי חמשיריו וחרוזיו של דיין המנוח הם רכושו הפרטי, אך לא כן אוסף החרסים שלו שהוא רכוש הכלל, ממנו הם נלקחו ואליו צריכים לחזור. האוסף צריך לעבור לרשות המוזיאון חינם אין כסף

כספים לצמיחה ולשכונות

(המשך מעמוד ראשון)

כארבע עיניים. כן ייפגש פרס בוושינגטון עם ראשי הלובי היהודי (איפא"ק). בהעדרו של שר ההגנה קספר וויינברגר, ייפגש פרס עם סגנו טאפט.

עוד בביקור פרס — פגישה עם כ־500 מנהיגים צעירים מכל הארגונים היהודיים. פגישה עם מועדון הנשיאים וכאמור פגישות רבות עם עתונאים וראיונות לכלי התקשורת.

רעיונות חדשים

בפגישות עם בוש ושולץ ייסקרו גם המצב במזרח התיכון, סיכויי הקידום ההידברות עם ירדן, שיפור איכות החיים בשטחים המוחזקים, הסיכוי לגיבוש מנהיגות פלשתינית חלופית לאש"ף וכן רעיונו של פרס כדבר תוכנית מרשאל למזרח התיכון.

על שיחותיו המדיניות של פרס בארה"ב נודע עוד כי ינסה לפנות את המבוי הסתום במו"מ לשלום על המזה"ת לפני שיסיים את כהונתו כראש־ממשלה בתום השנה. עוזריו של פרס אומרים כי הסיכויים להתקדמות לשלום תחת שלטונו של שמיר יהיו קלושים, כיוון ששמיר כבר הצהיר ש„ישראל הגיעה לקצה גבול הוויתורים לערבים".

שולץ: „אנו שוברים את הראש"

מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ אמר אתמול לשר החוץ המצרי ברומא, כי המימשל „שובר את ראשו" במאמץ למצוא דרכים כיצד למלא תפקיד קונסטרוקטיבי בהחייאת תהליך השלום במזרח התיכון — אמר מקור אמריקני בכיר ביום שישי.

במלאת שלושים לפטירתו של חברנו

דוד לבסקי ז"ל

נעלה לקברו לגילוי המצבה ביום שלישי 1.4.86 כ"א אדר ב' בשעה 15.30.

בשעה 16.00 תתקיים אזכרה במועדון לחבר.

המשפחה ובית רמת־השופט

„המשמר" עתון יומי

המו"ל: עתון וספר בע"מ בטאון מפלגת הפועלים המאוחדת

עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מזכיר המערכת: עדה סער

המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב, טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999

"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone 378833 Telex: 341652

סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין מגסור חדרים 102—121, טל' 6—221125. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 35134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

הצי השישי ממתין להתפתחות; ועידת טרור בין־לאומית בלוב

ספינות הצי האמריקני עוגנות מול חופי סיציליה ● קדאפי: השפלנו את ארה"ב ● ועידת הטרוריסטים החליטה להקים „כוח לוחם" שיתבסס על לוב ● ארה"ב רוגזת על הביקורת האיטלקית

סירקוזה. — נושאות המטוסים האמריקניות „אמריקה" ו„קוראל סי", ובעשרים כלי שיט נוספים של הצי השישי, השליכו אתמול עוגן מול חופי סיציליה המזרחית.

עשרים וחמישה כלי־שיט של הצי השישי הפסיקו, כזכור, ביום ה' את התמרונים במימי מפרץ סירטה מול לוב.

לעיתונאים שביקשו לדעת פרטים נוספים, אמר דובר מטעם הצי השישי בדרום איטליה, כי כל ידיעה על תנועות הצי האמריקני היא סודית, וסירב למסור פרטים נוספים.

„נאכלים ע"י הדגים"

טריפולי, לוב. מועמר קדאפי, טען בסוף השבוע, כי בעימות הצבאי בין לוב לבין ארה"ב, הצי האמריקני לא עבר את מה שהוא כינה „קו המוות" בין קצות מפרץ סירטה.

בראיון לטלוויזיה של בחריין טען קדאפי, כי ארה"ב משקרת בכך שאינה מודה, כי „הפלנו שלושה מטוסי אף 14 שלה — ובמותם של 6 טייסים הנאכלים עתה על־ידי הדגים במפרץ סירטה".

בנאום שנשא בפני ילדי בית־ספר, חיילים וסטודנטים הוא אמר: „השפלנו את ארה"ב", ו„השפלנו את הצבא שלה".

קדאפי, שנשא נאום לציון יום יציאת הבריטים מלוב, אמר להמונים: „גרשנו את הבריטים ועכשיו גרשנו את האמריקנים... גורל האימפריה האמריקנית יהיה כגורל יתר האימפריות".

הוא איים, כי במקרה של מלחמה, איטליה, ספרד וכל מדינה אחרת שם יש בסיסים לצי השישי, תחשב לשותפה למלחמה".

ועידה מהפכנית בטריפולי

ועידה עולמית של לוחמי גרילה ביוזמתו של שליט לוב מועמר קדאפי, החליטה להקים „כוח לוחם" שיפיץ ויחזק מהפכות ברחבי העולם.

בהחלטה שנתקבלה בועידה נאמר, כי הכוח הזה „יילחם נגד האימפריאליזם והגזענות, הריאקציה והפאשיזם ויסתמך על עקרון ההגנה העצמית".

המסמך המפרט את החלטות הועידה מתאר את קדאפי כ„מנהיג המהפכה העולמית" וקובע כי הכוח שיוקם יתבסס על לוב.

לא פורסמה רשימה רשמית של המשתתפים. אולם דיפלומאטים בטריפולי מסרו, כי בין המשתתפים בוועידה היו נציגים של האינדיאנים בצפון אמריקה, המוסלמים השחורים בארה"ב, ארגוני גרילה באמריקה הדרומית, קבוצות מורדים של הכורדים, מורדים מוסלמים מן הפיליפינים ונציגים של תנועות התנגדות בטריטוריות הצרפתיות מעבר לים.

נשיא ארה"ב רונלד רייגן, אמר אתמול, כי קדאפי גרם במזיד להתנגשות בין ארה"ב ולוב במפרץ סירטה — אולם הוא שגה בכך. כי הפעם פגע במישהו היכול להתגונן.

רוגז של איטליה

מזכיר המדינה ג'ורג' שולץ אמר אתמול כי הממשל האמריקני מסרב להתעלם מקדאפי, כפי שעושות כמה מבנות בריתה של ארה"ב.

שולץ, שדיבר במסיבת עיתונאים עם תום סיורו בארבע מדינות במערב אירופה, נמנע מלנקוב בשם איטליה, היחידה שמתחה ביקורת על ארה"ב בקשר לתקריות עם לוב במפרץ סירטה.

פקידים אמריקניים בפמלייתו של שולץ אמרו, כי באורח פרטי גילה שולץ רוגז על הביקורת האיטלקית, על אף שנמנע מכך בפומבי.

טיל לבדיקה

קדאפי הודיע בטריפולי, כי יעביר לבריה"מ את אחד הטילים האמריקנים שנורו לעבר הכוחות הלוביים במהלך השבוע שעבר, ואשר לא פגע במטרתו ולא התפוצץ.

קדאפי הדגיש, כי הרוסים יוכלו להסיק מבדיקת הטיל האמריקני „מידע טכני חשוב".

(ע"ר)

ביוגוסלביה פורסמו מיסמכים נוספים הקושרים ואלדהיים לרצח

הוא מופיע כחשוד ברשימת פושעי מלחמה ● ה„ניו־יורק טיימס": המעצמות ידעו על עברו הנאצי ● אגודת הידידות ישראל־אוסטריה מגנה הגיבוי שנתן קרייסקי

בלגרד. — העיתון היוגוסלבי „וצרניה נובוסטי", פירסם ביום שישי מיסמכים נוספים בהם מופיע ואלדהיים כחשוד מס' 724 ברשימה של 791 חשודים בביצוע פשעי מלחמה הקשורים למעשי־רצח והריגתם של בני ערובה מאפריל 1944 עד מאי 1945.

המיסמך הזה מופיע תחת הכותרת „הרשימה ה־79 של פושעי מלחמה גרמנים ועריקים נדרשים". בין החשודים: גרמנים, איטלקים, בולגרים והונגרים.

שמעון ויזנטל, צייד הנאצים הנודע, אמר, כי רק יוגוסלביה יכולה היום להשיב על השאלה אם ואלדהיים היה פושע מלחמה או לא.

ממשלת יוגוסלביה נמנעת בינתיים מכל תגובה על הפרשה, חוץ מהערתה של ראש הממשלה מילקה פלנינק, כי זהו עניין אוסטרי טהור.

כמה מדינאים הביעו חשש בוינה, כי הוויכוח שהתעורר סביב פרשת התשרותו של ואלדהיים בפשעים נאציים, בעוד הוא מועמד לנשיאות באוסטריה — גרם נזק לתדמית אוסטריה ברחבי העולם.

שוויון הנפש שמגלה קורט ואלדהיים בכל הנוגע לעברו הנאצי הינו מדהים, והכחשותיו מצביעות על חוסר כנות — דעה זו מביע ה„ניו־יורק טיימס" במאמר מערכת אתמול.

בעל המאמר מעלה, בין היתר, את השאלה: „אם לא היה שום דבר מביך או מביש בעובדה שהשתייך בשנת 1938 לאגודת סטודנטים נאצית, וכי שירת בשנים 1942־1943 בצבא הגרמני בבלקנים, „מדוע איפוא לשקר ולהסתיר עובדות אלה?"

העיתון מעלה את ההשערה, כי המעצמות הגדולות, שהעלו את ואלדהיים לכהונת המזכיר הכללי של האו"ם בשנת 1973, ידעו ככל הנראה, לפחות בחלקו, על עברו הנאצי. „ממשלות מסויימות ראו כנראה בידע זה מכשיר יעיל לפיקוח על ואלדהיים", קובע בעל המאמר.

מאשימים את קרייסקי

אגודת הידידות ישראל־אוסטריה בירושלים פירסמה הודעה, בה היא מאשימה את ד"ר ברונו קרייסקי, לשעבר קנצלר אוסטריה, כשירבוב שמה של מדינת ישראל בפרשת החשדות נגד ואלדהיים על עברו הנאצי, וכי הוא מעורר ומלבה רגשות אנטישמיים באוסטריה.

יו"ר האגודה, אליעזר וייסברוט, חתום על ההודעה, אשר יצאה בתגובה על דברי ד"ר קרייסקי בסוף השבוע, כפי שנמסר. אמר קרייסקי, כי הישראלים מעולם לא רחשו אמון לואלדהיים ואף פעם לא האמינו באו"ם. „אחרי הכל, הם פעם אפילו רצחו מתווך מטעם האו"ם, פולקה ברנדוט, ושמיר היה עמם באותה עת", אמר. (עתים, עיד, ע"צ)

תיקון לחוק עבודת נשים עבר בקריאה ראשונה

„אפשר להן לעבוד במשמרת שנייה ושלישית

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

הכנסת קיבלה בשבוע שעבר בקריאה ראשונה תיקון לחוק עבודת הנשים, המאפשר להן לעבוד גם בשעות הלילה. בעד הצביעו רק ח"כים גברים, הדתיים, שדיברו בהתלהבות בעד החוק, שכחו כי יש גם להצביע בעדו.

כהציגו את החוק אמר שר העבודה והרווחה, משה קצב, כי הוא „נדבך חשוב נוסף למערכת החוקים בישראל, הבאה להבטיח את זכותן של הנשים להתייחסות שווה בתעסוקה".

עתה, כאשר גם נשים יוכלו לעבוד במשמרת שניה ושלישית, הן תוכלנה לעסוק במקצועות שקודם היו חסומים בפניהן, כמו מחשבים ואלקטרוניקה. החוק גם יאפשר לנשים להשתכר יותר ולהתקדם בהיררכיה המקצועית במקום עבודתן.

חייקה גרוסמן (מפ"ם) בירכה את השר קצב על שרתף את החוק. התגבר על כל המכשולים והביאו לכנסת לקריאה ראשונה. השלב הבא, לדעתה, במלחמה לשווי זכויות לנשים, גם במקומות עבודתן, הוא חוק, שגם יבוצע, לשכר שווה בעד עבודה שווה.

אורה נמיר (מערך) העירה, כי חסר לה בחוק החדש איסור שימנע ממעביד להתנות עבודת נשים במפעלו בחובה לעבוד במשמרת לילה.

ערנה סולודר (מערך) העירה, כי החברה הישראלית צריכה להיות מודעת לעובדה, כי כאשר יש תנאים סוציאליים, ותנאים טכנולוגים הולמים, אין לקפח את האישה במימוש האפשרויות שלה בעבודה.

● שלטונות בריה"מ מתכוננים להרוס את אחד מבתי־הכנסת המעטים שנותרו בבריה"מ, ולבנות במקומו כיכר ציבורית בטביליסי, בירת גרוזיה — נמסר למרכז שמעון ויזנטל.

(עסט"א)

הגיע ראש ממשלת צפון ריין־וסטפליה

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

ראש ממשלת צפון ריין־וסטפליה, יוהנס ראו, שהוא גם מועמד המפלגה הסוציאל־דמוקרטית במערב גרמניה (ס.פ.ד.) לכהונת הקנצלר, הגיע ביום ו' לישראל לביקור בן שבוע ימים.

ראו נחשב לידיד גדול של ישראל ובמשרד החוץ צוטט קטע מנאומו לאחר שנבחר בדצמבר 1985, כמועמד מפלגתו לתפקיד הקנצלר. ראו אמר, כי „כל מי שיבחר בי, חייב לדעת, שעבורי היחס המיוחד של הרפובליקה הפדראלית הגרמנית לישראל, הינו דבר מחייב ובכל תפקיד שאמלא כחיי. אדגול במחויבותי לייחס המיוחד הזה".

ראו ייפגש בארץ עם ראש הממשלה, שמעון פרס. כן ייפגש עם נשיא המדינה חיים הרצוג, עם שר החוץ, יצחק שמיר, עם יו"ר הכנסת, שלמה הילל, עם נציגי מפ"ם ועם ראש עיריית ירושלים, טדי קולק.

ציטוט חם

ר"ץ לא תהיה שותפה לפרס — אם „ייכנע לדתיים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

„ר"ץ לא תהיה שותפה לשום ממשלה בראשות שמעון פרס והמערך, אם זו תהפוך את הדמוקרטיה הרעועה של ישראל למדינת דת נוסח איראן". אמרה בסוף השבוע שולמית אלוני, בהופיעה בערב ראיונות במלון אכדיה בהרצליה.

אלוני אמרה דברים אלו כתגובה לשינוי מצע המערך בנושא דת ומדינה, בשבוע שעבר, בעקבות לחצים מאסיביים של פרס. לדעת אלוני, מנסה פרס לכפות את הכיפה השחורה האנטי ציונית על ועידת מפלגת העבודה. לדעתה, צריכה עתה לבוא תגובה ציונית רחבה ללחצי פרס.

אלוני ציינה עוד, כי הפעילות המתמשכת של רה"מ למען הדתיים כבר גרמה לנסיונות לכפייה דתית של רבנים בהרצליה, פתח־תקוה, טבריה ואשקלון. כתוצאה מכך, הולכים ומצטמצמים מרכזי הבילוי בשבתות ובחגים. גם במלון „אכדיה" ובבתי־מלון אחרים כבר אוסרים הרבנים על פירסום לאירועים הנערכים בשבתות, כולל ערבי ראיונות.

נדין זארו: המינהל העצמי בשטחים — חלום שייכשל

מאת פנחס ענברי, כתב „על המשמר"

ראש עיריית רמאללה לשעבר, נדין זאהרו, אמר אתמול, כי רעיון המינהל העצמי הערבי בשטחים הוא חלום שסופו כשלון. הוא אמר, כי שום הנהגה מקומית בשטחים אינה יכולה לקבל עליה סמכויות החורגות מחוק העיריות הירדני.

„הניהול העצמי קשור ברעיון ההגדרה העצמית וכינון מדינה פלשתינית עצמאית", אמר נדין זארו. הוא הביע תמיכה באש"ף כנציג הלגיטימי היחיד של הפלשתינים.

נדין זארו נחשב אחד מראשי תומכי ירדן בגדה והיה בעצמו שר ירדני. הוא דיבר בראיון לטלוויזיה בערבי.

על פרשת מועמדותו למינוי ראש עיריית רמאללה אמר, כי לא היה מדובר ביותר מהתייעצויות. לדעתו, הדרך הנכונה להחזיר את העיריות לידיים ערביות היא עריכת בחירות על־פי החוק.

שמיר: אנו חרדים מאי חינוך העם המצרי לשלום

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

„עובדי השגרירות הישראלית שנסעו למצרים בשליחות של שלום אינם מצפים ומוכנים להתקפות מרצחים ולא ייתכן שיהיו חשופים להתקפות אלו. במצרים מתנהלת תעמולה עויינת כלפי ישראל ואנו חרדים מאי חינוך העם המצרי לשלום" — אמר ביום שישי שר החוץ, יצחק שמיר. השר נשא דברים בפני באי המועדון המסחרי כלכלי בראשל"צ, לאחר שהיה אורח העיר.

לדבריו, אי חינוך העם המצרי לשלום אף היקשה על נשיא מצרים, מובארק, להכריע את השתתפותו בצערנו על מקרה התקיפה שאירע במצרים. שמיר סובר, שלהודעת מובארק על ביטול כל ההגבלות בסחר שבין ישראל ומצרים יש חשיבות מישלה. אך עדיין יש להמתין ולראות כיצד תתבצע הודעה זו בפועל.

שמיר קרא לשוב ולדבוק בהסכמי קמפ־דיוויד, שבימים אלו מלאו 7 שנים לחתימתם.

לנדאו: לפנות המשחפת פעו…

מאת מוטי בסו…

יש לפנות בדרום־לבנון את האו… פעולה עם ארגון הטרור של חיזבא… תרוקן את האיזור מתושביו, ותהפו… לישראל — טען אתמול ח"כ עוזי… לנדאו טוען, כי סוריה עומדת ב… בדרום־לבנון. המדיניות הנוכחית ש… מעוררת את דמשק להמשיך במה… לדעתו, אסטרטגית המלחמה של… הראשון הוא מלחמת התשה. בכך נמ… גלויה. דמשק מעוררת מעשי חבלה… בשלב השני תצא סוריה למלחמה… לאחר שתשלים את תוכניות ההצט… מקבלת.

המדיניות הכלכלית מאז יוני 1985 (ובעיקר מחיר המים ועלות המימון).

דוגמאות לכך: העלאת מחיר המים, המהווים 25 אחוז מסך התשומות בעלות גידול הכותנה. חמישה סנט לקוב מים ל־11־10 סנט לקוב, בשעה שחקלאי קליפורניה המתחרים העיקריים לכל מגדלי הכותנה בעולם, משלמים רק סנט־אחד לקוב מים. „הריבית הריאלית המטורפת" של 80 עד 100 אחוז ויותר מחסלת כל סיכוי לקיומו של ענף הכותנה ושל החקלאות בכללה. מי שהציע לא… זרוע כותנה במשך שנה־שנתיים, מפקיר… 300 עד 400 אלף דונם נוספים של אדמות… שלחין לשממה ולידים זרות, בעיקר באזורי… הנגב. הערבה והבקעה, שעומדים בלאו הכי… שממונים. ראש הממשלה שמעון פרס הזכיר… בימים אלה ש־12 מיליון דונם בנגב לא… יושבים. האם אין די בכך?

לפרוע את השטר

בהופעותיו האחרונות חזר, ראש הממשלה שמעון פרס והכריז בכנסת, במרכז החקלאי… והורמוניות אחרות: „בלי חקלאות והתיישבות אין קיום לממשלת האחדות הלאומית… מדינה בכלל". כך במדיניות המקרו, ואילו… מדיניות המיקרו נתבע ראש הממשלה… להכריע על גורל ענף הכותנה ועתידו. נאה… הפתגם: „כאן רודוס כאן קפוץ".

… אומר ראש הממשלה. „ישראל הגיעה… ש הסולם בכל הנוגע למחקר, ייצור… פירות חקלאיים, ולמרות זאת מצוייה… חקלאות ישראל בתקופה של מסה ומבחן… הממשלה אשר בראשותי תסייע לחלץ את… החקלאות היצרנית מן המצוקה הקשה… להעלות את החלוצים ואת ההתיישבות… למקום הראוי. אנחנו מאמינים שיש להעריך… השדה על פני הבורסה, ואת הסדנה על פני… אנחנו מאמינים שגורלנו תלוי במספר

שני חיילי יוניפי"ל וחייל צד"ל נהרגו בדרום־לבנון

מתיחות בין יוניפי"ל לישראל על רקע האשמות אורי לוברני, כי הקטיושה שפגעה בקריית שמונה נורתה מאזור בשליטת הגדוד האירי

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

חייל צד"ל נהרג ביום שישי בשעות הבוקר, כאשר סיור נסע בדרך שבין טייבה לקנטרה. כאשר הקומנדקר בו נסע החייל הגיע לאחד מעיקולי הדרך, הפעילה חוליית מחבלים מטען חומר נפץ רב־עוצמה, וכתוצאה מכך נהרג החייל ונפצע חברו.

למקום הגיעה תגבורת, ואז הופעלו נגדה עוד שלושה מטעני חומר נפץ שלא גרמו נפגעים.

בסוף השבוע נמשכו הסריקות באזור שליד הכפר שאקרה, אך משגר הקיטושה שנורתה לעבר קריית שמונה סולק מן המקום ככל הנראה.

מתיחות בין יוניפי"ל לישראל

מתיחות שררה בסוף השבוע בין יוניפ"ל לישראל על רקע דבריו של מתאם פעולות ישראל בלבנון, אורי לוברני, שאמר שהקטיושה שנורתה לעבר קריית־שמונה נורתה מאזור שבשליטת הגדוד האירי.

במפקדת יוניפ"ל הגיבו על כך בזעם. קציני יוניפ"ל מהגדוד האירי קובלים על כך ואמרו שאינם מסוגלים עוד לסבול האשמות כאלה מדוברים ישראליים.

קצינים איריים פנו לממשלת אירלנד וביקשו ממנה למחות בחריפות בצינורות דיפלומטיים על דברי לוברני.

שני חיילי יוניפ"ל נהרגו

שני חיילי יוניפי"ל נהרגו בסוף השבוע מירי של גורמים שזהותם עדיין לא ידועה בדרום לבנון.

חייל פיג'י נורה באש מן המארב ליד הכפר צדיקים. חייל מהגדוד הגאני־ נורה בעת שמכונית שחלפה ירתה לעבר מחסום מג'בל סאלים.

עד כה נהרגו 19 חיילים מהגדוד הפיג'י ביוניפי"ל.

מאז תחילת מנדט יוניפי"ל בדרום־לבנון באפריל 78', נהרגו כ־120 חיילים ורבים אחרים נפצעו.

גורמים ביוניפ"ל מרגישים, שהדבר מוכיח עד כמה מעורבים אנשי יוניפי"ל בנסיון לשמור על השקט בדרום־לבנון.

לראשונה בארץ: לידה מביצית מופרית שהוקפאה

למעלה: נילי ערב, אם התינוקת, מאושרת לאחר הלידה. למטה: התינוקת שעשתה היסטוריה. (צילום: אנדרה ברוטמן)

לראשונה בישראל ובפעם החמישית בעולם כולו נולדה ביום ו' תינוקת בריאה שהתפתחה מביצית מופרית שהושתלה ברחמה של האם לאחר הקפאה במשך חודש ימים ב"בנק העוברים".

התינוקת נולדה בניתוח קיסרי בבית־החולים ע"ש שיבא בתל־השומר, לנילי ערב, בת 30, אחרי 7 שנות עקרות.

לצורך המיבצע נשאבו משחלותיה של האישה מספר ביציות והופרו בזרעו של בעלה בהפריית מבחנה. חלק מהביציות המופרות הושתלו ברחמה והשאר הוקפאו, כדי שאפשר יהיה להשתמש בהן בהמשך, במקרה שהשתלה הראשונה לא תיקלט.

ההשתלה הראשונה אכן לא נקלטה, ואז הוצאו הביציות שנשמרו בהקפאה והושתלו לאישה, ואחת מהן התפתחה להריון תקין שהסתיים בלידה. הודות להקפאה נחסך איפוא הצורך בשאיבה נוספת של ביציות, דבר שהוא תהליך מסובך וגם יקר.

מנהל הפרוייקט, פרופ' שלמה משיח, רואה בכך הישג מדעי ומעשי ברמה עולמית. שעתיים לאחר הלידה אמר פרופ' משיח, כי פריצת הדרך בלידה זו איננה רק הישג מדעי שיש להתגאות בו, כי אם הישג מעשי נכבד בחסכון של משאבים, סבל וסיכון לנשים המטופלות בשיטה של הפריה חוץ־גופית. לדבריו, שאיבת ביצית בהרדמה בשיטת לפרוסקופיה היא יקרה ויש בה סכנות לא מעטות. (השנה דווח על מקרה מוות של אישה בתהליך זה).

מתוך 60 עוברים מוקפאים בשיבא, שהוצאו מ־50 נשים, 15 הרו בפעם הראשונה. העוברים המוקפאים יוכלו לשמש את אותן נשים, כאשר ירצו להרות פעם נוספת, ודבר זה מגדיל היום את הסיכויים שלהן להרות. אומרים היום את סיכוייהן להרות ב־60 אחוז בשיטת הקפאת ביציות.

שר הבריאות, מרדכי גור, העניק ביום ו' אישור לפרופ' שלמה משיח וצוותו לבצע טיפולי הפריה תוך־רחמית במסגרת בית־החולים פרטי.

אישור השר ניתן לצוות הרפואי של בית־החולים תל־השומר מייד לאחר שנודע דבר לידתה של תינוקת־המבחנה, שנולדה מביצית מופרית שהוקפאה בבית־החולים.

(עתי"ם)

ויהד: "אני אציע לממשלה להחליט או שנלאים את קופת־חולים ונגמור, או שניתן לה להמשיך להתקיים. הבעיות בתחום הכלכלי נוראיות מודה פרס, חטא הגרעון הכבד, שנגרם על־ידי נטילת הלוואות מבית ומחוץ, גרם להתרוקנות הקופות, וראש־הממשלה מאשים את הממשלות הקודמות שהותירו אחריהן קופות ריקות.

קופות ריקות

"אני מסתכל על סכומי החובות של סולל־בונה, קופת־חולים, מגדלי הכותנה ושואל ממי לקחת את הסכומים? האם כדאי להדפיס כסף או לקחת הלוואות. שמעון פרס אמר כי הוא בעד תשלום מס על דירות פאר. "אבל אני רוצה להגיד משהו לא סוציאליסטי. אסור ליצור תנאים להברחת הון. אנחנו לא רוצים לפגוע בשוק ההון. אנחנו רוצים להגדיל אותו, ולא שבעלי ההון יברחו מאתנו".

ההסדר עם קופ"ח

רוב העניינים שהיו שנויים במחלוקת בין קופת־החולים לבין משרד האוצר, לגבי מימוש דו"ח גדיש על פתרון המצוקה הכספית של הקופה, יושבו במהלך פגישה של מומחים מטעם ההסתדרות, האוצר ומשרד הבריאות שהתקיימה ביום ו' בתל־אביב בראשותו של יעקב גדיש. במהלך הישיבה הוסכם, כי הממשלה — כלומר, משרד האוצר — תאמץ את ההמלצה העיקרית של הדו"ח, והיא תדאג לאיזון תקציבה

● מצבו הרפואי של אנטולי שצ'רנסקי משביע רצון ואין הוא זקוק לטיפולים נוספים כלשהם — כך אמר רופאו האישי פרופ' מרווין גוטסמן, מנהל מחלקת הלב של ביה"ח "הדסה" עין כרם בירושלים, שבדק אותו השבוע עם שובם של בני הזוג שצ'רנסקי מחופשתם בצפון הארץ.

● המועצה להגבלים עיסקיים דחתה ביום ששי על הסף תביעה שהגישה קבוצה של בעלי בתי־מרקחת פרטיים נגד קופ"ח מכבי, על שהיא מסרבת להתקשר עימם בהסכם.

"רסיס הוצא מראשו של התלמיד שנפגע מהקטיושה

מצבו טוב ● אמו: "נס היה לבני"

התלמיד תום ג'מל, בן 14 וחצי, שנפצע ביום ה' בהתפוצצות טיל קטיושה שבחצר בית־הספר "רנציגר" בקריית שמונה, שוחרר ביום ו' אחר־הצהריים מהיחידה לטיפול נמרץ ואושפז להמשך טיפול במחלקה הנוירו־כירורגית של בית־החולים רמב"ם בחיפה.

מבית־החולים נמסר, כי תום ג'מל נותח בשעות הלילה ובמהלך הניתוח הוצא מראשו רסיס בגודל כשני סמ"ר. עתה מצבו טוב, ורופאיו התירו לו כבר לרדת מן המיטה.

"נס, נס היה לבני", אמרה תלמה ג'מל, אמו של הנער, בעת שהחזיקה בידה את רסיס הקטיושה שהוצא מראש בנה.

האם היא ציירת בת קיבוץ חולתה, המתגוררת כיום בקריית־שמונה. היא אמרה, כי תקרית הקטיושות לא תשפיע עליה לעזוב את העיירה. "המחבלים יודעים שאנחנו לא נלך מפה וכל מטרתם למרר לנו את החיים", אמרה.

התרגשות רבה השתררה ליד מיטתו של תום ג'מל בעת שמשלחת רפואית של העיר סן־פרנציסקו, שהיתה ביום ה' בקריית שמונה דקות ספורות לאחר נחיתת טיל הקטיושה, הגיעה ביום ו' לבית־החולים לבקרו.

המשלחת, בראשותו של נשיא מועצת סן־פרנציסקו, ג'ון מולינרי, ובהשתתפות 18 חברי מועצה, אנשי עסקים ונכבדים, הגישה לנער הפצוע את מדליית העיר, עליה טבוע גשר שער הזהב, וכן חולצה של העיר וזר פרחים.

קריית שמונה מאומצת על־ידי סן פרנציסקו במסגרת פרוייקט שיקום השכונות והמשלחת ביקרה שם סמוך לנחיתת הקטיושה ועמדה על ההתרחשויות מקרוב.

עם חברי המשלחת נמנה וורנר לוין, נשיא רשת מלונות הילטון בסן פרנציסקו. הוא הגיש לנער הפצוע שעון זהב כשי. (עתי"ם)

אנשי "כך" תקפו מזכיר מרכז מפ"ם

מאת זכריה הוורדי, כתב "על המשמר"

"אמנם שילמנו מחיר כבד, בהיות מפ"ם יחד עם "העבודה" במערך. אך כיום, תפקידה של מפ"ם לבנות את עצמה ולהופכה כתובת לדורשיה – כאלה הם רבים". דברים אלה השמיע חנן ארז, מזכיר מרכז מפ"ם, ב"שבתרבות" בפתח־תקוה.

ארז הדגיש את הצלחת מפ"ם כמפלגה עקבית במאבקיה, ביניהם; המאבק העקשני למען תוספת יוקר. "בתחילה, לעגו למאבקה של המפלגה וכינוה – מפ"ם־תוספת־יוקר, אך לבסוף, נתקבל עקרון זה על־ידי ההסתדרות.

לפני כניסתו של חנן ארז לאולם "שרת" בפתח־תקוה, ניסו אנשי תנועת "כך" להפריע לו במהלך הופעתו.

לפני מתן תשובתו למנחה, יצחק ליבני, התחילו אנשי "כך" שהיו באולם להשתולל ולהפריע, אך כוחות המשטרה שהיו במקום הוציאו את המתפרעים מהאולם.

אלי פרטוש, ראש סניף "כך" בפתח תקווה, נעצר אתמול על־ידי המשטרה, לאחר שהשליך ביצים והפריע לדבריו של חנן ארז. מהמשטרה נמסר, כי פרטוש יובא היום בבוקר בפני שופט.

אנשים ואירועים

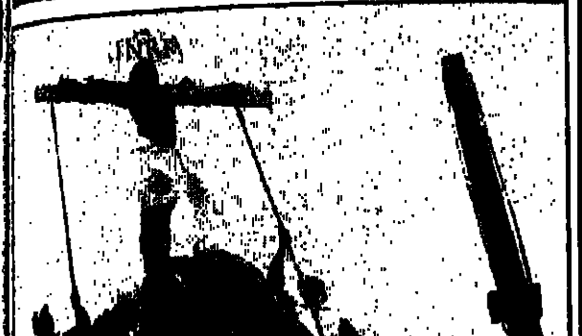

"מיצג" על צליבת ישו בכפר פולני לכבוד הפסחא (צילום א"פ)

שתי ישראליות בכנס הלסביות בז'נבה

מאת יוסף אלפרן, כתב "על המשמר" בשוויץ

ז'נבה. — ישראל שלחה שתי נציגות לכנס העולמי של הלסביות, שנפתח אמש באוניברסיטת ז'נבה.

ב־4 ימי הכנס, ישתתפו בסמינרים וקבוצות עבודה כ־500 לסביות מ־[illegible] מדינות מכל היבשות, אך לא ממדינות ערב.

מלבד שוער הבניין, אף גבר אינו מורשה להיכנס לאולם הכנס, הדבר גרם למחאה חריפה של אירגון ההומוסקסואלים של ז'נבה.

גם צוות של הטלוויזיה המקומית גורש, מפני שהעיתונאי והטכנאים היו כולם... גברים. אבל מזכירות הכנס מוסרת מידע גם לגברים בין העיתונאים אם מבקשים זאת בטלפון.

המשרד לעניינים חברתיים של הולנד הודיע, שישתתף בכיסוי הוצאות הכנס, והמשתתפות יקראו לנציב העליון לענייני פליטים בז'נבה להעניק מעמד של פליט לכל לסבית שתגורש מארץ מולדתה.

התאבדויות בעקבות טירטורים בצבא האדום

מאת יוסף אלפרן, כתב "על המשמר" בשוויץ

ז'נבה. — אזרח סובייטי לשעבר, ששירת חמש שנים בצבא האדום, מספר בשיחה עם היומון "ז'ורנאל דה ג'נב" על אנטישמיות שהכיר בזמן שרותו, למרות שהוא עצמו אינו יהודי.

ולאדימיר ריבאקוב אומר, שעקב "טירטורים" בגדוד הקשר [illegible] שירת, התאבדו שלושה חיילים, מתוכם שניים היו יהודים.

בעל השיחה, שהוריו היו קומוניסטים צרפתיים (בני מהגרים רוסים) שחזרו לבית־המועצות, גם מספר על תגרות בין החיילים מן האזור האירופי והאסיאני של בריה"מ.

400 מנהיגים יהודים בוועידת ה"בונדס"

כ־400 מנהיגים יהודיים מ־86 קהילות יהודיות, המייצגים כ־16 ארצות מכל רחבי יבשת צפון־אמריקה, אירופה ואמריקה הלטינית מגיעים היום לוועידה בין־לאומית בת שבוע ימים לציון 35 שנה לייסוד ה"בונדס".

בשנת 85', קבע ה"בונדס" שיא מכירות חדש של כ־503 מיליון דולר, לעומת 414 מיליון דולר לשנת 84'. שנת 85' נרשמה כשנת המכירות הגדולה ביותר בהיסטוריה של הבונדס. (מלבד שנת 1973 שבה התרחשה מלחמת יום הכיפורים).

את משתתפי הוועידה מנהיגים דיוויד הרמלין מטורונטו, היו"ר הבין־לאומי של הקמפיין, ויהודה הלוי, נשיא עולמי ומנכ"ל ה"בונדס". (עתי"ם)

הוענקו שבעה פרסי ההסתדרות לאמנויות

ישראל קיסר מעניק פרס לפיסול ע"ש נחום גוטמן לפסל יעקב חפץ מקיבוץ אילון

חמישה חתנים ושתי כלות זכו בפרסים של ההסתדרות לאמנויות, שהוענקו לראשונה ביום ה' שעבר בבית־לסין בתל־אביב.

הזוכים הם הסופר א. ב. יהושע והמשורר יאיר הורוביץ, אשר זכו בפרס לספרות על־שם נתן אלתרמן. הכוריאוגרפית שרה לוי־תנאי והמוסיקאי [illegible] אלדמע זכו בפרס למוסיקה על־שם יהודה שרת. השחקנית ליאורה [illegible] זכתה בפרס התיאטרון על שם חנה רובינא. הצייר יחזקאל שטרייכמן והפסל יעקב חפץ זכו בפרס לציור ולפיסול על־שם נחום גוטמן.

גובה הפרס לכל אחד הוא 1,500 ש"ח.

מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, אמר כי צריך להחזיר את ההסתדרות ליצירתיות.

בשם מקבלי הפרס הודה הסופר א.ב. יהושע.

פתח את הטקס השחקן שלמה בר־שביט, השחקנית חנה מרון קראה [illegible] שירים של אלתרמן, וחבורת רננים שרה משיריו. (עתי"ם)

סיפור הצלחה עד 85'

מאת חיים מרגלית

אלטרנטיבה להתיישבות

אין [illegible] הדיון לא מכבר מאיר בן־[illegible] מנכ"ל משרד החקלאות. הוא [illegible] כי גם אם ימצאו מקורות [illegible] טכנים, החקלאות היא הבסיס. [illegible] היה שכל הגורמים העוסקים [illegible] ואלה המתיימרים לעסוק ולהבין בה, [illegible] את הדיון של מנכ"ל משרד החקלאות. [illegible] הזאת נכלל הדיון על ענף [illegible] גידולי הכותנה היו בעשור האחרון [illegible] החקלאי הגדול ביותר. בשנת 1985 [illegible] 610 אלף דונם. עד 1975 היה זה ענף [illegible] הממשלה דאגה למחיר מובטח. [illegible] "קמה הכותנה על רגליה [illegible]". הכותנה הישראלית נכנסה [illegible] והוכיחה את עצמה, מבחינת [illegible] ומועדי הספקה שאפשר לסמוך [illegible] בענף הושקעו יותר ממיליארד דולר [illegible] אדמות, מיכון, צי תובלה ומנפטות. [illegible] הענף חוזרים ומדגישים, כי אל מול [illegible] הירידה הכניסה הכותנה לאוצר [illegible] של כ־1.4 מיליארד דולר. הערך [illegible] הוא בשיעור 90 אחוז ואין דומה לו לא [illegible] חקלאיים אחרים וכוודאי שלא [illegible] הם מדגישים, כי מדובר בענף [illegible] של כמה מאות מיליוני דולר. [illegible] לא מדובר בענף קטן, חסר ערך, אלא [illegible] רציני מאוד. זהו בינתיים הענף [illegible] שאין דומה לו מבחינת היעילות. [illegible] הממוצע לדונם הוא 450 ק"ג (סיבים [illegible]) וזהו היבול הגדול ביותר בעולם. [illegible], שהיא מס' 2 בתחום זה, היבול [illegible] הוא 330 ק"ג לדונם.

עבודה עצמית

[illegible] הכותנה הפך בשנים האחרונות [illegible]. פירוש הדבר, כי לעובדי הענף יש [illegible] מיוחדת. ניצול המים גבוה. "אפשר [illegible] עוד יותר", טוענים המגדלים [illegible] כי גידולי הכותנה הם הקולטים של [illegible] מי כיוב. הם שהניעו את השימוש [illegible] קולחין ובכך תרמו תרומה נכבדה [illegible] הסביבה. יש בין ראשי הענף [illegible] כי גידול הכותנה ברובו הוא [illegible] עצמית, כך שראשי הענף אינם רק [illegible] — הם עושים.

[illegible] 1985 היתה הכותנה סיפור [illegible] בעשור האחרון היו עליות וירידות [illegible] הכותנה. הממוצע הרב־שנתי הראה [illegible] של 72 סנט לליברה. עלות הייצור [illegible] 60 ל־62 סנט לליברה והמכה את [illegible] לבראית מבחינה כלכלית, גורם [illegible] והתמקצעות העובדים בענף. עובדי [illegible] עצמם כמי שאינם סתם פלחים, [illegible] כך. הם יושבים בטרקטורים [illegible] בכינות ממוזגות אוויר, בעונת [illegible] הם רוכבו על קטפות משוכללות, [illegible] לשנה, מול שעונים ודוושות, [illegible] ההידראוליקה ומעל לכל אלה [illegible], שהפכו לפקי"ל לכל מגדל. [illegible] — ואולי לא כל כך פתאום, למי [illegible] לקרוא את התמונה — הכל הולך [illegible].

מעצמות חקלאיות חדשות

עד לפני מספר שנים, כאשר דיברו על כותנה, התכוונו לארה"ב. ארה"ב היתה מס' 1 בייצור וביבולים והיא שקבעה בסופו של דבר את המחיר בבורסת הסחורות (קומודיטיס). עד היום ארה"ב קובעת את המחירים של הכותנה בבורסה, אבל המצב משתנה, שכן עולות מעצמות חקלאיות חדשות המגדלות כותנה. כאלה הן סין ובנגלדש — שהפכו לבנות־היקירות של הבנק העולמי וקרן המטבע הבינלאומית, שמשקיעה בהן כספים — ברזיל והודו. אליהן יצטרפו עוד מדינות, שכן בארצות המתפתחות הולך ומתברר, כי התעשיה לא הביאה להן ברכה והן מתחילות להבין שהחקלאות עדיפה. בשאריות של מוצרים חקלאיים אפשר להאכיל רעבים, אשר הלחץ שלהם הולך ומחריף. נושא אחר

הכותנה היתה עד כה הענף החקלאי היעיל ביותר בישראל, שהגיע בשנים האחרונות ליבול ממוצע של 450 ק"ג לדונם ובכך היה למס' 1 בעולם

המחריף בעולם הוא גידול האוכלוסיה העירונית בארצות המתפתחות והמבוססות, כתוצאה מן התיעוש. במערב ובמזרח מתחזקת הדעה, כי החזקת תושב עירוני יקרה בהרבה מחזקת תושב כפרי וכדי להחזיק את התושבים בכפר יש להבטיח מחיר למוצרים החקלאיים. אחרת תימשך הבריחה מהכפר. בספרד, תורכיה ויוון יש מחיר מובטח לכותנה, המאפשר למגדלים לחרוש, לזרוע ולקטוף בלי לחשוש ממחירי הבורסה. כך המצב לא רק בברזיל, הודו ובנגלדש, שהן ארצות מתפתחות, אלא גם בברית־המועצות, ששליטיה רגישים לנושא הכפרי, ובארצות־הברית, בה חתם הנשיא רייגן בסוף 1985 על חוק החקלאות החדש. המדיניות החקלאית החדשה מאפשרת לבסס את תמיכת הממשלה על מצב השוק ולהתאים את המחירים והיקפי הייצור לדרישות השוק. כן היא מאפשרת להפעיל תוכניות של עידוד היצוא החקלאי האמריקני במחירים מסובסדים על־ידי הממשלה. כל אלה הביאו לירידת מחירי הכותנה בשוק העולמי ומתוך כך מסתבר, כי אין זו ירידה זמנית. מחירי הכותנה יהיו נמוכים בשנים הקרובות על אף שבארה"ב הקטינו את שטחי הגידול. המחירים יהיו בעייתיים בגלל עודפי ייצור גדולים בארה"ב ובסין וכן עקב התוספות מדינות מגדלות כותנה. לאלה נוספת הירידה במחירי הדלק, שהביא לירידה במחירי מוצרים פטרוכימיים ובהם בדים סינתטיים, הירידה בשער הדולר לעומת מטבעות אחרים ומדיניות הבטחת המחירים. אל מול אלה עומד ענף גידול הכותנה בישראל שבינתיים אין לו תחליף.

שלושה תנאים

לא די בדרישות מן הממשלה בדבר הלוואה בסך 42 מיליון דולר לחמש שנים. מגדלי הכותנה צריכים להיאבק במגמת האוצר להעלות את מחירי המים. נימוקי האוצר מבוססים על איוולת שלא נשמעה כמוה בעולם. הכוונה לעלות המים שנעה סביב 10 סנט לקוב ושנציבות המים דורשת כי תהיה ריאלית. דרישת הנציבות חסרת שחר; לו היו מציעים להפוך את כבישי הארץ ל"כבישי אגרה", כפי שנהוג בארה"ב ובקנדה, שם משלמים בעלי רכב תמורת השימוש בכביש, היה הגיון בהצעה שהחקלאים המשתמשים במים לצורכי חקלאות, ישלמו מחיר ריאלי. החקלאים אינם צריכים לשלם עבור שימוש במי קולחין. בעלי העניין, העיריות והמועצות האזוריות, שהקימו מפעלים לטיהור מי שופכין, צריכים לשלם לחקלאים על השימוש במים. החקלאים אינם חייבים לשלם ל"מקורות" מחיר ריאלי, שכן מוביל המים הארצי הוא מפעל היסטורי, אשר בעת ההחלטה לבצעו לא שאלו את פי "המשתמשים" אם הם זקוקים לו. הוגי הרעיון העריכו, כי המפעל הוא לאומי ונועד להביא להתיישבות כפרית.

איוולת נוספת ולא קטנה מזו של מחירי המים, היא בקשר למחירים של חומרי ההדברה, שגם אותם צריכים להוזיל בגלל הירידה במחירי הדלק. הוזלת חומרי ההדברה צריכה להיות בהתאם לירידה במחירי הדלק. כאשר יתקיימו כל שלושת התנאים — ההלוואה הממשלתית, ירידה ממשית במחירי המים וירידות מחירים של חומרי הדברה ותשומות אחרות — יהי על ראשי הענף לדון בשינויים הנדרשים עתה, לאחר עשור מוצלח.

(צילום: דוד פרלמוטר)

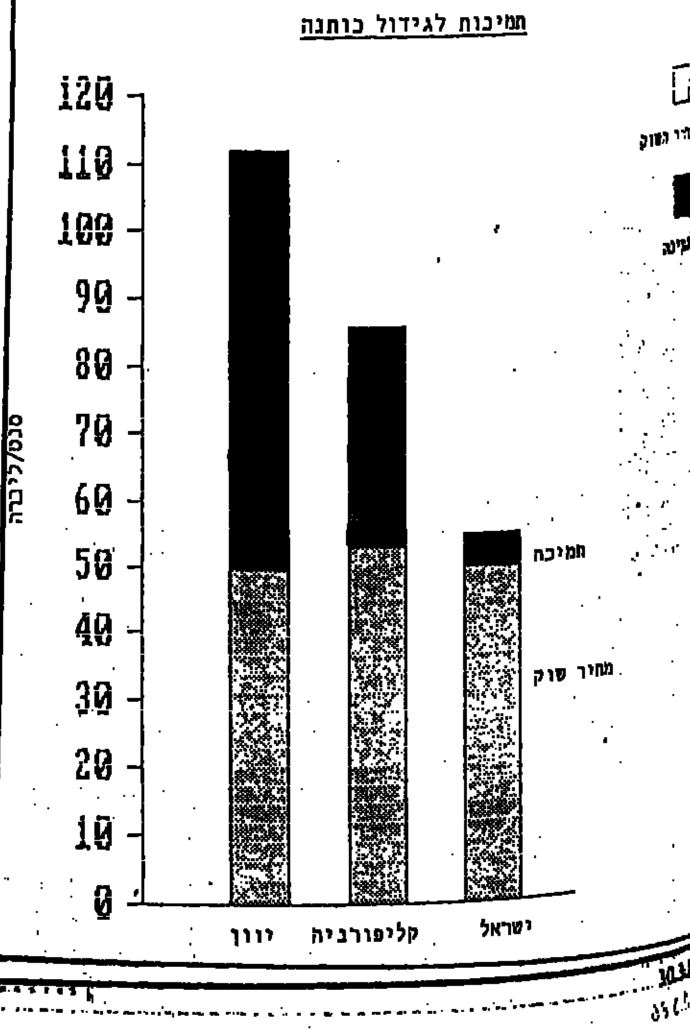

מי שלא זרע...

מאת יוסף גלילי

ממשלת ישראל נקראת היום להכריע על גורל ענף הכותנה לשבט או לחסד. גישתה לנושא זה חורגת מעבר למשמעות קיומו של גדול ענפי השלחין במדינה והיא תקבע את יחסה של ממשלת האחדות הלאומית לעתיד החקלאות וההתיישבות ומשקלה במשק ובחברה הישראלית.

הדיון שנערך בנושא זה בוועדת השרים לענייני כלכלה בסוף השבוע שעבר חשף עמדות ומגמות הסותרות את מהותה ההיסטורית של ההתיישבות הלאומית. שכן לתפיסתו ה"ליברלית־ליכודית" הציע השר פת "לא לזרוע כותנה במשך שנה־שנתיים" כדי לחסוך כנראה 42 מיליון דולר, תביעת מועצת הכותנה להצלת הענף. חבר המטה להצלת הענף, מאיר בראון, בתגובתו לדברים אלה אמר במסיבת עיתונאים, כי "רק מי שלא זרע מימיו יכול להציע להפסיק לזרוע, בלי להבין את ההשלכות המעשיות לגבי ענף חקלאי המשתרע על 655 אלף דונם והמהווה 56 אחוז מכלל שטחי השלחין במדינה".

כאמור, גישתו של השר גדעון פת ועמדת האוצר לגבי החקלאות וההתיישבות שבויות עדיין בקונצפציה של "המהפך הכלכלי" והליברליזציה בכלכלה, שדירדרו את המשק אל פי תהום. אין להתפלא, ששרי החקלאות של הליכוד עסקו בהתיישבות בשטחים ובנושאים פוליטיים אחרים, רק לא בחקלאות. התוצאות: פגיעה בייצוא על־ידי הורדה מלאכותית של שערי המטבעות וביטוח שער לא מתאים לחקלאות; ביטול האשראי המכוון; הצמדת הלוואות בריבית "מטורפת" מיסוי אינפלציוני ופער מימון. זו היתה המציאות שנוצרה בסקטור החקלאי ערב הקמת ממשלת האחדות הלאומית.

דרושה מדיניות אחרת

התוכנית הכלכלית של ממשלת האחדות הלאומית נועדה לחלץ את המשק מן הבוץ העמוק בו שקע כתוצאה ממדיניות "האדמה החרוכה" של הליכוד. עם כל ההישגים שהושגו בבלימת האינפלציה ובשיפור במאזן התשלומים, עובדה היא שהמיגזר היצרני, המזוהה עם החקלאות וההתיישבות, נקלע לקשיים ומשברים פיננסיים. כדי להחלץ מהם דרושה מדיניות אחרת עם סדר עדיפויות לאומי להצלת המגזר היצרני, קידומו וטיפוחו. הפעם עומד על כף המאזניים "הזהב הלבן", ענף הכותנה שהכניס בעשור האחרון מיליארד דולר עם ערך מוסף של 90 אחוז.

ממשלת ישראל תדון ותכריע היום על דרישת הענף ל־42 מיליון דולר כהלוואה לחמש שנים. "הוויכוח סביב הנושא נגרר יותר משישה חודשים, בעוד ש"ההחלטה על מתן 60 מיליון דולר ל"אלסינט" התקבלה בין לילה", דברי החקלאים.

להצדקת תביעתה הביאה מועצת הכותנה את הנתונים הבאים: ענף הכותנה הוא המרכזי

גורלו של ענף השלחין הגדול במדינה יוכרע היום בממשלה, כאשר על הפרק עומדת הצעתו של השר פת "לא לזרוע כותנה במשך שנה־שנתיים"...

במשק הישראלי משתרע על 655 אלף דונם שמהווים 56 אחוז מגידולי השלחין בארץ, ללא אלטרנטיבה אחרת: בענף מושקעים קרוב למיליארד דולר במיכון, ברשתות השקייה, מנפטות ועוד. אי־ניצול גורמי ייצור אלה הוא בזבוז משווע, במיוחד במצב התעסוקה במשק, כאשר יותר מעשרת אלפים איש מועסקים בענף ובתעשייה שהתפתחה סביבו. נוסף לכך קיימת סכנה ממשית לאיבוד שווקים שטופחו ונרכשו במשך שנים רבות: ענף הכותנה בארץ הוא המוביל בעולם מבחינת יבולי שיא ואיכות (450 ק"ג כותנה גולמית מדונם) לעומת קליפורניה, חלון הראווה של החקלאות האמריקנית, עם 300 ק"ג כותנה גולמית לדונם. שאר הארצות מפגרות ב־50 אחוז לעומת ישראל. יתרה מזו: בשלוש שנים האחרונות הגיעו משקי הנגב להישגים נאים וליבולי שיא עולמיים של 540, 600 ק"ג כותנה גולמית בממוצע לדונם. משקים בנגב ובגליל אף עברו שיאים אלה.

מגדלי הכותנה בישראל השכילו "להתמודד עם השינויים הטכנולוגיים והביקושים המתחדשים בשוק העולמי" על־ידי יישום תוצאות המחקר והפיתוח במכוני המחקר המשוכללים הקיימים בארץ ומימושם בשדה.

למשבר בענף שלושה גורמים עיקריים:

● ירידה זמנית, אך חריפה, במחירי הכותנה בישראל.

● תמיכה מסיבית במחיר מצד הממשלות במדינות המתחרות במגדלי הכותנה בישראל.

● עלייה בתשומות הייצור, כתוצאה מהמדיניות הכלכלית מאז יוני 1985 (ובעיקר מחיר המים ועלות המימון).

דוגמאות לכך: העלאת מחיר המים, המהווים 25 אחוז מסך התשומות בעלות גידול הכותנה, חמישה סנט לקוב מים ל־11־10 סנט לקוב. בשעה שחקלאי קליפורניה, המתחרים העיקריים לכל מגדלי הכותנה בעולם, משלמים רק סנט־אחד לקוב מים: "הריבית הריאלית המטורפת" של 80 עד 100 אחוז ויותר מחסלת כל סיכוי לקיומו של ענף הכותנה ושל החקלאות בכללה. מי שהציע לא לזרוע כותנה במשך שנה־שנתיים, מפקיר 300 עד 400 אלף דונם נוספים של אדמות שלחין לשממה ולידים זרות, בעיקר באזורי הנגב, הערבה והבקעה, שעומדים בלאו הכי בשממונם. ראש הממשלה שמעון פרס הזכיר לנו בימים אלה ש־12 מיליון דונם בנגב לא מיושבים. האם אין די בכך?

לפרוע את השטר

בהופעותיו האחרונות חזר, ראש הממשלה שמעון פרס והכריז בכנסת, במרכז החקלאי ובהזדמנויות אחרות: "בלי חקלאות והתיישבות אין קיום לממשלת האחדות הלאומית ולמדינה בכלל". כך במדיניות המקרו, ואילו במדיניות המיקרו נתבע ראש הממשלה להכריע על גורל ענף הכותנה ועתידו. נאה לכך הפתגם: "כאן רודוס כאן קפוץ".

אומר ראש הממשלה. "ישראל הגיעה לראש הסולם בכל הנוגע למחקר, ייצור ופיתוח חקלאיים, ולמרות זאת מצוייה חקלאות ישראל בתקופה של מסה ומבחן. הממשלה אשר בראשותי תסייע לחלץ את החקלאות היצרנית מן המצוקה הקשה ולהעלות את החלוצים ואת ההתיישבות למקומם הראוי. אנחנו מאמינים שיש להעדיף את השדה על פני הבורסה, ואת הסדנה על פני הגרנדה. אנחנו מאמינים שגורלנו תלוי במספר התלמים שנמשוך ולא רק בכמות המוצבים שנבנה. העקרון שהארץ לא תמכר לצמיתות חופף לאמונתנו כי אסור שהקרקע תשמט מבעלותו של העם. ואוי לנו אם אדמת הלאום תמשכן בתעתועי ספקולציה, אוי לנו אם תהפך לאדמה ניידת"...

דברים אלה, של ראש ממשלת ישראל שמעון פרס מן הראוי שיאומצו על־ידי שרי הממשלה בבואם לדון בגורל ענף הכותנה ובגורל החקלאות וההתיישבות בכלל.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב

עורכת אחראית לעמודי הפנים: עמנוע אנטר

דיסהרמוניה בהיכל

תזמורת ירושלים תסכים להחליף את הפילהארמונית בתחרות רובינשטיין — אם זו תבטל את החרם שהטילה על הופעת הירושלמים בתל־אביב

מאת יצחק שור

החלטתו של זובין מהטה, מנהלה המוסיקאלי של התזמורת הפילהארמונית, לצאת למסע קונצרטים בפולין דווקא בשבוע שבו התחייב, חוזית, להופיע בתחרות הבין־לאומית לפסנתר על־שם רובינשטיין (15־19 באפריל), חשפה פרשייה זו רבת שנים של יחסים עכורים בין שתי התזמורות הסימפוניות של ישראל. בפרשייה זו כבר מעורבים ראש הממשלה, שר החינוך, מנכ"ל משרד החוץ ורבים אחרים.

תזמורת ירושלים וועד הנגנים שלה מוכנים להחליף את הפילהארמונית ולשחרר אותה מן התחרות, בתנאי שזו „תבטל את החרם אשר הטילה על הופעות תזמורת ירושלים בהיכל התרבות". לפני ימים אחדים נערכה פגישה ממושכת בין ועד הנגנים לבין מנהלת מחלקת המוסיקה בקול ישראל, מיכל זמורה־כהן, ומנהל תזמורת רשות־השידור יהודה פיקלר. באותה פגישה מרידה לא נידונו כלל נושאים חומריים. למעשה, לנגנים אין דרישות חומריות. הם דורשים מילוי תנאים שיבטיחו את הצלחתם בקונצרט, כמו נגינה עם מנהלם המוסיקאלי, גארי ברתיני. מי שמיועד לנצח עליהם הוא מנצח פולני בלתי־מוכר בישראל. בקונצרטים שייערכו במסגרת התחרות יופיעו סולנים צעירים, חסרי נסיון. הקהל התל־אביבי איננו מכיר את תזמורת רשות־השידור וכפעם האחרונה שהופיעה בעיר הזאת, לפני שלוש שנים, היא נתקלה בקהל עוין.

חוזה בלתי־חתום

דרישתם האולטימאטיבית של נגני תזמורת רשות השידור היא, שזובין מהטה יסיר את החרם ויקיים את ההסכם שנכתב לפני ארבע שנים. ההסכם, שנכתב אך לא נחתם, מבטיח ארבע הופעות של תזמורת רשות השידור בהיכל התרבות. כן קובע ההסכם, שרשות השידור תשלם לפילהארמונית תמלוגים תמורת הקלטת הופעותיה בקול־ישראל. „מה שאירע הוא, שרשות השידור הקליטה את הקונצרטים ושידרה אותם ואילו הפילהארמונית ויתרה על התמלוגים, ובלבד שלא תצטרך לחתום על החוזה" אומרת מיכל זמורה־כהן מנהלת מחלקת המוסיקה בקול־ישראל.

בינתיים הופעלו על הנהלת תזמורת ירושלים ונגניה לחצים כבדים, כדי שיסכימו להחליף את הפילהארמונית. הלוחצים הם שר החינוך והתרבות יצחק נבון, ראש עיריית ירושלים טדי קולק, מנכ"ל משרד החוץ דוד קמחי ומנהל לשכת ראש הממשלה, בועז אפלבאום. תזמורת רשות־השידור מודה שלפני שלוש שנים, כאשר הופיעה לאחרונה בתל־אביב, היא לא הטיבה לנגן. זה קורה לכל תזמורת. וזה קרה גם לפילהארמונית בקונצרט האחרון שנערך בשבוע שעבר בירושלים, עם זובין מהטה, בנוכחות הנשיא וראש הממשלה.

בדיון שנערך בשבוע שעבר בתל־אביב, בין כל הגורמים הנוגעים בדבר, הודיע מנהל תחרות רובינשטיין, שהפילהארמונית טרם שוחררה מן החוזה. כרטיסים נמכרו כבר, והסולנים יודעים שהם אמורים להופיע עם הפילהארמונית ואסור לאכזבם.

לרדת מן העץ

משיב לשאלותי דובר הפילהארמונית, אברהם מרון: „עדיין לא נתקבלה החלטה אם התזמורת תיסע. מהטה הוזמן לווארשה והסכים להופיע, בתנאי שהמסע ייערך בימים שבהם הוא פנוי. תזמורת ירושלים הציגה תנאים שהנהלת תחרות רובינשטיין לא תוכל לעמוד בהם. נכון הדבר, שנכתב חוזה בין הפילהארמונית לירושלמית. אבל הירושלמים רצו להופיע ארבע פעמים בשנה והפילהארמונית היתה מוכנה להעמיד לרשותם את היכל התרבות רק שלוש פעמים בשנה... ההקלטות לקול־ישראל אינן נעשות חינם" — סיים א. מרון.

מלשכת ראש הממשלה נמסר לי: ראש הממשלה שמעון פרס תומך בנסיעת הפילהארמונית לווארשה, אבל במועד אחר, שלא יפגע בתחרות הפסנתר הבין־לאומית. לדעת אנשי לשכתו של ראש הממשלה, אין הגיון ביצירת תחרות בינינו לבין עצמנו, כך שבאותם ימים ממש ייערכו שני אירועים מוסיקאליים בין לאומיים מטעם ישראל, אחד בווארשה והשני בתל־אביב ובירושלים".

אני מקווה מאוד, שעמדתו השקולה והנבונה של ראש הממשלה בפרשייה זאת תאלץ את הפילהארמונית לרדת מן העץ הגבוה שעליו טיפס זובין מהטה, ושתזמורת היוקרה של ישראל תכבד את ההסכם שעליו חתמה עוד לפני שנה וחצי עם הנהלת תחרות רובינשטיין. בתחרות זאת ישתתפו 50 פסנתרנים צעירים מ־21 מדינות. הפרס הראשון יהיה בן 10,000 דולר. אך הפרס החשוב יותר הוא ההופעה עם הפילהארמונית, בניצוחו של זובין מהטה, ושידור הקונצרט הנועל את התחרות בתחנות טלוויזיה ורדיו בכל העולם התרבותי.

אחרי שתסתיים התחרות, כדאי שכל אלה אשר לחצו על תזמורת רשות־השידור כאשר ביקש זאת זובין מהטה, ילחצו על זובין מהטה וחבריו בפילהארמונית, כי יסירו את החרם המרושע שהם הטילו על אחותם הירושלמית.

הפילהארמונית עם זובין מהטה (ואייזיק שטרן) בבריכת הסולטן. אנחנו בירושלים כן — הם אצלנו לא

שמעון שומע סופרים

מאת אילן שיינפלד

בשנים האחרונות, וביתר חריפות מאז פרוץ מלחמת הלבנון, מצויה החברה הישראלית, ותרבותה בכלל זה, בתהליך של מעתק ערכים עמוק. הציונות, כשאיפה לתקומתו של בית לאומי, הפכה לכוחניות, העטופה ביידישקייט וכשואה מזה, ובמיתוס החלוץ החדש, חובש הכיפה ושובר קדקדי הערבים, מזה. המודרניזם, השולט בתרבות העברית למן שלהי שנות החמישים, ניגלה, כבשאר מוקדי שליטתו, כמרוקן את האמנות מתחושת „עולם" וכמרחיק האדם ממקומו. ואין תימה על בואם של תהליכים אלה בד בבד: הציונות והמודרניזם, שתיהן תנועות יומרניות, שביקשו לעצב אדם חדש, בעולם חדש, תוך ניתוק מן המסורת. ושתיהן הביאו אותנו לא לבדידה רוחנית אחרת, אלא לעמידה מתמדת של קיום מהוסס וארעי.

לתהליכים אלה הד ניכר בשדה היצירה בארץ. בשנים האחרונות נוסדו בארץ ארבעה כתבי־עת חדשים, כולם על ידי יוצרים צעירים: „סרטים" לקולנוע, „תת רמה" (שנסגר בינתיים) לאמנות פלסטית, „מקום" לשירה ו„שופרא" לספרות ולהגות. גידול זה במספר כתבי־העת, ועובדת היותם פרי־יצירתם של צעירים, אינם מקריים. ריבוי בו־זמני כזה של פריטים חדשים במערכת תרבותית לעולם אינו מקרי. להיפך, ניתן לעגנו בהקשר תרבותי רחב יותר. מחד גיסא, עליית דור מספרים חדש וחדירת דור מחזאים צעירים לתיאטראות הממוסדים, כניסתם של מספר אדריכלים צעירים למרכז המערכת ותזוזות מודלים גם בצד הקל של התרבות, כבשדה הפיזמון, למשל. ומאידך גיסא — התמסדות והתיישנות של מודלים בסיפורת ובמחזאות העברית משנות החמישים, שינויים ותזוזות בשירת מי שהיו מהפכני שנות החמישים, ועוד. קצרה היריעה מלהרחיב.

איש מבין הצעירים המעורבים בעשייה עניפה זו לא נכח בפגישת הסופרים עם שמעון פרס. ואין תימה על כך. ברוח אמירתו של המשורר נתן זך, „משנה לשנה זה נעשה מעורר יותר", ניתן לומר, כי משנה לשנה הולכת מפלגת העבודה ונתפסת כמפלגה פושרת ומתפשרת, המייצגת שרידיה של תנועה חברתית מהפכנית, שפגו מכבר ימי זוהרה. אין כאן בירור ערכים, אין כאן בדיקת עמדות, אין כאן הבטה לאחור במישנת אבות ושיחזורה מחדש לפי תנאי המקום והזמן. זוהי מפלגה שהיא מימסד, וחולה בחלייו של מימסד. ואמנים וסופרים, המבקשים להם כיום עמדה ערכית אחרת, לא פחות מאשר עמדות פיוטיות ולשוניות אחרות, לא יכולים למצוא בה את מקומם.

כותב שורות אלה אינו נימנה על אלה, הרואים בזיקתו של ראש הממשלה, מר שמעון פרס, לספרות ולתרבות, עניין של יחסי־ציבור. גם אינו מפקפק ביושר כוונותיו. אולם, אם מבקש מר פרס לבוא לידי הידברות עם היוצרים שבכאן, הריהו צריך, קודם כל, לשכנעם במידת נכונותו להפוך את המפלגה שבראשה הוא עומד ממימסד מנוון למרכז יוצר.

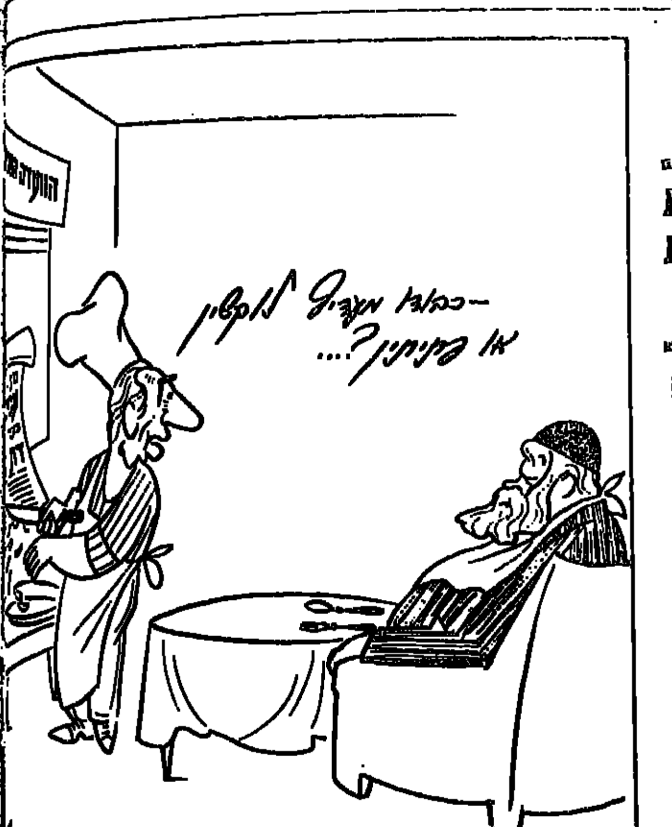

הצדיק הכפרי וגיבורי הביזיון

סדר יומה של הממשלה נקי מוועידת חו... כאילו דבר לא קרה. המשחק נמשך... מפלגת העבודה לא תינקה אם תס... במלאכת הטיוח

מאת אהרון אפרת

„החיים הם ערמומיים, והם מזמנים לנו הפתעות" — אמר אחד מחכמי האדם. לנו כאן, הם מזמנים מדי יום ביומו פרשיות, שיש בהן כדי לאחוז בציציות ראשינו. גיבורי הפרשיות מודעים כנראה למחזוריות זו. ה„ערמומיות" הזאת משרתת אותם לא אחת בהצלחה, להשכיח את מעלליהם ולהדחיק אותם בתודעת הציבור לעומת הבאים בתור, התופשים מקום בראש.

במשטרנו הדמוקרטי עדיין לא הצליחו גיבורי הפרשיות להשתיק את כלי התקשורת. אך גם כאן מתגלה לצערנו חולשה. כלי התקשורת אינם מצליחים, או אולי גם לא רוצים, להחזיק „על חם" את מעללי הסערות הציבוריות למען ייחרתו בזכרוננו. אין הם גובים את השטר שהתחייבו לו בגילוי או במעקב אחרי הפרשיות, ואין הם תובעים לדין את הראויים לכך, בהתמדה ובעקביות. נראה לי כי זו לא לגמרי אשמתם. גורמי ציבור רבי־השפעה עושים לא מעט במלאכת הטיוח. והנה כך נראית לנו התמונה גם לאחר ועידת „חירות" — או לאחר „לילות הסיוט", כדבריהם של גיבורי הדראמה.

„לילות הפוגרומים"

האמנם ייתכן להם לסגור את התיק? מיסודו, התיק הזה, לדעת רבים מאוד בכל המחנות, הוא בעל מרכיבים פליליים. גם הנזק הנורא שנעשה למדינה, לנפש היהודי שלנו, ולדמותנו — הוא נזק בעל מהות פלילית.

הנה אומר לנו שלום רוזנפלד, עיתונאי מחונן, עורך „מעריב" לשעבר, ממייסדי „בית"ר", שחי ופעל במחיצתו של זאב ז'בוטינסקי: „עצוב, מביש, מפחיד": „לבנוניזציה של חיינו הפוליטיים": „בזיון שטרם חוותה תנועה כלשהי בישראל": „מפחיד להאמין שחבורה קטנה כזו יכולה להביא לכך". ומשום־מה מוסיפים לכך רמז של אשמה בכיוון עדתי. ברמז זה יש עוול, ועל כך עוד אצביע.

באותו עמוד ב„מעריב" מבכה שמואל שניצר, — גם הוא מעורכי „מעריב" ומראשי המחנה הז'בוטינסקאי — את בזיון הבריונות. אך מר שניצר כבר עתה מתפלל להתפייסות. „כולנו נשלם את המחיר", על משקל „כולנו אשמים", — אמירה שבאה לטשטש עקבות ולהצניע את גיבורי הבזיון.

לא, שום „עדתיות" לא היתה כאן. הנוכלים של אותם ימים ולילות הם אשכנזים טהורים לעילא, בריונים אשכנזים שמוכרים לנו מכיכרות הבחירות ומהקאמפוסים של האוניברסיטות, רוני מילוא, קליינר, רייסר, קאופמן, בן־אלישר, אודי דן, רגב, ישראל כץ, ועוד בעלי תארים אשכנזים — הם שמשכו בחבל ההתבהמות. גסטון מלכה, שעקר את המיקרופון, היה הילד שנתן את השריקה. בעת קדושת התפילה, הצדיק קפץ ... וחטאו.

מחיר ההיתממות

ההתפרעויות נמשכו עד אין ... פי־פחת, עד שהמנהיגים האחר... זירת הקרבות. והנה, הטיהור ... להם לאחר מנוחת השבת ... הממשלה המשותפת, כאילו ... סדר היום נקי מכל הסיוט הזה ... מהלך על קצות אצבעותיו, כאילו ... הגשם. אין לו שום דבר ... שנתפשו „על חם" בהשחתת ... ובעיוות דמות המדינה ושלטונה ...

כמה חודשים אחרים לפני ... הממשלה היה מפויס על־ידי ... של הרב הארכי־ ... יצחק ... של אריק שרון לבין ... שמעון פרס. שרון זכה ל... הביזוי של הממשלה ו... תיווך לא היה דרוש. ... השרים חזרו לכסאותיהם ... יושבים שרי המערך. המשחק ... וחברי־כנסת של מפלגת העבודה ... להרהר שמא אין כבר ... ה„רוטאציה". ממלאים פיהם ... אומרים משהו. זה נופל על אוזן ... יוגד עתה בפה מלא: מי ... לסגור את התיק הזה. מי שיתן ... כושלת בין ה„מאפיונרים" ... על־מנת שימתינו בפינה ... ולהמליך את האיש המכוה ... ממשלתנו — לא יינקה ... ל„שחקנים", למתעלמים ... להיתממות הזאת של מפלגת ... מחיר כבד.

פה מסוכן

ויש להוסיף: יש מי שמצפה ... יושב בחיבוק ידיים — כי ... את פיו ויספר לנו ... שרון כשר בטחון. יש מי ש... אולי, אולי, ירצה לגמול לו ... שלום בני בגין", על ... לראשונה לבמה המטופחת ... החירותית.

אלו תקוות שווא ואין ... לבגין האב מה לומר בגידון ... הבן לא יספרו. כי אין הם ... פה לשר הבטחון של מלחמה ... שמורים דברים של בגין ... חסידיו בצמרת „חירות" ... לפתוח הרצועות לשונו ... סכנה גדולה מזו. גם חוש ... עלבון הבן, וגם בזיון ... כנגד סיכון כזה.

האחריות להתמודדות על ... לאחר גילויי הבזיון של אלה ... רגש בושה „אלוהים לשלטון ... היא כולה על מפלגת העבודה ... מדאיגה מאוד. כל ניתן לסגור ...

חברה נטולת מדע

חברה חדשה

מאת גדי יציב

ההצטיינות המדעית היא תנאי הכרחי לקיומנו, שאנו שומטים אותו מידינו ואשר אין ספק כי נצטרך לשלם על כך קנס פיגורים גדול בעתיד

ועידת „חרות": „אתמול ניצחנו דוקטור ומחר ננצח פרופסור"

(צילום: אנדרה ברוטמן)

„בבית הלימודים הנוכחית אין תקציב ... לפקולטה למדעי הטבע של האוניברסיטה העברית בירושלים", כך אמר דיקן הפקולטה, פרופ' אליהו פרידמן, לשר ... כאשר ביקר שם בשבוע שעבר. „מצב ... כולל הקיצוצים הרבים שהיו בשנים האחרונות בתקציבי האוניברסיטה", הסביר ...

„ירידות מצבם של מוסדות המדע ... בשנים האחרונות היא תרכובת של ... צמצומים, ואף אחד משמות התואר הללו ... היום וגם אינו מתאר בחריפות הראויה ... הדברים האמיתי. אין להאמין למי ... אחד, שיתרוננו העיקרי במאבק ... הוא „יתרון איכותי" — ומצד שני ... לנוכח הביטול ההדרגתי ... היסודות העיקריים של „יתרון ... זה. הדברים אמורים כמובן גם ... הכללית והטכנולוגית של קידום ... — אבל לא רק מהם. גם הקפאת ... האקדמית בפילוסופיה יהודית או ... העתיקה היא תופעה מבישה. ... המדע בכל תחומי החיים מקנה ... בה ומטפח סטנדרטים להצטיינות ... אין שום חברה יכולה לשרוד ... פיתוחן של התעסוקות האקדמיות ... תנאי הכרחי לכך שרבים מאד וטובים ... צעירי הארץ ימשיכו לחיות כאן ... עם עצמם ועם מדינתם. ... לירידה הדראסטית במידת ... המדעית של ישראל — ירידה ... אינו חולק על כך כי אכן היא ... — פועלים כאילו כל הדברים ... הללו אינם ברורים להם.

... שהחברה הישראלית חותרת ... להשיג אותם, אבל עדיין הם ... זה. ההצטיינות המדעית, ... היא יתרון שהיה לחברה ... ולכן ברור שהוא בתחום הישג ... זאת עכשיו היא הולכת ומאבדת ... יתרונות אשר אם אין אתה משיג ... עדיין נותר לך זמן להשיג אותם ... ההצטיינות המדעית, לעומת אלה, היא ... אם הפסדת אותו היום, מתנפח ההפסד ... ומעבר לכל מידה של שיפור ... להדביק פיגורים. יש יתרונות ... הישראלית חותרת אליהם כדי ... את איכות חייה וכדי לקדם את ... חברות אחרות. ההצטיינות ... לעומת אלה, היא יתרון המהווה ... לקיומנו, ולגבינו נודעת לו ... לה מקבילה כמעט בשום חברה ... אמורים אנשים איפוא ביתרון קיומי ... שומטים מידינו — ואשר ... כי נצטרך לשלם בעבור כך ... גדול והולך בעתיד. לא מתקבל ... שהאנשים האחראים לתחום זה ... את כל האמור לעיל — ובכל ... את נפשם בכפם ומסתכנים ... גורל כזה.

*

... הטיפוח למוסדות המדע בארץ ניתן ... לפיכך על־ידי בורות פשוטה ... לגבי חשיבות ותרומה שמעלים ... לעצם אפשרות המשך קיומה ... הישראלית. אף־על־פי־כן, כדי לתת ... יותר למצב דברים זה צריך גם ... הבורות הזאת לא היתה צומחת ... לה קרקע גידול שהיא מנטלית ... יש לה עוד הרבה ביטויים בחיינו ... גילויי־פרא שונים, משונים ... מאד.

... הגיון לעיסוק המדעי ולחשיבה ... המאפיינת אנשי מדע ניתן ממש ... וגם לראות בחוגים מסויימים של ... הישראלית. אל תוך ליבו של השלטון ... זה עם הקמת ממשלת „הליכוד" ... ואילו את הביטוי העממי שלו ... ועידת „חרות" האחרונה בסיסמת ... להם כליכך: „אתמול ניצחנו ... ומחר ננצח פרופסור". מבין כל ... ראויה־לגינוי אצל יריביהם לא ... חמורה יותר מאשר תוארים ... ניתן כמובן לאתר ולזהות את ... הפוליטיים שבקירבם תפיסה זו ... אבל מסוכן מדי להניח שגם ... היא מוגבלת לחוגים אלה בלבד. ... של דבר, תפיסה אנטי־אינטלקטואלית ואנטי־מדעית פירושה התכחשות ... התעלמות מצרכי העתיד ולכן גם ... פשוטה כמשמעה. מסיבה זו ... ולגבי טעמו של העתיד הדראוי ...

עוד צריך לקבוע, כי ברחבי העולם הדמוקרטי מתייצבות בשנים האחרונות המפלגות הסוציאליסטיות כנושאות הדגל של העיסוק המדעי ושל החשיבה הרציונאלית. עמדה זו עולה בקנה אחד עם אורח המחשבה של ההנהגה הסוציאליסטית החדשה, והיא גם עולה בקנה אחד עם עמדתו הכללית של השמאל ביחס לחשיבות הצמיחה והקידמה החברתית. עברו הימים שבהם היה מושג „שמאל" קשור בדעת הבריות רק ל„עוני" ול„מצוקה". השמאל של היום יודע כי עוני ומצוקה ניתנים לביטול אם ורק אם משתפים בתהליכי הצמיחה והפיתוח היקפים גדלים והולכים מקרב אזרחי המדינה. הרחבת היקף השיתוף מותנה באופן הכרחי בגידול מתמיד של היקף ההשכלה ובשיפור רצוף באיכותה ובהישגיה. חברה נטולת־מדע, יודעים אנשי השמאל, היא חברה נטולת חרות אמיתית, חברה אשר גם הדימוקרטיה שלה עלולה להילקח ממנה כל יום וכל שעה. הגיעה העת שגם השמאל הציוני בארץ יתייצב כחיל־חלוץ במערכה הגורלית להגנת העיסוק המדעי, להרחבת היקפו והעלאת כבודו.

זבנג וגמרנו

כמעט במקרה נפלה לידי חוברת בשם „מה להשיב?" מאת אלוף הראבן, בהוצאת מכון ואן־ליר בירושלים.

כותרת המשנה של החוברת: „כיצד להתמודד בכתה עם שאלות על יחסי יהודים־ערבים, יחסי ישראל־ערב ודימוקראטיה".

את חטאי אני מזכיר: החלטתי לאתר בחוברת את הקטעים הטעונים תיקון דחוף, את אלה שאסור ללמד, את הראויים לגינוי — ולא מצאתי. לאחר קריאה ראשונה, הנחתי את החוברת לכמה ימים, כדי להעמיד את התלהבותי למבחן, לצנן אותה, ולחזור ולבקר גם את עמדתי הנלהבת. קריאה שניה עוד הרעיפה בפי שבחים על השבחים הראשונים. אני מרגיש לפיכך כמי שעושה שירות טוב לדימוקראטיה, לשפיות־הדעת והעיקר לרמת ההוראה והחינוך בבתי־הספר שלנו — כשאני ממליץ כאן בחום על חוברת זו.

בין דפיה ימצא המורה סידרה של שאלות ותשובות על הנושאים האמורים, כתובים בבהירות, בטוב טעם, בתבונה, ובעיקר בפיקחות פדגוגית — כסיוע והדרכה בשיעורי מחנך, בהרצאות, וגם לצרכי חשיבה עצמית ולימוד עצמי.

בסוף החוברת, כמעין נספח, מופיעים תרגילים לנושא „זבנג וגמרנו". את חלקם אני מביא להלן — ופונה בזה למורים, מדריכים ומחנכים, שיסכימו להסתייע בהם, לשלוח למדור זה תגובות והערות. באחד השבועות הקרובים ננסה להשוות תוצאות שונות ולקיים על־כך דיון.

* * *

הרבה בעיות אנוש מורכבות, ואין להם פתרון מוחלט. קיימת לפיכך שאלה קשה והיא: כיצד יתמודדו אדם וחברה עם בעיות מסוג זה: האם עלינו להרים ידינו כפני בעיות שאין להן פתרון מוחלט — ולהתייאש מכל פתרון? או שמא עלינו לדבוק בנוסחא כלשהי שמשום מה קוסמת לנו כפתרון הבעיה אחת ולתמיד?

בני נוער נוטים במקרים רבים לחפש ולהעדיף את הפתרון הנתפס על־ידם כתשובה ניצחת וחד־משמעית למצוקה המתעוררת נוכח בעיות, שהפתרונות האחרים להן נראים חלקיים ובלתי־מספקים.

בדרך כלל הפתרון הקל מתבטא בנוסחא יחידה הבונה ציפיה שבאמצעות פעולה יחידה ניתן לפתור בעיה מורכבת. כך למשל הנוסחא „להוציא להורג את כל המחבלים" נתפסת במקרים רבים כפתרון כולל לבעיית הטרור, כאילו אם נהרוג את כל המחבלים הנופלים לידינו, יהיה בכך משום צעד שירתיע את כל המחבלים מעתה ועד עולם. ברוח דומה לכך נתפסת ההצעה לגרש את כל הערבים מתחום ישראל כנוסחה שהפעלתה תשים קץ לכל הבעיות המורכבות העולות מתוך יחסי יהודים־ערבים בתוך ישראל ומתוך יחסי ישראל עם העמים הערבים שכניה.

נראה לנו שבמקום להתמודד אך ורק עם סגנון „זבנג וגמרנו" בנושאים הקשורים בערבים, רצוי היה לנסות להתמודד עם הגישה עצמה.

להלן שורה של דוגמות, אחדות מהן בכוונה תחילה לא לגמרי רציניות. אפשר לבנות נוספות דוגמתן, ולהעלותן בכתה, תוך הצגת האלטרנטיבות העולות בכל מקרה, יתרונותיהן ומגבלותיהן.

● **כיצד לטפל בשפעת?**

מחלת השפעת מציקה מפעם לפעם כמעט לכל בני אדם. היא גורמת לאבדן מיליונים של ימי עבודה בשנה, ולהפסדים של עשרות, ואולי מאות מיליונים דולרים למשק.

עד היום טרם נימצאה תרופה לשפעת. אם כי יש תרופות המקלות על החולה, או מסייעות לקצר את המחלה.

האם לא הגיעה השעה למצוא אחת ולתמיד פתרון מוחלט לבעיית השפעת, לגאול אנשים ממצוקתם, ולסייע למשק להרוויח עוד מיליונים רבים של דולרים?

הנה כמה הצעות לבירור ולהשוואה:

1. השפעת מדבקת. אם כן הבה נרכז במחנה ריכוז את כל חולי השפעת. בדרך זו ננקה את החברה מנושאי נגיף השפעת ונמנע הדבקות.
2. אין יודעים לרפא שפעת, אבל יודעים לרפא דלקת ריאות. אם כן, הבה נחריף אצל כל חולה שפעת את המחלה, עד שיחלה בדלקת ריאות — ונרפא אז את מחלתו.
3. אולי נסתפק בלבודד את חולי השפעת בבתיהם ולתת להם טיפול נאות?
4. אולי נפתח מערכת של טיפולים מונעים לשמירה כללית על הבריאות?
5. אולי נשקיע סכומים נוספים במחקרים לגילוי תרופה מונעת לשפעת?
6. ואולי נרכיב משלוש ההצעות האחרונות אסטרטגיה משולבת של התמודדות עם שפעת? אסטרטגיה שאמנם איננה מתיימרת לתת פתרון מוחלט לבעיה, אך לפחות שואפת לצמצם את ממדיה ככל האפשר?

● **כיצד לעקור מארצות־הברית את ארגון המאפיה?**

המאפיה היא ארגון פשע שמקורו באיטליה, ושמקיים פעולות פליליות נרחבות בארצות הברית. הארגון עוסק בין היתר בסחר בסמים, בגביית דמי חסות, במעשי שוד ורצח. חברי הארגון משתייכים בדרך כלל למשפחות איטלקיות.

כיצד להתמודד עם תופעה זו?

1. לגרש מארה"ב את כל האזרחים ממוצא איטלקי (כמה מיליונים) ולאסור להבא על כניסת איטלקים לארה"ב.
2. לרכז את כל האזרחים ממוצא איטלקי (כמה מיליונים) באזור אחד, ולא לתת להם לצאת משם.
3. כאשר מגלים שאדם שייך למאפיה יגרשו אותו ואת כל בני משפחתו מארה"ב, תהיה הקירבה המשפחתית אשר תהיה (כולל בני דודים בקירבה שלישית ורביעית).
4. לקיים מעקב מודיעיני צמוד אחרי כל מי שיש חשד מבוסס שהוא שייך למאפיה ולאסוף נגדו ראיות משפטיות.
5. להעמיד למשפט את כל מי שיש נגדו ראיות.
6. להעזר באזרחים יוצאי איטליה שאינם אנשי מאפיה במאבק נגד המאפיה.
7. לשתף פעולה עם ממשלת איטליה במאבק נגד המאפיה.

● **כיצד לשים קץ לשבירת חלונות בבתי ספר?**

ישנה תופעה קשה של שבירת חלונות בבתי ספר על־ידי תלמידים, אם בזדון, אם כתוצאה ממעשי קונדס, ואם במקרה אגב משחקים. הנזק לבתי הספר מסתכם במיליוני דולרים לשנה, שלא לדבר על הפגיעה המתמדת בחזותו של בית הספר וערעור האימון ביכולתם של תלמידים למנוע פגיעות כאלה.

הנה כמה הצעות לטיפול בבעיה:

1. בתי ספר שלא ישתלטו על שבירת חלונות תוך שלושה חודשים ייסגרו לצמיתות, וכל תלמידיהם יגורשו אחת ולתמיד ממערכת החינוך.
2. כל התלמידים בכתה שבה נשבר חלון יגורשו מבית ספר אחת ולתמיד.
3. בכתה או אף בבית ספר שבהם נשברו חלונות יוטלו קנסות כספיים כבדים על משפחות כל התלמידים. מי שמשפחתו לא תוכל לשלם — יגורש מבית ספר.
4. ייעשו בדיקות פסיכולוגיות של תלמידים, ותלמידים בעלי מבנה נפשי הנוטה לשבירת חלונות יגורשו מבתי הספר, או ירוכזו במחנה ריכוז שבו יקבלו חינוך מיוחד, עד שייגמלו מנטיות לשבור חלונות.
5. תלמיד ששבר חלון בבית ספר — יצאו התלמידים לשבור את כל החלונות בביתו.
6. התלמידים יקיימו שמירה למניעת ניפוץ חלונות.
7. התלמידים יקיימו שיחות על־מנת לברר כיצד יתמודדו בעצמם עם התופעה.
8. בכל מקרה של שבירת חלון — ייערך בירור על־ידי התלמידים. ואלה שגרמו לכך יחוייבו בתיקון החלון ובכיסוי ההוצאות.

● **הצקות של בנים לבנות**

בכל הגילים, ובמיוחד בגיל ההתבגרות, יש בנים המתגרים בבנות, נטפלים אליהן ומציקים להן.

כיצד לשים קץ לתופעה זו אחת ולתמיד?

1. למשך כל תקופת ההתבגרות יש לבודד את כל הבנים, במחנות הסגר, ולחנך אותם להתייחס בכבוד לבנות.
2. ייערכו הצבעות חשאיות שבהן הבנות יחליטו את מי מהבנים יש לבודד לתקופת ההתבגרות, ולאיזה משך זמן.
3. כל בן שבת תגיש עליו תלונה יבודד למשך תקופת ההתבגרות במחנה ריכוז מיוחד.
4. כל תלונה על הצקה תבוא לבירור בפני כל הכיתה.
5. הכתה תקיים שיחות בירור על עצם התופעה וכיצד לטפל בה.
6. מי שאחרי שיחות בירור עדיין יתמיד בהצקות, יעמוד לבירור. יהיה צפוי לעונש מיוחד, כולל הרחקה מבית ספר במקרים קיצוניים.

דיונים על ניקיונם

במאמרו של עודד ליפשיץ „לא אמרו לנו את האמת", שהתפרסם ב„דף הירוק" ב־25.3.86, נכלל קטע העוסק בעבודתו של אמנון מרטון בריכוז קרן השומר הצעיר. לא עלינו החובה להגיב על המאמר כולו, אך שומה עלינו, כחברי הועדה הציבורית שבדקה את נושא הפסקת עבודתו של אמנון על כל השלכותיה, לקבוע כי כל הכתוב בעניין סיכומי הועדה אינו נכון. לא היה כל קשר בין סיכומנו לבין ההשערות של כותב המאמר.

נראה לנו כי במקרה מעין זה חובה חברית היא לבדוק דברים לפני פרסומם.

חברי הועדה:
מאיר תלמי (יורקס)
שוניא בנדור
אריה גילת

בלי קשר למציאות

ב„דף הירוק" מ־25.3.86 התפרסמה כתבתו של עודד ליפשיץ ובה התייחסות לאירועים שהביאו להפסקת עבודתו של אמנון מרטון בריכוז קרן השומר הצעיר.

התיאור כאילו אמנון מרטון הפסיק את פעולתו בגלל פרשיות כלכליות אינו אמת, ואין לו כל קשר למציאות. את העובדה הזאת קבעה גם וועדה ציבורית שבחנה את העניין ואשר מסקנותיה פורסמו בעיתונות התנועתית.

משונה בעינינו שעכשיו, כשנתיים לאחר סיום פעילותו של אמנון מרטון מועלה העניין מעל דפי הדף הירוק ללא איזכור קיומה של הוועדה וללא איזכור מסקנותיה. אי־התייחסותנו לקטעים ופרטים אחרים במאמר הנ"ל איננה דווקא משום הסכמתנו לנאמר בו.

אפרים רוזן
חיים (ג'ומס) אורון
מזכירי הקבוץ הארצי

נבחרי העם והידוק החגורה

אם תתקבל הצעת ההחלטה להעלות את שכר חברי הכנסת, שהתקבלה ע"י וועדה בהרכב שופטים לשעבר, ולהצמידו לשכר השופטים, היא תבטא לא רק התנכרות מוחלטת לעם. אלא גם תהיה גובלת בשחיתות — שכן נבחרי הציבור ינצלו את מעמדם בעוד בוחריהם נדרשים על־ידם להדק את החגורה. למעשה, עצם מינוי הוועדה לקביעת שכר הח"כים היא מיותרת. כי חבר־כנסת אינו זכאי לשכר העולה על השכר הממוצע במשק, והוא מקבל גם אש"ל. חבר הכנסת צריך להצטיין בחוסר בזבוז וראוותנות, תוך ביטול כל זכויות היתר שלו.

גם העיתוי נראה כחוסר ההגיון וההגינות: האם טחו עיני חברי הכנסת מלראות את ההשפעה של החלטה שערורייתית זו על נכונות השכירים לוותר על העלאות שכר מהותיות במשא־ומתן על הסכמי השכר המתחיל עכשיו? והאם לא ברור לחברי הכנסת שהעלאות שכר, חוץ מלדרגות השכר הנמוכות, פירושן ביטול כל הישגי התכנית הכלכלית בריסון האינפלציה, שבשילוב עם ביטול הפיקוח על המחירים, תתחיל שוב להשתולל?

מובן גם שהחלטה זו לא תמריץ שאיבת הון, ע"י מגבית חד־פעמית, מבעלי היכולת והעשירים לקרן לריסון האבטלה. האם טחו עיני הח"כים מלראות שהתנהגות זו מערערת לחלוטין את אמינותם כנבחרי העם, ואת אמינות המוסד העליון המגלם את הדמוקרטיה — הכנסת?

אחת הדוגמאות להתעלמות מענייני העם העובד היא ההעלאה הגדולה של תעריפי הנסיעה הציבורית, בעוד הנסיעה במכונית הפרטית הוזלה, בעקבות הוזלת הדלק. משונה שמפ"ם ור"צ, הדוגלות בצדק חברתי ובשוויון, הסתפקו עד כה רק במאבק נגד זכויות היתר של חברי הכנסת בשטח הבריאות.

רבקה תל, עמיר

הארנונה וסמכויות הרשויות

באחרונה מרבים לעסוק בגובה הארנונה ברשויות המקומיות. הנושא בהחלט ראוי לדיון ולבדיקה.

בעניין זה הסמכות היא קודם כל של הרשויות המקומיות. בסמכותו של משרד הפנים להתערב, אם ימצא לנכון ולנחוץ. אבל קראתי שוועדת הכספים של הכנסת מתכוונת לדון בנושא וגם ליטול את הסמכות בנושא לידיה. וזו פגיעה חמורה בסמכותן ובמעמדן של הרשויות המקומיות וכניגוד להערכה ולשבחים שמעריף ראש הממשלה על הרשויות המקומיות — גם בדיון שנערך בשעתו בממשלה על המלצות ועדת זנבר וגם בביקורו באחרונה בתל־אביב־יפו, כאורח העירייה. חזר על הערכתו החיובית את הרשויות המקומיות ועל דעתו כי צריך להגדיל את סמכויותיהן.

אם כן מן הראוי שיפעל בהתאם. ומה על הלובי של הרשויות המקומיות בכנסת?

י. ששיין, יו"ר ארגון המועצות האזוריות

בעריכת עלינא תורי

קונצרט ראשון

מבריק מרגש ומזעזע

מאת אביבה שלח

שני קונצרטים לסדרת המנויים מספר שש בתזמורת הפילהרמונית הישראלית בניצוחו של זובין מהטה. התוכניות. 1. מוצארט — קונצ'רטו מספר ארבע ברה מזור לכינור ולתזמורת, ק.218. עם שלמה מינץ (כינור), ברוקנר — סימפוניה מספר שמונה בדו מינור. היכל התרבות 16.3.86. 2. מוצארט — סימפוניה מספר שלושים ושש בדו מזור ק. 425 („לינץ"). בולז — „פולחן"; צ'ייקובסקי — קונצ'רטו ברה מזור לכינור ולתזמורת, אופ. 135 עם אורי פיאנקה (כינור) היכל התרבות 23.3.86.

*

אין לך דבר נכון יותר למוסיקאי מלציין את חגו בביטוי מוסיקלי. בסידרת הקונצרטים השישית של הפילהרמונית הצטרף יובלה של התזמורת לחגו של המנצח, ושניהם יחד סיימו דור של פעילות משותפת. שני כנרים מעולים ושתי יצירות חריגות במקומותינו נבחרו לציון המאורע.

שלמה מינץ הוא אמן גדול. יש לו רגישות עדינה ועמקות הגותית נוסף לצליל יפהפה ווירטואוזיות מבריקה. באלה נוכחנו לא אחת בביקוריו הקודמים, בהם עקבנו אחר התפתחותו מנער פלא מפתיע לאמן בוגר וכשל. חבל שאל הקונצ'רטו של מוצארט התייחס כאל יצירה רומנטית יפה וכך לצד נגינה כמעט מושלמת ניטלה מן הקונצ'רטו רוח יוצרו. גם אורי פיאנקה הוא כנר נפלא וראוי בהחלט להימנות עם הגדולים. אבל בקונצ'רטו של צ'ייקובסקי אצה לו, משום מה, הדרך.

יש לנו הרבה ברוקנר השנה. לסימפוניה הרביעית כבר האזנו, והשלישית עוד לפנינו. הפעם בחרה השמינית. סימפוניית ענק בכמות ובאידיאה. רווית מתח ודרמה וכולה תמצית וסיכום של הגות שנתבאה עד כה, והיא פורצת עתה במלוא עווה. הפרק הראשון הוא מאבק איתנים בין כוחות גועשים, וצורת הסונטה המשמשת לו מסגרת היא רק נקודת מוצא נוחה לשינויים, עיבורים ופיתוח להשגת המטרה. סערות הפרק הראשון מפנות מקומן לשחרור אנרגיה אינסופית בסקרצו המבריק כשהטריו הארכני האצילי הוא נקודת רגיעה ראשונה כפי שיהיה גם האדג'יו רחב היריעה. לסיום, הפינלה, מבנה אדירים ששורשיו בקתדרלה של סן פלוריאן, בה גדל המלחין ומיצויו באחדות המפוארת של שילוב עם נושאי הפרקים הקודמים למהות כוללת אחת.

שונה כמעט בכל היבט הוא ה„פולחן" של בולז שבוצע לראשונה בפילהרמוניה. תקופה חדשה, עולם אחר. לא עוד קווים מלודיים זמרתיים, לא הרמוניה מסורתית מוכרת. אלה נזנחו מזמן. כאן שולטים הריתמוס הכמו־בלתי־מרוסן, שילוב הצבעים החריגים והמתמטיקה השלטת בכל. דו שיח ותלת שיח של קבוצות שונות זו אחר זו וגם ביחד בצל הגונג והטאם טאם המאיימים. זוהי שפת ההווה, מאיימת ונרתעת, דוחה וכובשת כאחת. בשני המקרים היה הביצוע מבריק, מרגש ומזעזע. תזמורת ומנצח במיטבם.

זובין מהטה — יובל משותף

קולנוע

תקרית דיפלומטית בקולוניית בננות

„מים, מים" בקולנוע „תמוז" בת"א

מאת יעל ישראל

מזה זמן שלא ראינו פארסה אנגלית, כזו שצוחקים בה על הכל ועל כולם מבלי להשאיר שום פרה קדושה כמו הסרט „מים, מים" המתרחש באיזו קולוניית בננות שכוחה המצאה, נעשו כבר פארסות רבות. שאגב רובן תוצרים בריטיים, המתרחשות במדינה שאינה קיימת על המפה. אך האירועים המטורפים שמתרחשים בה מעידים על יותר מקצת דמיון לעולם האמיתי.

כזו היא קאסקרה בסרטו של דיק קלמנט הבריטי: „מים, מים" — קולוניה בריטית באיים הקאריביים עם דגל, המנון ומושל שנשלחו הישר מבריטניה. כאן נגמרת המציאות ומתחיל השגעון; זהו אי קטן ומגוחך מאין־כמוהו שכל תושביו הם ניצולי ספינות טרופות ועל כן בזמן נגינת ההימנון המקומי הם עושים תנועות ידיים של שחיית גב: המושל הוא איש זרוק ומסטול־קבוע (מייקל קיין) שמגדל מריחואנה בגידול מסחרי ו„מנפס" בצוותא עם נתיניו הילידים, אשתו האקסטרוונגנטית (ברנדה ווקארו) היא מין פאם־פאטאל דהילה־שמאטה עם מבטא פורטוריקני, בגדים של כרמן מירנדה, התנהגות כשל ליזה דוליטל לפני שהנרי היגינס חולל בה את פלאיו, וקול צעקני שיכול לעורר מתים מקברם — וזוהי הגברת הראשונה, לא לשכוח. ל„זוג המלאכותי" הזה יש באי כומר שיכור וזקן שחצי מהנערים שבאי נעשו על ידו בלילות פרועים בצעירותו, וביניהם מהפכן־מזמר ושלומיאל, פיציו דלגדו שהוא בנו הבלתי חוקי שמנסה לגייס את קובה לעזרת המהפיכה בבריטניה האימפריאליסטית.

קאסקרה, אי קטן שבבריטניה שכחו אודות קיומו, עד שיום אחד עקב שרשרת מבדרת של טעויות מגלה חברה טקססית לנפט בשם „ספנקו" — מים, אבל איזה מים: מים מינרליים קופצים עם ניחוח קליל של לימון. הידיעה על „הנס הכלכלי" הופכת את האי הקטן והשכוח למוקד עליה לרגל ולאחר משיכה לגורמים מעוניינים מהעולם כולו. הדבר יוצר תקרית דיפלומטית קוסמופוליטית שמאפשרת לקלמנט לירות חיצים מורעלים וסאטיריים בכל מדינה, רעיון, מוסר או דמות אפשרית מן העולם הממשי. הוא צוחק על מהפכנים־בגרוש, על טרוריסטים קובניים שבעצם חולמים להגר לניו־יורק, על אמצעי התקשורת שמנפחים חדשות רק מטעמי אגו־טריפ, על איילי־נפט בהמיים שהאל היחיד שלהם הוא הכסף ועל בנותיהם המפונקות, המתחברות בסגנון פטי הרסט עם טרוריסטים כדי למרוד באב או מארגנות חזית נגד זיהום אקולוגי, הריגת צבי ים, דגי חרב, פישפשים או השר־יודע־מה.

קלמנט מגחך על פוליטיקאים מושחתים ואדישים ובעיקר על מגי טאצ'ר ופקידוני הממשל שנרדמו בפרלמנט הבריטי כנראה מאז סוף המאה ה־19, על שובניסטים ועל פמיניסטיות מגוחכות, על מפורסמים שמארגנים קונצרט [illegible] רעבי־העולם, ילדי־העולם או [illegible] על חיל המחץ האמריקני של [illegible] שלחייליו עדיין נדמה [illegible] בויאטקונג ועל שכירי חרב [illegible] וטיפשיים. באופן כללי הוא [illegible] טיפשות, טמטום, צרות עין, [illegible] מוגבלות, חד צדדיות, קנאות, [illegible] תכונות אנושיות מכוערות. הוא [illegible] במימסד המתפורר ובמימשל [illegible] כמשטרים סוציאליסטיים וקפיטליסטיים כאחת. ואפילו עושה קצת צחוק [illegible] אהבה ומוסר, ומה זה חשוב אם [illegible] הרגשה מזורה של דז'ה־וו כשצפים [illegible] מים".

„מים, מים" — מצחיק ובכמויות

אוסקרים של בצורת

מאת יעל ישראל

היה ברור כשמש, שהוליווד תעניק את פרס האוסקאר הנכסף על סרט השנה ל„זכרונות מאפריקה". הוליווד יודעת להעריך ספקטקולים בסדר גודל כזה, כמו שכיבדה בשנים הקודמות את „מעבר להודו" ו„גנדי".

וכי למי רציתם שיתנו את האוסקאר, ל„צבע ארגמן" של שפילברג, אודות שלוש נשים כושיות בתהליך שחרור, או ל„העד", על איזו כת דתית מוזרה? הוליווד מעדיפה כתמיד רומנטיקה גולשת, עטופה בצלופן של צילום מרוכך והפקת ענק של 30 מיליון דולר. וכמו בכל שנה בה זוכה „המועמד הבטוח" בפרס סרט השנה, נותנים לו כבונוס עוד כמה אוסקארים קטנים, על הצילום, העיצוב, התסריט וכו'.

לסידני פולאק, במאי הסרט, זוהי הזכייה הראשונה בפסלון המכוכב ואפשר לומר שהעניין נעשה יותר מטעמי הוקרה. הפרס הגיע בוודאי לאקירה קורוסאווה („ראן") לעומת זאת לוויליאם הרט, זוכה פרס השחקן הטוב, הגיע הפרס בצדק וברור מדוע גבר על ג'ק ניקולסון והריסון פורד, וכך לאנג'ליקה יוסטון, שקיבלה את האוסקאר לשחקנית המשנה הפעם לא מפאת ייחוסה המשפחתי, כבתו של הבמאי הגדול ג'ון יוסטון וכארוסתו של ג'ק ניקולסון, אלא בשל גילום נפלא וציני של בת מאפיונרים איטלקיה בסרט „הכבוד של פריצי". במקום דון אמיצ'י הקשיש, שקצר את אוסקאר שחקן המשנה בסרט „קוקון", אולי היה צריך להעניק את התואר לוויליאם הייקי, קשיש גם הוא, שעשה פנינת משחק ב„כבוד של פריצי". לד[illegible] סטריפ לא נתנו את הפרס בפעם השלי[illegible] וגם זה היה צפוי, כי הוליווד לא נוטה ל[illegible] יותר מדי פרסים לשחקן אחד בשיא הק[illegible] במקומה זכתה ג'רלדין פייג' הוותיקה.

גם „הסיפור האמיתי" שזכה בפרס ה[illegible] הזר הטוב, היה הימור בטוח — ובכל [illegible] היה אחר שלא זכה, למרות שהגיע לו [illegible] הנורא של הוליווד, סטיבן ספילברג, [illegible] מדי מצליח, יותר מדי מסחרי לטעם [illegible] האקדמיה, שבעוד שנים יכו על חטא [illegible] בוודאי יעניקו לו פרס על מפעל חיים [illegible] שעוללו השנה לפול ניומן — [illegible] צעיר יחסית לעומת כל זוכי הפרס [illegible] שנשקו בעת הזכייה לשנתם ה־80, [illegible] רומזות הוליווד לניומן שהוא גמר אולי [illegible] הקאריירה?!

מסך ראשון

רוח רעננה

מאת נפתלי עירוני

„הסכנה שבעישון" מאת: אנטון צ'כוב; בימוי: שמוליק שלח; ביצוע: יוסי כרמון; ניהול הצגה: גיל זרביב; „התפשטות" מאת: ס. מרוזק; בימוי ועיצוב: גיל זרביב; משתתפים: אבינועם בלומנקרנץ ועופר יוגב. תיאטרון הנגב בשיתוף עם המועצה הציונית. הוועדה הבין קיבוצית למעורבות.

ההצגה של „תיאטרון הנגב" משלבת פרולוג מאת צ'כוב „הסכנה שבעישון" עם המחזה של מרוזק „התפשטות". בין שני חלקי ההצגה קיים מכנה־משותף, המתבטא בהתפתחות דראמטית סביב אנשים קטנים אשר חיים בתנאים אומללים. כרכאון פנימי מסיבות חיצוניות בלתי נראות לעין. בפרולוג של צ'כוב, הצגת יחיד, הדראמה מתרחשת בתוך הדמות והסיבות המוסתרות אך ברמז הן ברורות כדמיונו של הגיבור היחיד. במחזהו של מרוזק שתי הדמויות סובלות רדיפה משותפת, כאשר הסיבה החיצונית האלימה, הרודנות — היא ברורה יותר ובעלת משמעות סימלית. העובדה ששתי דמויות שונות לחלוטין נלחמות בנסיבות משותפות נגד אוייב משותף — הרודנות — יוצרת את ההפשטה. בהרגשת הסימליות של הנושא. השילוב בין שני הקטעים מוצלח, כי הוא מהווה גשר בין האמנות הריאליסטית של צ'כוב לבין תיאטרון האבסורד של מרוזק. הדבר מאפשר יצירת אווירה המתאימה לסגנונות המישחק השונים.

הבימוי של שמוליק שלח והמישחק של יוסי כרמון בפרולוג מתמקדים בהבעות הפנים של הדמות. במבט ראשון נראה הדבר מוגזם, ויוצר תחושה של תיאטרליות יתרה. אבל לאחר כמה דקות נוצרת תיקשורת ואפשר לחוש שהבעת־הפנים הפלאסטית הזאת היא אכן אותנטית. הניגוד בין המילים חסרות החשיבות של הנאום לבין הסבל הרב שמובע בפנים יוצר את האפקט הדרמאטי. הנוכחות הבימתית של השחקן מצויינת וראויה לשבח. המישחק עשוי בקפידה, טבעי ומשכנע.

בחלק השני של ההצגה, „התפשטות" של מרוזק, ניסה הבימאי, גיל זרביב, לשלב בין הסיגנון המישחק המודרני, שמנצל תנועה ורקע מוסיקאלי כאמצעי ביטוי חיוני לבין סיגנון המדגיש גיוון פסיכולוגי של הדמויות.

האיש הפשוט (אבינועם בלומנקרנץ) והאינטלקטואל (עופר יוגב) מחפשים דרך ביטוי שונה, שעה שהנסיבות אינן מאפשרות תגובות שונות לחלוטין. ההבדל מתבטא בכך שבעוד האיש הפשוט נוטה להכיר במציאות, הרי האינטלקטואל הוא חסר־אונים ומסדר את הנימוקים על־פי הצורך. המישחק של עופר יוגב מבטא דווקא את התמימות של האינטלקטואל, בעוד מישחקו של אבינועם בלומנקרנץ מדגיש את הביטוי הישיר והבלתי אמצעי. על־ידי כך שני השחקנים [illegible] מאמץ כן להעניק לסימליות של ה[illegible] שווה ערך פסיכולוגי. המשותף [illegible] המישחק של שלושת השחקנים הוא [illegible] הניכור והנטייה ליצור קשר [illegible] אמצעי, עם הקהל.

רוח רעננה נושבת בתיאטרון הנג[illegible]

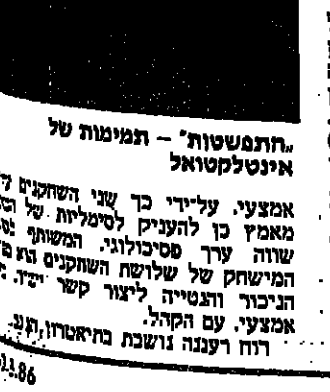

„התפשטות" — תמימות של אינטלקטואל

מחול ראשון

יותר מסתם סלט עליז

מאת גיורא מנור

להקת „מומיקס", שסיימה זה עתה את סיורה השני בארץ, הביאה הפעם תוכנית שרובה מחולות, שכבר ביצעה אצלנו לפני שנתיים. בכך אין כל רע, כי כשם שאנו אוהבים לשוב ולהאזין למוזיקה חביבה עלינו — והיהכרות רק מגבירה את ההנאה, בשל הצפוי דווקא — כך גם בראייה שנייה (או שלישית) של מחול מוכר, נגלה בו, אם הוא יצירה אמיתית, פרטים שלא חדרו להכרתנו בראייה ראשונה, או מנים. שבלל לא שיערנו כי הם מצויים בו.

אמנות אינה בגדר תוצרת „לבש וזרוק".

קרדני „מומיקס" משעשעים ובעיקר משתעשעים. דבר זה ניכר היטב בשינויים, שחלו באחדים מהקטעים המוכרים. למשל, דניאל עזרלו וג'יימי האמפטון משתטים להנאתם כשני אנשים קרמונים, המדליקים אש בדרך מוזרה, שלהכותיה הן אצבעות רגלי השניים. האפשרות לשנות ולפתח מעידה תמיד על גישה אמנותית רצינית.

התוספת החשובה ביותר לרפרטואר הלהקה הוא הסולו של אלן בודינג, circle walker בו ממריא הרקדן על כנפי פל קינטי דמוי שני חצאי־מעגל קשורים זה לזה בניצב, כמין סביבון או מצפן־ג'יירו ענק ונוחת. כאילו היה איקרוס, שאיבד את כנפיו במעופו לשמיים; במקום „המלך במעגל" הייתי מכנה יצירה מבריקה זו sky walker, על שם גיבורו של הסרט „מלחמת הכוכבים". זו דוגמא מצויינת איך לנצל רעיון בימתי מבריק לבניין תנועתי, בלי להיכנע לתכתיב ההמצאה וכלי־העזר התיאטרוני. כי על נקלה עלולה ההמצאה שכזו להעסיק כל כך את יוצרה, עד שהוא יסתפק במוטיב אחד והקונץ יגבר על האמנות. בודינג ניצל מסכנה זו.

לעומת זאת, מחול שלא נכלל במופע הבכורה בירושלים אבל בוצע בעין־השופט, ובו יורדות ממעל שלוש תחתוניות של קרינולינה, מוארות מבפנים, כמין אהלים גדולים, הוא עדיין בגדר עובר־של־מחול, שטרם נולד. ברור שיש כאן רעיון צורני, המעסיק את יוצריו, אבל המבנה לא התגבש עדיין לכדי יצירה ממש.

למעשה הגיע שיא המופע הזה באולם עין־השופט דווקא אחרי סיומו הרשמי: למען הקידות יצרו המומיקסים השתוללות מאולתרת מלהיבה, מחול־קידות פרוע, מצחיק ומפתיע, וברור היה, שברגעים אלה מרשים לנו, הצופים, לראות את הרקדנים במעבדתם, בתוך תהליך העשייה. וכמו שאומרים, אורחים מקבלים בסאלון, ידידים — במטבח.

משום מה אנשים רבים נוטים לטעות בין קלות־דעת ושעשוע, כאילו רעיונות פילוסופיים חייבים להיות מוגשים במעטה של כובד־ראש (או גוף), ואם המופע מרנין את העין ומשובב את הנפש, הרי הוא בגדר „בידור" בלבד. ודווקא המומיקסים מגישים לנו שעשוע שיש בו, לדעתי, עומק, מבלי שזה חייב להעסיק את הצופה, אם אינו רוצה בו.

מעל הפרוסצניום המעוטר של התיאטרון המלכותי הדני בקופנהאגן כתובה סיסמה: "Ei blot til lyst", משמע: „לא למען התענוג בלבד". ווה מבטא, לטעמי, את הגישה האמנותית האמיתית, את היתרון הגדול שיש לאמנות על אמצעי־ביטוי אחרים, את היכולת לפעול ברמונית במישורים שונים של תודעה. התענוג אינו מבטל מראש את ה„תועלת". ההנאה היא חלק מתהליך הלימוד; הרגש והמחשבה כרוכים יחד ביצירה האמנותית ולמען הרצינות אין הכרח לוותר על הצחוק.

תערובת נאה כזו מבטאים רקדני מומיקס בצורה מקורית ואישית משלהם. מצד אחד הם אינם רק מבצעים רעיונות של כוריאוגראפים, אלא גם היוצרים של עצמם, ומצד שני אין הם מתעלמים מקיומו של הצופה ואינם הופכים ליוצרים אוטיסטיים, השבויים בהרהוריהם שלהם בלבד, כפי שקורה לא אחת כשמדובר באיחוד בין מבצע ויוצר. אין בהם כבוד מופרז למסורת ולמוסכמות, וזה מקנה לעבודותיהם רעננות ושובבות. הם חשים את עצמם חלק מעולם הבימה, המחוייב לצופה, מבלי להשתעבד לבדרנות. וצירוף שכזה היא תופעה נדירה.

בעריכת צביה בן־שלום

אולי שמעת על דירה

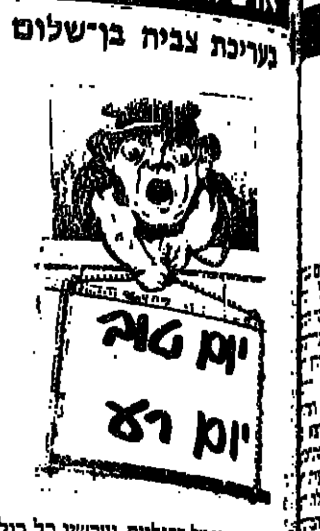

[illegible] אני על הרגליים, ועכשיו כל כולי [illegible] ועקות גדולות: להתקלח ולישון. עוד [illegible] הדלת להסגר מאחורי, אני [illegible] פותח את הברז ומונק [illegible] אין כמו מקלחת חמה בחורף! אני [illegible] המלטף ושר שירי אהבה. עד [illegible] מודעות להתע מההבטחות האדירות [illegible] מה זהו מי זה יכול להיות בשעה [illegible]

[illegible] אל תשכרו דירה מעל לבעל הבית, רק צרות תהיינה לכם מזה. תאמינו לי. [illegible] והשירים העליזים העירו אותו [illegible] והוא בא לתבוע את זכויותיו. אני [illegible] לי יש זכויות, וחופש המקלחת הוא [illegible] שבהן, אבל הוא מזכיר לי [illegible] שלו נמצאת גם הזכות לגרש [illegible] וזכות זו הוא ממש עכשיו. [illegible] השבוע אתה בחוץ, ברור?"

[illegible] עכשיו? אולי ללכת מחר [illegible] לא יקרה שוב. לא! [illegible] נגד העוול הנורא הזה. על זכות [illegible] איני יכול לוותר! לא [illegible] על הספסל בפארק או על [illegible] ומתי שרק ארצה אגש לאחת [illegible] ואתקלח לי כאוות נפשי. [illegible] שיהיה חורף, אולי בכל זאת [illegible] חמים יותר מאשר הספסל [illegible] מלאים במודעות על דירות [illegible] ואת לא תהיה בעיה.

[illegible] שאליו אני מתקשר, אומר, שהוא [illegible] וכך גם השני, והשלישי וגם [illegible] אבל בעיתון השני בוודאי אמצא [illegible] לא. האחרון אמר לי, שכשעה [illegible] אין כבר סיכוי למצוא שום דבר. [illegible] נשען, שבע בבוקר.

נסעתי לאוניברסיטה. תלשתי פתקים מכל המודעות ומלאתי בהם את התיק.

בבית התקשרתי לכולם. וקיבלתי תמיד תשובות קצרות להפליא. רק אחד היה ידידותי אלי. „החדר לא גדול", הוא אומר, „אבל נמצא במקום מרכזי, עם תחבורה נוחה לכל מקום". אני נוסע לראות. אין ספק, שהמקום מתאים לתיאור. לב התחנה מרכזית. כאן לא ארגיש מנותק אפילו לרגע. לא יכבידו עלי רגעים של שקט מעיק. אני עולה ארבע קומות במדרגות המטונפות. ונכנס פנימה.

הוא צדק גם בקשר לגודלו של החדר.

החדר בפירוש לא גדול. בעצם הכינוי „חדר" ממלא בוודאי את לבו של כוך זעיר זה בגאווה רבה. בית השימוש שלי היה יותר גדול מזה, והוא לפחות לא הסריח.

סליחה, זה לא בשבילי. צריך לחפש משהו אחר. אני נודד מעץ לעץ ברחובות מרכז העיר, כמו כלב שלא יכול להתאפק, ותולש ותולש, את ה„גדולים" של המודעות.

הראשון שאליו אני מתקשר מכחיש. שהוא תלה מודעה. אני מזכיר לו שנאמר בפירוש „סטודנט מחפש שותף לדירה" והוא מסביר לי שאולי באמת תלה מודעה כזאת, מי יכול לזכור, כשהיה סטודנט וגר בשכירות, אבל עכשיו, כשהוא נשיא בית המשפט העליון ויש לו שלוש דירות ושתי וילות, הוא כבר לא תולה מודעות כאלו.

אחריו ענה לי רופא, אחר כך עורך־דין, ולבסוף המרצה שלי. למה לא מחליפים את המודעות האלו? הנה מישהו שמורה שאכן, יש לו קשר למודעה. הוא עונה בקיצור לשאלות שלי על החדר, אני עומד במיוחד על זכות הקילות, ואז הוא עובר במהירות לחקירה נגדית. „בסדר", הוא אומר לבסוף, „התקבלת. בוא לכאן היום."

אני נוסע לשם, ונכנס לחדר המתנה גדול. בערך 50 איש יושבים בו. הם מפנים אותי לפקיד באשנב. הוא פותח לי כרטיס, ונותן לי מספר. אני מדבר עם האחרים, מנסה לנחש מה הסיכויים שלי. ההוא ששם נראה מסוכן. הוא נחמד מרי. אולי כדאי להרגיז אותו, לפני שהוא נכנס.

סוף טוף קוראים בשמי, ואני נכנס פנימה. אני ממלא טופס עם הפרטים האישיים וקורות החיים בכתב יד, ועובר לענות על שאלות המבחן הפסיכומטרי. אחר כך יש שיחה עם פסיכולוג ולבסוף בדיקה רפואית.

זהו, אני יכול ללכת. זה היה היום האחרון שבו אפשר היה להגיש מועמדות. ממחר יפרשו בעלי הבית לדיונים חשאיים, ויש לקוות שבשבוע הבא יצא כבר עשן לבן, ושם הזוכה יפורסם.

וכשעבר שבוע חזרתי לחצר ועמדתי שם עם עוד 500 מכרסמי ציפורנים. שקט מתוח השתרר, כשיצא הנציג למרפסת עם רמקול בידו אומר: „גבירותי ורבותי, כולכם מלבד אחד תלכו מכאן מאוכזבים. אני מבקש מכם לנהוג באיפוק ולהשאיר אותו בחיים. זו לא סוף הדרך. הוא לא יגור כאן לנצח. תהיה רוטציה, ועד שנת 2100 לכל המאוחר יש לכל אחד מכם סיכוי לגור כאן, הוא או בניו או בני בניו. ואילו הזוכה הפעם הוא..."

לא, זאת בטח טעות. לא יכול להיות שזה אני. אני לא מאמין, הצלחתי. כמה טוב שאנחנו חיים בעולם שעדיין קורים בו ניסים. יש לי בית.

חן צורף

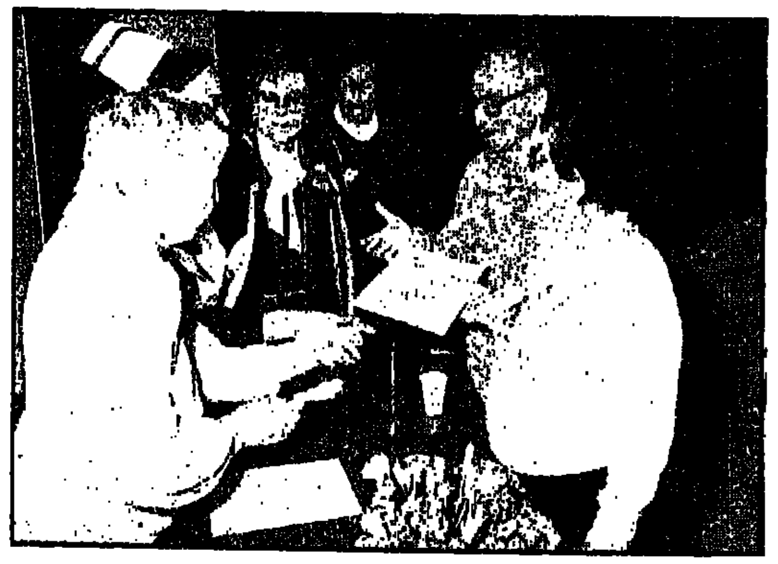

שמונר למתנדבים

[illegible] קיבלו תעודות סיום של [illegible] להתנדבות בטיפול בקשישים, בטקס [illegible] באודיטוריום בית־החולים [illegible] הסמינר, ראשון מסוגו, אורגן [illegible] בית־החולים ומועצת פועלי חיפה. [illegible] חודשים הודרכו המתנדבים על־[illegible] אחיות, עובדים סוציאליים [illegible] ובוגרי הסמינר התחייבו [illegible] בעבודה עם קשישים במרפאות [illegible]

[illegible]: רחל ואברהם שמיר, בני ה־70, [illegible] בוגרי כסמינר, מקבלים את [illegible] בני הזוג שמיר (מימין) עובדים [illegible] בבית־החולים יפה־נוף ואברהם [illegible] בגילוח וסיפור חולים. למרות שאין [illegible] ומסרה יוכי באואר, מלשכת דובר [illegible]

כרומיום — להיט חדש?

כרומיום מתכת תעשייתית, מה לו [illegible] התברר למרענים ולתזונאים שרמה [illegible] של כרומיום חיונית לתיפקוד טוב של [illegible] עשר שנות מחקר על כרומיום ועל [illegible] ברקמות הגוף מרמזים, שמחסור [illegible] יכול לסייע להתפתחות סוכרת, [illegible] עורקים.

[illegible] המשוער של פעילות הכרומיום [illegible] לאינסולין לטפל בגלוקוזה הנספג [illegible] העיכול ומגיע לזרם הדם. אנחנו [illegible] שאינסולין הוא הורמון, שמופרש [illegible] מתפקידיו לעזור לגלוקוזה [illegible] לתוך התאים, זאת הוא עושה בעזרתו [illegible] במחקרים, שנעשו בתחילה על [illegible] ראו החוקרים שבמחסור [illegible] גלוקוזה לא נכנס לתוך התאים בקצב [illegible] תופעה של עודף גלוקוזה [illegible] נמצא גם שרמת כרומיום בחיות [illegible] מסוכרת נמוכה יותר מאשר בחיות [illegible] הוולדות שהוזנו לפי דיאטה [illegible] כרומיום, פיתחו סוכרת ועלתה רמת [illegible] הסוכר והכולסטרול חזרו לתיקונן. [illegible] השאלה, האם מותר להחיל תוצאות [illegible] כבעלי חיים על בני אדם.

[illegible] במחקרים שנעשו בכיוון זה בא [illegible] על השאלה, האם האוכלוסיה [illegible] סובלת מסוכרת ומרמה גבוהה של [illegible] גם מרמות נמוכות של [illegible] לעומת האוכלוסיות בהן שכיחות המחלות האלה נמוכה. מחקר זה נערך על ידי שרודר בארה"ב, התברר בו שילדים בשני סוגי אוכלוסיות נולדים עם רמות כרומיום דומות זו לזו, אך באוכלוסיה המערבית רמת הכרומיום יורדת במשך החיים.

מחקרים אחרים שבדקו רמת כרומיום ב־אוכלוסיה אמריקנית (הסובלת מסכרת וטרשת עורקים) לעומת רמת כרומיום באוכלוסיה אפריקאית (אצלה השכיחות של המחלות נמוכה יותר). גילו כי לאפריקנים רמת כרומיום גבוהה כמעט כפליים מאשר אצל אמריקנים. שרודר ניסה להסביר את הירידה ברמת הכרומיום באוכלוסיה המערבית בתוחלת החיים.

הוא טען שצריכה מוגברת של סוכר ועמי־לנים מעובדים (הם מתפרקים במערכת העיכול לסוכר ונספגים לדם בצורת גלוקוז) דורשת הפרשת רמות גבוהות של אינסולין. והכרומיום הוא שעור לאינסולין בפעולתו בהפרשת כמויות מוגברות של כרומיום. לאחר מילוי תפקידו חלק מהכרומיום מופרש מהגוף דרך הכליות. כך מבזבזים את מלאי הכרומיום ואם לא ממלאים אותו. מגיעים לדילדול הכמות שלו בגוף.

אדם, שאוכל סוכר ועמילנים מעובדים כמזון עיקרי, לא ממלא את מלאי הכרומיום. השוואה של תכולת כרומיום בקמח מלא לעומת תכולתו בקמח לבן מראה כי ב־100 גרם קמח מלא יש פי שבע יותר כרומיום מאשר בקמח לבן.

זה מביא אותנו למסקנה שצריכה גבוהה של קמח לבן יכולה לגרום לדילדול מלאי של כרומיום בגוף ללא אספקת כרומיום חדש. אותו הדבר לגבי סוכר. שרודר אומר שאם האדם רוצה בכח לגרום להתפתחות טרשת עורקים רצוי שישתה שתייה מתוקה במשך כל היום יאכל טוסטים לבנים בריבה בבוקר וכריכים מלחם לבן ועוגות לצהרים, ובערב ישתה כוסית או שתיים של ליקר מתוק ודביק ליד הטלוויזיה. ההמלצה היא לצרוך מזון לא מעובד, למשל, מוצרים מחיטה מלאה, גריסים, שיבולת שועל כוסמת, פירות, ירקות עליים ירוקים וכדומה. מקורות עשירים בכרומיום הם גם בשר עוף אדום ושימורי בירה.

אולגה רז M.Sc

דיטנית קלינית

הזכות לבחור מקצוע

ד"ר ניצה שפירא־ליבאי, היועצת למעמד האשה במשרד ראש הממשלה, שיגרה מכתב דחוף למנהל בית־ספר „פריקלאס" במושב רותם בערבה כמוחאה על סגירת שעריו בפני תלמידות. ההסבר שניתן לכך הוא שהמקצועות הנלמדים בבית־ספר תעשייתי זה מקנים תעסוקה, הכרוכה במשמרות ומחייבת עבודת לילה, האסורה על נשים לפי החוק. ד"ר שפירא־ליבאי מפנה את תשומת לב המנהל לעובדה, שהחוק מאפשר מתן אישור לעבודות לילה של נשים, הנושא כולו נמצא בדיון ויתכן כי חוק זה, והמגן כביכול על הנשים ולמעשה מפלה אותן), יבוטל ומעל לכל „הזכות לבחור מקצוע הנה זכות יסוד של האדם וסגירת שערי בי"ס מקצועי בפני בנות מהווה פגיעה בזכות זאת". (מרים גורן)

„תינוק חדש"

חוברת הדרכה צבעונית, בת 48 עמודים, יצאה לאור על ידי חברת „שילב" והיא מחולקת חינם לנשים הרות. ברשת חנויות „שילב" בארץ. החוברת כוללת מידע בנושא לידה, תזונה נכונה, עזרה ויעוץ בבחירת מוצרים וכו'. החוברת מגמתית, לפי צרכי המוציא־לאור והמתמחה בשיווק מוצרים לתינוקות), אך המידע שבה חשוב ומעניין.

יריד העיירות בפתח

עד עכשיו ידעה „לב דיזנגוף" התל־אביבי ירידים של התעשייה הקיבוצית. השנה, בפסח — ייערך בו יריד אזורי הפיתוח.

בפעם הראשונה בישראל ישתתפו ביריד גם יצרנים ערביים ודרוזים מנצרת. מאום אל פחם, מבקעה אל גרביה ומכפרים אחרים. עד כה נרשמו כ־90 משתתפים ליריד, מהם יצרנים מערי הפיתוח, ממיצפים, מישובים קהילתיים, מישובים יהודיים חדשים שממערב לקו הירוק, ממושבים ומקיבוצים באזורי הפיתוח. מארגני היריד מקווים שמספר היצרנים יגיע למאה ומספר המבקרים ביריד — ל־150 אלף לפחות.

קטלוג תקנים חדש

יצא לאור קטלוג מעודכן של תקנים ישראליים, הכולל את רשימת התקנים הישר־אליים ותקציריהם; רשימת מפרטי אספקה; רשימת מפרטי מכון התקנים הישראלי רשימת התקנים הרשמיים, רשימת התקנים והמפרטים לפי סדר האלף־בית ולפי נושאים ורשימת תקנים בינלאומיים מאומצים.

הקטלוג יעורכן באופן שוטף וכל מי שירכש אותו, יקבל מדי פעם דפי עידכון — מבטיחים אנשי מכון התקנים. הקטלוג יצא לאור כדפים לא כרוכים ומחירו, ללא אוגדן 11.16 שקל. מחיר האוגדן — 3.85 שקל. פרטים בספרית מכון התקנים הישראלי, רח' האוניברסיטה 42, ת"א 69977.

המטרה: לחסוך חשמל

חברת „קריסטל", אחת החברות הוותיקות לייצור מכשירי חשמל ביתיים בישראל, חוגגת את יובל ה־30 שלה. אחד המכשירים הראשונים שהוציאה לשוק היה מכונת כביסה עם מסחטה המופעלת ביד ואוי לכובסת ששכחה לסגור את הברז... מאז עברו הרבה מים בצנרת. „קריסטל" מייצרת היום כ־33 סוגי מכשירים, החל ממכבסות משוכללות, מייבשי כביסה, תנורי אפיה, וויראו, טלוויזיות ועוד ועוד. החברה מתגאה בשירות של 24 שעות ביממה וב„פלנטים" שמטרתם חיסכון בעמל ובחשמל על ידי קיצור תהליך הכביסה של כשליש מהזמן המקובל (כל התהליך אורך רק 38 דקות ושטיפת הכלים במדיח רק 20 דקות). מהנדס החברה יואל דביץ גילה, שעומדים להוציא לשוק תנורי בישול ואפיה שהפעלתם תביא לחיסכון באנרגיה בשיעור של 25 אחוז. מכשירי קריסטל נהנים מאחריות מלאה לשנה ול־15 שנה אחריות הביטוח בתשלום. עד 7 שנים דמי הביטוח באופן יחסי נמוכים ולשנים הבאות מוזיל הביטוח עולה כמעט כ־100 אחוז. (חיה יוסף)

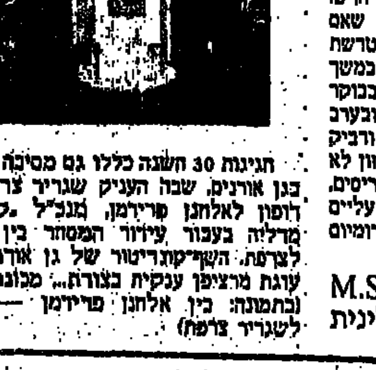

חגיגות 30 השנה כללו גם מסיבה מפוארת בגן אורנים, שבה העניק שגריר צרפת ז'אק דופון לאלחנן פרידמן, מנכ"ל „קריסטל" מדליה בעבור עידוד המסחר בין ישראל לצרפת. השף־קונדיטור של גן אורנים הכין עוגת מרציפן ענקית בצורת... מכונת כביסה (בתמונה: בין אלחנן פרידמן — מימין, לשגריר צרפת)

תחילה חשבתי שהמחירים חש־תגעו. עכשיו אני סבור שהמחירים בסדר ורק אני השתגעתי. אפשר לראות בכך שיפור?

בזאר בקניון

לקראת חג הפסח בתאריכים 1־3 באפריל ייערך בקניון איילון ברמת־גן בזאר ענק, שכל הכנסותיו קודש למלחמה במחלת הפיסטיק פיברוזיס. בבזאר תוצע למכירה קשת מוצרים רחבה במיוחד, במחירים הזולים ב־15 — 50% ממחירי השוק. בין המוצרים ניתן יהיה למצוא כלי בית, מתנות, סידקית, דברי נוי ואמנות, תכשיטים, אביזרי אופנה, חומרי נקוי וכלי נקוי, צעצועים, ספרים, עבודות יד, עציצים ועוד. במהלך שלושת ימי הבזאר ייערכו הופעות אומנים, מופעי רחוב, תצוגות אופנה, מכירות פומביות וכדומה. את הבזאר ילווה מבצע הגרלות, בו ניתן לזכות בהגרלה שתערך במקום בסוף היום השלישי, בכרטיסי טיסה, בתכשיטים וביהלומים.

ירק קפוא באריזה גדולה

תחרות טובה לצרכן. כדי להתחרות בצורה יעילה עם רשתות אחרות נחתם בימים אלה חוזה בין הנהלת היפרכל להכרת בת של סנפרוסט, לפיו ישווקו בהיפרכל ירקות קפואים באריזות גדולות (של 1 ק"ג) במחירים מיוחדים, נמוכים ב־15 עד 25 אחוז ממחירי ירקות קפואים באריזות סטנדרטיות (400 או 900 גרם). לסידרה מיוחדת זו קוראים "כפרית" והיא כוללת מיגוון של ירקות, גם כל מיני לקטים (מיקס). אני רק מקווה שעל האריזה יהיה כתוב איך מוציאים ממנה חלק מהתכולה מבלי להפשיר את כל השקית...

כרוב־ניצנים בתפוחי־עץ

קיבלנו את המירשם מצורף לקומוניקט על הירקות קפואים. זה מאכל לשומרי משקל. 2 מנות.

200 גרם כרוב ניצנים קפוא; תפוח־עץ אדום; אגוז מוסקט; קינמון; ציפורן; מעט פילפל ומלח.

מאיידים את הכרוב במעט מים. לא יותר משש דקות. מוסיפים תבלינים ומצננים. פורסים את התפוח לפרוסות (עם תקליפה) ומשרים לדקה־שתיים במיץ לימון, מסננים את הכרוב ומניחים על צלחת הגשה, מקשטים סביב בפלחי תפוח.

קוסמטיקה וכל השאר

● „שיטת השרוולים המתנפחים עשויה להקטין את היקף הרגל בכ־30 אחוז לאחר טיפולים אחרים" — מוסר „רמי טכנולוגיות", חברת ייבוא שהחלה להפיץ בין קוסמטיקאיות מכשיר המכונה „פלואוטרון" (מתוצרת הנטלי, אנגליה), שתפקידו להצר זרועות ורגליים שמנות. אם זה מעניין אתכם — התעניינו אצל הקוסמטיקאית שלכם, לי אין דיעה בנידון. (צב"ש)

● חדש בשוק: תחליב גוף „עלמה פלוס" עם ויטמין E, מתוצרת „פישר". מצטרף לקרם ידיים מאותה סידרה. יש בו גם תמצית כבונג, להרגעת העור, מיכל של 250 גרם עם משאבה — 7.90 שקל.

● יופי לנהגת: ב־3/30 מתחיל מבצע קייץ מיוחד של חברות „פז" (דלק) ו„רבלון" (קוסמטיקה). במשך חמישה ימים כל: נהגת, שתרכוש לפחות 15 ליטרים דלק באחת מתחנות „פז", תקבל מידי דיילת של „רבלון" שי, המכיל בקבוק קרם גוף, בקבוק סבון נוזלי ורוגמית בושם. שהחיים לא יהיו פשוטים מדי — הדיילות תפקודנה את התחנות הדלק לפי תוכנית מסויימת. ואם יהיה לכן מזל...

● מבצע פסח של חברת „אורים", שיוצר הנחות גדולות למערכות טיפוח. כך למשל, מערכת של חלב פנים, מי פנים וקרם לחות תעלה 16.50 שקלים במקום 23.50 שקלים, ואריזת שי אלגנטית של קרם גוף, דיאודורנט (רולר) וקרם ידיים — 19.90 שקלים. „אורים" — אם אינכם יודעים, קשורה להלנה רובינשטיין, מה שלא מפריע לחברת־האם לתת הנחה של 20 אחוז לכל מוצריה, במסגרת מבצע פסח, כמובן.

נצחונות לשתי הראשונות: הפועל ת"א – הפועל חיפה 1:3 ★ מכבי חיפה – שמשון 0:4

בית"ר ירושלים נסוגה במירוץ המשולש

★ אוחנה הישווה רק בדקה ה־83 ביבנה 1:1 ★ מכבי ת"א במתקפה – 0:3 נגד מכבי פ"ת
★ התפתחות מעניינת בתחתית: שעריים – הפועל פ"ת 0:2; הפועל י־ם – כפר־סבא 1:1; בני־יהודה – יפו 0:0
★ הפועל באר־שבע ומכבי נתניה רק תיקו 0:0

● טבלה לאומית

1.	הפועל תל־אביב	22	12	8	2	18־38	44
2.	מכבי חיפה	22	12	6	4	15־34	42
3.	בית"ר ירושלים	22	11	5	6	23־33	38
4.	מכבי תל־אביב	22	9	9	4	20־32	36
5.	בני־יהודה תל־אביב	22	9	7	6	11־12	34
6.	שמשון תל־אביב	22	8	8	6	28־26	32
7.	הפועל באר־שבע	22	8	7	7	13־17	31
8.	מכבי נתניה	22	8	5	9	24־28	29
9.	מכבי פתח־תקווה	22	8	5	9	30־27	29
10.	הפועל כפר־סבא	22	7	7	8	28־28	28
11.	הפועל פתח־תקווה	22	7	6	9	29־27	27
12.	מכבי יבנה	22	7	6	9	23־17	27
13.	מכבי יפו	22	5	8	9	27־17	23
14.	מכבי שעריים	22	4	8	10	24־13	20
15.	הפועל ירושלים	22	5	4	13	34־22	19
16.	הפועל חיפה	22	4	5	13	38־14	17

סטאטוס־קוו בפסגה הלאומית בכדורגל. בתום המחזור ה־22 שתי הראשונות ניצחו אתמול במשחקי הבית: הפועל תל־אביב גברה בקרב־קצוות בבלומפילד על הפועל חיפה — 1:3, ומכבי חיפה הביסה, בתצוגה מרשימה בקרית־אליעזר, את שמשון תל־אביב — 0:4.

למרות תבוסתה נשארה שמשון תל־אביב במקום ה־6, ואילו מצבה של הפועל חיפה החמיר וקטנו סיכוייה להישאר בלאומית.

השלישית, בית"ר ירושלים, התרחקה משתי הראשונות לאחר התיקו 1:1 ביבנה, נגד מכבי המקומית. אלי אוחנה הצליח להשוות לירושלים רק בדקה ה־83: יבנה נותרה במקום ה־12.

מכבי תל־אביב, הרביעית בטבלה, נמצאת במתקפה. אתמול הביסה את מכבי פתח־תקוה — 0:3. הפתח־תקואים, שגילו חולשה רבה, ירדו מהמקום ה־8 ל־9.

התפתחות מעניינת בתחתית: מכבי שעריים הפתיעה בנצחון־חוץ, ראשון העונה, בפ"ת על הקבוצה המדרדרת של הפועל פ"ת — 0:2. שעריים, עדיין מתחת לקו־האדום, עלתה מהמקום ה־15 ל־14, והפועל פ"ת נותרה בקושי במקום ה־11.

הפועל ירושלים לא ניצלה את ביתיותה בימק"א ונפרדה בתיקו 1:1 עם הפועל כפר־סבא. ירושלים התחלקה מהמקום ה־14 ל־15, וכפר־סבא התבססה במקום ה־10.

כדורגלני מכבי יפו המשיכו לסחוט נקודות — 0:0 בשכונת־התקוה, נגד בני־יהודה ת"א. יפו, 11 מחזורים ללא הפסד, שמרה על המקום ה־13 מעל לקו האדום, ובני־יהודה, שלא ניצחה שמונה משחקים, נותרה במקום ה־5.

בבאר־שבע אכזבה. משחק עקר משערים בין קבוצות הפועל באר־שבע ומכבי נתניה. באר־שבע — שביעית, ומכבי נתניה טיפסה מהמקום ה־9 ל־8.

במחזור ה־23, שהמשחקים במסגרתו יתחילו בשבת ב־3.30, תתמודד התחתית בינה לבין עצמה: מכבי שעריים — הפועל ירושלים: הפועל חיפה — מכבי יפו.

בבלומפילד ייערכו שני משחקים: שמשון ת"א — הפועל פ"ת: מכבי נתניה — מכבי חיפה.

17 שערים הובקעו במחזור אתמול, ביניהם שמונה בשני משחקי הראשונות.

יאני נכנס – והפועל ת"א הבקיעה

הפועל ת"א — הפועל חיפה 1:3 (0:1)

חילוף נבון שביצע מאמן הפועל ת"א, דוד שווייצר, בדקה ה־35, כשהוציא את אלי שכטר וצירף למשחק את אלי יאני, הוכיח את עצמו. יאני הוכשל בדקה ה־37 ברחבת שער הפועל חיפה, סחט בעיטת־11 מטר ובדקה ה־64 מחק בשער נגיחה שוויון חיפני. יהודה עמר השלים שלישייה תל־אביבית בשער נייר, ובסיום — 1:3 להפועל ת"א, מול הפועל חיפה, השקועה בתחתית.

הפועל ת"א נתקלה אתמול ביריב נחות. שחקני הקבוצה לא התקשו ללחוץ את יריביהם לעבר שערם, אולם רק בדקה ה־37 כבשו לראשונה בבעיטת־11.

הפועל חיפה, שהגיעה במטרה לסחוט נקודת־ליגה, הצליחה אמנם

השחקן המצטיין: יוסי זאנה

להשוות בשער מפתיע בדקה ה־47, אולם כשלה בהמשך.

במחצית הראשונה תקפו חלוצי הפועל ת"א גלים־גלים את שערו של החיפני גיורא אנטמן. גיל לנדאו שיגר בדקה ה־11 כדור למשקוף השער החיפני. מוריס ז'אנו ויוסי זאנה החטיאו גם הם. מנגד היה רונן רוקמן הפעלתן מסוכן להגנת הפועל ת"א, ובדקות ה־18 וה־33 הכיך את השוער אלטר בבעיטותיו.

בדקה ה־37 שלח יוסי זאנה, המצטיין במגרש, כדור לעברו של אלי יאני; יאני פרץ לעבר השער, והמגן יצחק בוזורגי תפס בידו של חלוץ הפועל ת"א. השופט יצחק בן־יצחק הורה ללא־היסוס על הנקודה־הלבנה. מוריס ז'אנו בעט שמאלה, אנטמן זינק ימינה ו־0:1 להפועל ת"א.

בדקה ה־47 תדהמה בהפועל ת"א. שלומי שטיקר קיבל כדור מדור מרונן רוקמן; שטיקר מסר לעודד כלוש, שניצב ברחבה וזה הכניע בבעיטה חזקה את אריה אלטר — 1:1.

לפני כיבוש שער היתרון של הפועל ת"א הספיקו אלי כהן (52) ויאני (58) להחמיץ. אולם בדקה ה־64 הצליח יאני לכבוש. מוריס ז'אנו הגביה לרחבה; הכדור קיפץ על הקרקע, הגיע לראשו של יאני, שנגח היטב לרשת — 1:2.

בדקה ה־81 נכבש השער היפה במשחק. גיל לנדאו מסר לאלי כהן, שניצב כ־25 מטר משער הפועל חיפה. כהן הותיר כדור ליהודה עמר, שבא במרוצה ובעט טיל אל בין חיבורי הקורות — 1:3.

3000 צופים חזו במשחק באיצטדיון בלומפילד. השופט בן־יצחק שלף צהובים לבוזורגי (הפועל חיפה) ולנדאו (הפועל ת"א).

● הפועל ת"א: אלטר, לפרי, יעקב כהן (שוקרון), אקהוין, זאנה, אלי כהן, עמר, שכטר (יאני), ז'אנו, לנדאו, שבתאי, לוי.

● הפועל חיפה: אנטמן, חדד, דוד לוי, ליפשיץ, בוזורגי, בלוש, מירו, קירשנר, גבאי (חלד), רוקמן, שטיקר.

יצחק ויסהוף

● כדורגל

אלי יאני (מימין) נוגח את השער השני להפועל ת"א לרשת הפועל חיפה (1:3). (צילם: אריה קנ[illegible])

הצגה מרשימה של האלופה

מכבי חיפה — שמשון ת"א 0:4 (0:2)

כך משחקת אלופה: בהתלהבות, בסגנון התקפי, רצוף מהלכים שו־ביעין, בתחכום ומעל הכל במחוץ אדיר. כל אלה איפיינו אתמול את משחקה של מכבי חיפה, אשר מול יריב המצוי לאחרונה בתנופת הי־שגים בשמשון ת"א, שבה להוכיח כי היא עדיין הטובה בקבוצות הליגה הלאומית — 0:4.

חניכיו של המאמן שלמה שרף השלימו אתמול הבקעת 8 שערים לרשת שמשון ת"א, וגם כבשו רביעייה שנייה ברציפות במשחקים הביתיים.

8000 הצופים נהנו מכושרה המשופר של מכבי חיפה, שנראתה כמי שחוזרת לעצמה לאחר תקופת־שפל קצרה. המגן איתן אהרוני היה הכוח המניע שדחף את חבריו להסתערות מתמדת על שער שמשון כאשר ברוך ממן ואברהם אבוקרט השתלטו על מרכז המגרש ושיגרו שוב־ושוב את ארמלי ורוני רוזנטל לפריצות־עומק. שני אלה, שהיו במיטבם, עשו ככל שעלה על רוחם מול ההגנה השמשונית. לבד מארבעת השערים הדפה הקורה השמשונית שתי בעיטות נוספות.

שמשון שיחקה אמנם כדור פתוח וחיובי אך בסיום היה רושם דל. חלוציה מיעטו לאיים על שערו של אבי רן; הקיבוץ [illegible]

השחקן המצטיין: איתן אהרוני

לעדיפות החיפנית, ואילו [illegible] נתגלו בקיעים רבים, בנוסף [illegible] מדהימה של השוער פררי לסר.

כבר בדקה ה־7 רמזה מכבי חיפה על העתיד לקרות. ארמלי [illegible] במרכז, החליף מסירה כפולה עם רוני רוזנטל, שעט קדימה, עבר שני מגינים ומול לסנר בעט [illegible] לרשת — 0:1.

מהעבר השני (13) נגח [illegible] מקרוב, אך רן, בזינוק נועז [illegible] השער, קלט.

בדקה ה־38 מסר לסנר [illegible] בידו הישר לברוך ממן, שניצב 11 מטר מהשער. ממן הקשית [illegible] השוער, אך הכדור ניתז [illegible] וחמק לחוץ.

הדקה ה־44 הציגה פעם נוספת את הצמד ארמלי — רוני [illegible]. הפעם גמל זאהי לרוני [illegible] כדור משמאל, ורוזנטל נגח [illegible] לרשת — 0:2.

המתקפה החיפנית נמשכה [illegible] לאחר ההפסקה. רוני רוזנטל [illegible] כ־20 מטר מהשער. ממן [illegible] שניצבה מולו, וירה כדור [illegible] מלאכת מחשבת, מעל לשוער — 0:3.

תוצאת המשחק נחתמה בדקה ה־78 בגבעול, שהחליף רקותיים [illegible] לכן את ממן לקול תשואות [illegible] הוכשל ברחבה ע"י אלי כהן [illegible] משה אשכנזי הורה בעיטת־11 [illegible] מרילי בעט לפינה השמאלית [illegible] רק רחק את הכדור עמוק ברשת — 0:4.

חוויה בפני עצמה היה [illegible] המעולה של הבין־לאומי [illegible] אשכנזי, ששלף כרטיס [illegible] לאפרים ארביב משמשון.

● מכבי חיפה: רן, אהרוני, [illegible] אוסמו (קלינגר), אלי כהן, [illegible] ליאור רוזנטל, אבוקרט, [illegible] (גבעול), סלקטור, ארמלי, [illegible] רוזנטל.

● שמשון: לסנר, [illegible] שמעוטוב (אבי מלכה), אלו [illegible] אורי כהן, הלוי, הלל, ארביב, [illegible] שלום, (עובדיה), דמתי, [illegible] שוקרון.

יוסף גלר

● בתל־אביב הוכתרו אתמול אלופי ישראל, עד גיל 21 בג'ודו: עד 60 ק"ג — אורי עותמי ([illegible]) [illegible] סאגפו ראשל"צ; עד 65 ק"ג — [illegible] גיבטוכסקי (מכבי ת"א); עד 71 ק"ג — רועי ספיר (מכבי ת"א); עד [illegible] ק"ג — ארז בק (מכבי רחובות).

רפי אידינגר מהפועל כפר־סבא ועוגן קורבי מהפועל ירושלים במאבק אתמול בימק"א (1:1) צילם: רחמים ישראלי

שים לב

מי לא אוהב הפליי־אוף?

כשיוצאים מהיכל־הספורט ביד־אליהו, אחרי אירוע מרגש, ונקלעים בזרם הצופים ניתן לשמוע את דעת ההמונים על שנעשה. בתום משחק הפליי־אוף בכדורסל, ביום חמישי, בו זכתה מכבי ת"א בנצחון מכריע ודרמטי על אליצור נתניה, קלטתי את מגוון הדעות.

הפעם היו הדעות שונות ומשונות. ראשית, הכל היו מאוחדים בדיעה שחזו במשחק גדול. „אני עדיין רועדת מהתרגשות" — אמר צעיר לחברה. „נמאס כבר עם הזכיות של מכבי ת"א: זה משעמם" — שמעתי קול מאחורי. דעתו לא התקבלה על דעת רוב היוצאים: „מכבי גדולים: אין עוד קבוצה כזו", ומייד: „מה יהיה אם מיקי יגמור"... צעיר חבוש־כיפה היה מאוכזב: „השופטים לא נתנו לאליצור לנצח, הם היו גועליים".

צילומי־רגע של קהל שנהנה ממאבק־גמר ראוי לשבח.

מי שטוען נגד משחקי הפליי־אוף אינו יודע מה הוא שח. משחקים אלה הם שנותנים את הטעם לליגה; מעלים את ברומטר ההתלהבות; מחדירים את הרצון לראות כדורסל, וכמובן שמעשירים את הקופות.

אמת, המאמץ על הכדורסלנים גדול. בעיקר רבה המעמסה על קבוצות המשחקות גם בגביעי־אירופה, אבל ללא הפליי־אוף היתה הליגה שלנו „ערומה".

מכבי תל־אביב הוכיחה שוב את יכולתה להגן על כתרה, זו 17 שנים ברציפות (מתוך 27 זכיות לעומת 5 של הפועל ת"א). אפשר להתווכח אם השופטים קיפחו את אליצור נתניה אך עובדה אחת אי־אפשר לערער: מכבי ת"א ניצחה העונה בכל משחקיה, לבד מאחד, נגד הפועל ת"א, בחצי־גמר הפליי־אוף. ואם מנצחים כל־כך הרבה משחקים ראויים לכתר. אין חוכמות.

לזכותה של מכבי ת"א יש לומר שאינה מתעייפת: השיגרה אינה פוגעת בקבוצה — וזו מעלה גדולה של אלופה.

* * *

הקהל — „פרה חולבת"

מחירי הכרטיסים למשחקי הכדורסל גובלים בחוצפה. למשחקי הפליי־אוף ביד־אליהו האמירו הכרטיסים עד כדי 30 שקל, פלוס, כמובן עמלה (ראה צילום כרטיס). ואין המדובר רק לגבי אליצור נתניה. התיאבון גדול אצל כל הקבוצות.

הטענה היא שהקהל משלם, אבל כדאי לא לשכוח שהוא משלם לאירועים מיוחדים ומעדיף לשבת בבית במשחקי־ליגה רגילים.

ברוב המגזרים ישנה הקפאת מחירים. רק בכדורסל קופצים

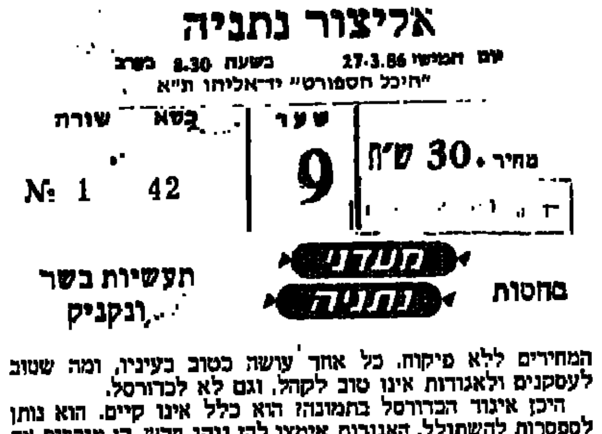

איגוד הכדורסל בישראל — אליצור נתניה
כרטיס כניסה למשחק בכדורסל
מכבי תל־אביב
אליצור נתניה
יום חמישי 27.3.86 בשעה 8.30 בערב
"היכל הספורט" יד־אליהו ת"א
שורה | כסא | שער
№ 1 | 42 | 9
מחיר 30 ש"ח
מעדני נתניה — תעשיות בשר ונקניק — בחסות

המחירים ללא פיקוח. כל אחד עושה כטוב בעיניו, ומה שטוב לעסקנים ולאגודות אינו טוב לקהל, וגם לא לכדורסל.

היכן איגוד הכדורסל בתמונה? הוא כלל אינו קיים. הוא נותן לספסרות להשתולל. האגודות אימצו להן נוהג חדש. הן מוכרות את המשחקים לגורמים פרטיים, ואלה נוהגים כפי שרוצים. לרוב ללא התחשבות. עסק זה עסק. כאשר נשאלים על־כך ראשי אגודות הם נוהגים להתחמק: ישנם גם כרטיסים זולים יותר.. אבל כדאי פעם לעשות מאזן של מכירת הכרטיסים, ולראות כמה כרטיסים מוזלים מופצים.

איגוד הכדורסל לא יוכל להמשיך במדיניות של בת־יענה. הוא חייב להיכנס לעובי־הקורה. לא ייתכן שהצופים יהיו קורבנות של גזל.

המשחק המרכזי

אוחנה הציל נקודה

מכבי יבנה — בית"ר ירושלים 1:1 (0:1)

מאת אלכס קליין

כל משחק ביבנה מול הקבוצה המארחת גורם כאב־ראש לקבוצה האורחת. יבנה ידועה כקבוצה ביתית מובהקת. בית"ר ירושלים הגם שהיתה מודעת לכך חילצה בקושי נקודה — 1:1.

גם שובו של השוער הוותיק יוסי מזרחי לבין הקורות לא מנע ממנו להוציא כדור משערו. כבר בדקה ה־30, היה זה כאשר אשר חלפון מיבנה בעט כדור־קרן, הישר לתוך שערו של מזרחי. למרות שעל קו השער הצטופפו שחקנים רבים, שניסו להרחיק את הכדור. השוער הדף אמנם את הכדור, אבל לתוך שערו־שלו — 0:1.

קודם להבקעת השער נבעטו שתי בעיטות קרן נוספות לטובת יבנה, שתיהן של אשר חלפון, אבל ללא תוצאות.

משחקה של בית"ר ירושלים גרם אכזבה. הוא היה גירפה וחסר תכלית. מנגד ביססו שחקני יבנה את התקפותיהם על מסירות

השחקן המצטיין: יצחק לוי

פתאומיות וארוכות, לעברם של החלוצים דוד ועקנין ושמעון פרץ.

שוער בית"ר ירושלים, יוסי מזרחי, לא היה כשיר לחלוטין, וכך החליפו בפתיחת המחצית השנייה אורי סוריסה.

חוסר האירגון בבית"ר ירושלים היה בולט. רק לאחר שירון כהן החליף את סמי מלכה לחצה קבוצת הבירה על הדוושה, אבל התקשתה לפעול מול המערך האחורי הצפוף של יבנה. גם המגן שלמה שירזי, הצטרף להתקפה ובית"ר ירושלים הסתערה עם ארבעה חלוצים כדי להשיג את השוויון.

בדקה ה־86 בעט חנן אוזלאי כדור אדיר לקורת שערו של יצחק לוי, שעשה עבודה טובה ומסורה בין קורות שער יבנה.

לחץ בית"ר נשא פרי בדקה ה־83: הגבהה כדור לאגף, מצאה את אלי אוחנה מופתע אך החלוץ המנוסה לא התבלבל ובעט לרשת — 1:1. חלוקת נקודות צודקת.

שפט יאיר טילינגר, לעיני 2000 צופים, במגרש מכבי יבנה.

● מכבי יבנה: יצחק לוי, בוארון, אלקבץ, סלומון, אבי פרין, ציון יעקב, חלפון, עלואה, בן־שמעון, שמעון פרץ, ועקנין.

● בית"ר ירושלים: יוסי מזרחי (סוריסה), שירזי, חנן אוזלאי, אשש, דוד אוזלאי, בן־הרוש, קדוש, מלמיליאן, סמי מלכה (ירון כהן), גולדה, אוחנה.

שעריים הפתיעה בפתיחת בזק

מכבי שעריים — הפועל פ"ת 0:2 (0:2)

שני שערים מהירים שכבשו חלוצי מכבי שעריים תוך 11 דקות היקנו לקבוצתם מנת־חמצן בנצחון־החוץ ראשון העונה — 0:2 על הפועל פ"ת.

חסרונם של איתן בורניוק, גיל סאבו, דוד לוי הפצועים וחיים בן־שאנן המורחק הורגש היטב במשחקה של הפועל פ"ת.

השחקן המצטיין: אבי כהן (הירושלמי)

מחליפיהם הצעירים התרגשו, גילו דריכות בלתי־מרוסנת, וכמעט שלא סיכנו את שערו של אדיר שמיר משעריים.

שחקני מכבי שעריים ששיחקו במערך נסוג, התבססו על התקפות סדורות ומתפרצות, וכבר בהתקפה הראשונה הוליכו — 0:1. מיקי בך־מישרה בעט מתוך הרחבה, בתוך ביצה מהירה בדקה ה־4, כדור חזק לשער; השוער רוני גדבי הדף לעברו של יוסי מלכה, שהטיס את הכדור לשמחה גר, שבעט משני מטר לרשת — 0:1.

הזדמנות להשוות ניתנה לאורן בייטפי (9), אך זה מול אדיר שמיר בעט לרשת החיצונית.

בדקה ה־11 ביצעה מכבי שעריים את התקפתה השנייה במשחק, שהניבה שער שני: איתן שלום שלח כדור־עומק שטוח מאגף שמאל לאגף הנגדי; רוני גדבי כשל ביציאה לעבר הכדור, ויוסי מלכה בעט שטוח פנימה — 0:2.

הפועל פ"ת עשתה מאמצים נואשים כדי להבקיע שער. אך משקוף שער שעריים (20) הדף את נגיחתו של אלי מהפוד. גם ניר לוין החטיא שער (41). לאחר שכדור אותו בעט נהדף מהקו ע"י אבי כהן.

לאחר ההפסקה תקפו חלוצי הפועל פ"ת, לשורותיהם צורף רונן הלל, ללא הרף, אך חוסר ריכוז והחטאות רבות היו מנת־חלקם של מני בסון, ניר לוין ועוז אליה. שפט חיים ליפקוביץ לעיני 500 צופים, בפ"ת.

● מכבי שעריים: שמיר, מרציאנו, קירט, יצחק צבי, אבי כהן, יוסי מלכה, אבי כהן, עידן, איתן שלום (גומבריג), בן־שיטרית, גר.

● הפועל פ"ת: רוני גדבי, יוסף, אלון, קייסי, זרחוביץ, גיא לוי (אליה), מהפוד, חזן, בסון, לוין, בן־יוסף (הלל).

משה רוזנברג

יפו נהנתה מהחטאות בני־יהודה

בני־יהודה ת"א — מכבי יפו 0:0

מכבי יפו המשיכה לצבור נקודות. 11 משחקים ללא הפסד. אתמול יצאה הקבוצה למשחק־חוץ נגד בני־יהודה ת"א וסיימה בתיקו ללא שערים.

במשך 90 דקות התגוננה מכבי יפו. במהלך המשחק נראו 10־8 כדורי־קרן. ברחבת ה־16 כשהם נזעקים על שערים מול ההתקפות הסוערות של שחקני בני־יהודה.

השחקן המצטיין: רוני פרי

לעתים „הדימו" שחקני יפו את המשחק, והדבר גרם לזעם האוהדים והמאמנים, בעיקר כשהיפואים בעטו זמן בבעיטות כדורים אל מחוץ לתחומי המגרש.

היחיד שהתעלה במכבי יפו היה הבלם הקרמני, רוני פרי, שבמשחק אחד בלם התקפות רבות של בני־יהודה.

קבוצת בני־יהודה לא ידעה לפרק מול ההגנה הצפופה של מכבי יפו. החלוצים ניסו לחדור מהמרכז במקום לפתוח התקפות מהאגפים.

כבר בדקה הראשונה הגביה משה עלו כדור מצויין לרחבה; משה איזנברג שפר בעט משני מטר מעל הקורה.

בדקה ה־28 ניסה הבלם היפואי רוני פרי להחזיר כדור לשוערו, אך השוער ניצב בצד השני של הרחבה: הכדור נראה עושה דרכו לרשת אך השוער אבי ליברמן, בזינוק אקרובטי, הציל שער בטוח.

גם במחצית השנייה נראתה על המגרש רק קבוצה אחת — בני־יהודה. בדקה ה־53 הכין בלם בני־יהודה, ירון אדיב, כדור מצויין לאיזנברג, בתוך הרחבה, וזה משלושה מטר בעט מעל הקורה. כעבור עשר דקות קרן לזכות בני־יהודה: איזנברג הגביה, ושחקן הנוער, צחי קוסטיקה, נגח והחמיץ שער של „מאה אחוז".

שפט, מצויין, עובדיה צבי, לעיני 1500 צופים, בשכונת התקווה. הוא שלף שלושה כרטיסים צהובים: לבוטפיקה מיפו: לנסים כהן ולמשה עלו מבני־יהודה.

● בני־יהודה: אטייג, סלמן, אדיב, סגל, עלו, ניסן כהן, נסים כהן, אייל חיים (בדטובים), רוני מאיר, איזנברג, צעירי (קוסטיקה).

● מכבי יפו: ליברמן, כהן־צדק, דניאל, פרי, סלימן, מנשה מזרחי, ציסרטנו (יוסי לוי), בוטפיקה (לנאדיר), אלקולומברה, רגמי, אמויגה.

נפתלי כהן

חיים יחיאל, בלם מכבי פ"ת, ושוערו משה מרכוס, הודפים התקפת מכבי ת"א (3:0). (צילם: רוני קנפר)

● מלך השערים

1.	רבינזון (מכבי פ"ת)	11
2.	איוניר (מכבי ת"א)	10
–.	ארמלי (מכבי חיפה)	10
4.	לוין (הפועל פ"ת)	9
–.	מלמיליאן (בית"ר י"ם)	9
6.	אלי כהן (הפועל ת"א)	8
–.	לביא (מכבי נתניה)	8
8.	דיין (הפועל ירושלים)	7
–.	ז'אנו (הפועל ת"א)	7
–.	פרץ (שמשון ת"א)	7
–.	ר. רוזנטל (מכבי חיפה)	7

● הניחוש הנכון

1.	בני־יהודה – מכבי יפו	x
2.	הפועל ת"א – הפועל חיפה	1
3.	מכבי ת"א – מכבי פ"ת	1
4.	מכבי יבנה – בית"ר י"ם	x
5.	הפועל י"ם – הפ. כפ"ס	x
6.	הפועל פ"ת – מכ. שעריים	2
7.	מכבי חיפה – שמשון ת"א	1
8.	הפ. באר־שבע – מכ. נתניה	x
9.	בית"ר נתניה – הפ. טבריה	1
10.	בית"ר ת"א – הפועל לוד	1
11.	מכבי עמידר – בית"ר רמלה	1
12.	הפ. יהוד – הפ. רמת־השרון	1
13.	הפועל עכו – הפ. רמת־גן	1

מרכוס סייע לקבוצתו... בעבר

מכבי ת"א — מכבי פ"ת 0:3 (0:1)

מסורת נצחונות־הבית של מכבי ת"א על מכבי פ"ת נמשכה גם אתמול. בשנה ה־22, כאשר התל־אביבים ניצחו בתוצאה החלקית של 0:3.

שתי הקבוצות, המשוחררות מסכנת הירידה ומאבק האליפות, הופיעו בהרכבים התקפיים, ויתרו על שמירה אישית, ואיפשרו לשחקניהם לגלות את יכולתם האישית. מסתבר כי עובדה זו סייעה רק למכבי ת"א, שניצלה עד תום את חולשת השוער הפתח־תקואי, משה מרכוס, לשעבר שוער מכבי ת"א, וכבשה שלושה שערים, ששניים מהם הובקעו ממרחק של כ־30 מטר.

בדקה ה־25 הסיט מוטי איוניר כדור־עונשין כ־20 מטר אלכסונית משער מכבי פ"ת. לאבי כהן שהתמקם בין המגינים וזה בעט לעברו של מרכוס: השוער הפתח־תקואי הדף את הכדור, ואבי כהן ניצל זאת ובעט מקרוב פנימה — 1:0.

שחקני מכבי פ"ת נטלו לאחר הבקעת השער את היוזמה לרגליהם, הירבו לתקוף את שערו של בוני גינצבורג, אולם מחדליהם של עודד מכנס ודורון רבינזון מנעו הבקעת שער־שוויון.

בדקה ה־46 בעט עודד מכנס מעמדה חופשית כדור שחלף על פני

השחקן המצטיין: אבי כהן

השוער גינצבורג ועשה דרכו לשער, אולם התערבותו של מגן תל־אביבי מנעה את שער השוויון.

דווקא כשהפתח־תקואים לחצו הגיע הכדור בדקה ה־60 לקשר חיים גולדברג, ששיחק בעונה שעברה במדי מכבי פ"ת; גולדברג שראה שאין למי למסור בעט במפתיע כדור מ־30 מטר לפינה השמאלית של השער, והעלה את קבוצתו ליתרון 0:2.

לא חלפו עשר דקות ואלי דריקס, שניצב בודד, שוב קיבל כדור כ־30 מטר משערו של מרכוס ובעט מרחוק לרשתו של השוער הפתח־תקואי החלש — 0:3.

שפט רחמים דינצ'י, לעיני 2000 צופים, באיצטדיון רמת־גן.

● מכבי ת"א: גינצבורג, קרמר, אבי כהן, מנשה שמעוטוב, שגב, קריים, גולדברג, גריאני, לולו, איוניר, דריקס (נורדין).

● מכבי פ"ת: מרכוס, אל־הדזייל, פרסלני, חיים יחיאל, גדי מכנס, אלון ירוחם, בגלייבטר, רפי כהן, רבינזון, עודד מכנס, אמי בן־שמעון (שעשוע).

עמי רוזנברג

מסיקה מנע נצחון ירושלמי

הפועל ירושלים — הפועל כפר־סבא 1:1 (1:0)

יכולת טובה של קבוצת הפועל ירושלים לא הקנתה לה יותר מאשר תוצאת תיקו ונקודת ליגה בודדת במשחקה הביתי עם הפועל כפר־סבא — 1:1.

היו אלה דווקא האורחים שעלו ראשונים ליתרון. בדקה הראשונה, בטרם הספיקו הצופים להתיישב במקומותיהם, התנהל מייקל יפה

השחקן המצטיין: רמי חרמה

מכפר־סבא עם הכדור ולפתע בעט כדור אדיר מ־25 מטר ברגל שמאל אל בין חיבורי הקורות: אריה בז'רנו, שוער הפועל ירושלים, יכול היה רק לעקוב בעצב אחרי מעוף הכדור אך לא למנוע את השער הנפלא — 0:1.

השער נתן את האות לתחילתה של מתקפה ירושלמית שנמשכה עד לדקת הסיום. בדקות ה־7 ו־8 ניסו דיין ובוזגלו את כוחם בבעיטות מרחוק, אך אבי ששון גילה יכולת טובה בשער כפר־סבא והדף את כל הנסיונות. בדקה ה־19 זכתה הפועל כפר־סבא בכדור־עונשין, אותו בעט איתן רביבו בעוצמה רבה ובז'רנו הדף בזינוק נאה.

בדקה ה־30 ביצעה הפועל ירושלים התקפה נוספת: השוער אבי ששון נותר שרוע מחוץ לשערו: הכדור הגיע למישל דיין, שמ־16 מטר בעט למסגרת השער וגד מרגון הרחיק מהקו. עד לסיום המחצית לא חל כל שינוי בתוצאה.

בדקה ה־48 הצליחה הפועל ירושלים להשיג את השיוויון הצודק. הצעיר עוגן קורבי הכין כדור נוח למישל דיין וזה בעט היטב; הכדור פגע בשחקן־אורח, הגיע ליאיר אסייג שמחמישה מטר לא התבלבל מול ששון, ובעט מהאויר לרשת העליונה — 1:1.

הפועל ירושלים לא הסתפקה בשער זה, והמשיכה לתקוף בחמת־זעם. בדקה ה־54 חטף דיין כדור והגביהו לקורבי. אך זה החמיץ מחמישה מטר הזדמנות־פז לעלות ליתרון.

גם בדקה ה־70 היתה להפועל ירושלים הזדמנות נוחה: בוזגלו הגביה כדור קרן מימין; דגני שהחליף דקה קודם־לכן את קורבי, בנגיעתו הראשונה בכדור, נגח מצויין והכניע את ששון, אולם חיים מסיקה חילץ בראשו מקו השער, ומנע נצחון ירושלמי, שהיה מוצדק לאור השלי־טה בשדה.

שפט יצחק אורגר, ששלף צהובים לאבי ששון (הפועל כפר־סבא) ויואב בסון (הפועל ירושלים). 1000 צופים חזו במשחק בימק"א.

● הפועל ירושלים: בז'רנו, תאי־שמע, שפירא, נחמיאס, בסון, שלומי מלכה, חרמה, דיין, בוזגלו, אסייג, קורבי (דגני).

● הפועל כפר־סבא: ששון, אידינגר, מרגון, אוקנין, אינשטיין, גרמיש, יפה, מסיקה, ניזהי אוסיר, בין חיים, סיימון, רביבו.

נפתלי קורן

5 ק"מ ממטולה...

ועדת המשמעת של איגוד הכדורסל פסקה בסוף השבוע שני משחקי־ראדיוס בפועל לקבוצת מכבי מטולה מליגה ג' במרחק של... 5 ק"מ.

השופטים תומר דן ושלמה רוטברט האשימו את אוהדי מטולה בהתנהגות בלתי־ספורטיבית במשחק־ההפסד של קבוצתם להפועל כפר־גלעדי (81:62).

מספר 2 לנוער בעולם יתחרה בארץ

הטניסאי מספר 2 לנוער בעולם, רולף הרצוג ממערב־גרמניה, יגיע בסוף השבוע ארצה כדי להשתתף בתחרות הנוער הבין־לאומית, שתיפתח ביום שני בבת־ים.

התחרות היא במסגרת האירועים הרשמיים של ההתאחדות הבין־לאומית בטניס, ולכן תקנה נקודות בדירוג הבין־לאומי לנוער למשתתפים ולזוכים.

בסוף השבוע החלו בבת־ים התחרויות המוקדמות על כרטיסי־הכניסה לבית הגמר. בהן משתתפים כ־100 טניסאים וטניסאיות. מחו"ל יטלו חלק טניסאים משווייץ, מערב־גרמניה ולוכסמבורג.

● במחזור הבא

ליגה לאומית

הפועל באר־שבע — בני־יהודה ת"א: מכבי נתניה — מכבי חיפה: שמשון ת"א — הפועל פ"ת: מכבי שעריים — הפועל ירושלים: הפועל כפר־סבא — מכבי יבנה: בית"ר ירושלים — מכבי ת"א: מכבי פ"ת — הפועל ת"א: הפועל חיפה — מכבי יפו.

ליגה ארצית

הפועל חולון — הפועל חדרה: הפועל בית־שמש — הפועל עכו: הפועל רמת־גן — הפועל יהוד: הפועל רמת־השרון — מכבי רמת־עמידר: בית"ר רמלה — הפועל מרמורק: הכח רמת־גן — בית"ר ת"א: הפועל לוד — בית"ר נתניה: הפועל טבריה — בית"ר חיפה.

ליגה א', צפון

מכבי שפרעם — הפועל עליה כפר־סבא: בית"ר נהריה — מכבי עפולה: מכבי אוה"י נצרת — הפועל רעננה: הפועל קרית־אתא — הפועל בית־שאן: הפועל טירת־הכרמל — הפועל נצרת־עלית: מכבי חדרה — הפועל קרית־שמונה: מכבי אור־עקיבא — מכבי טמרה.

ליגה א', דרום

הפועל ראשל"צ — הפועל אשקלון: הפועל אור־יהודה — הפועל ירוחם: לזרוס חולון — מכבי קרית־גת: הפועל בת־ים — הפועל קרית־אונו: הפועל אזור — מכבי השקמה ר"ג: הפועל דימונה — בית"ר באר־שבע.

● בתחרויות הליגה בסופטבול הושגו התוצאות: קריית־ד'יצ'ארד — כות המרכז 7:5: קבוצת ה־36 — וי.אי.פי. 8:18.

פיהוקים והתכתשויות

הפועל באר־שבע — מכבי נתניה 0:0

פיהוקים רבים נראו אתמול באיצטדיון העירוני בבאר־שבע. הצופים הרבים שבאו לחזות במשחק בין הפועל באר־שבע ומכבי נתניה, נאלצו לחזות בתצוגת כדורגל ירודה מאוד ברמתה — 0:0.

מכבי נתניה, ללא ארבעה משחקני ההרכב הראשון (לביא, ברדה, אריה חביב וגואטה) התקשתה להציג את יכולתה האמיתית.

השחקן המצטיין: אפרים דוידי

הקבוצה ישיחקה במערך הנתני מתוגבר, שמנע משחקני באר־שבע פיתוח משחקם הרגיל.

באר־שבע, ללא יובל אוחנה ומאיר עוזן, גילתה משחק חלש, לא מתוכנן, ולרוב גם חסר כל ברק ותכלית.

הפתיחה היתה שייכת למארחים מבאר־שבע. מאיר אלמליח ואורן גונן היו קרובים להבקעות, אך הגנת נתניה הרחיקה. בדקה ה־18 מסר מאיר אלמליח כדור מדוייק לגונן וזה בעט מקרוב מחוץ. דקה לאחר־מכן היה זה אלי וייצמן, שדייק במסירתו למאיר אלמליח, שהתמקם היטב בין שני מגינים אורחים ובעט החוצה.

נתניה השיבה בהתקפה מתפרצת בדקה ה־20 ורוני לוי נגח מחמישה מטרים לידיו של השוער מאריו זובוביצקי.

במחצית השנייה נכנס אלי אוזן במקומו של אלמליח. בדקה ה־50 ניצב הנתנייתי רונן גבאי במצב של כיבוש אך המהלך שביצע עם רוני לוי הסתיים בבעיטה נוספת לחוץ.

בדקה ה־78 שלף השופט רוזנברג כרטיס צהוב לעברו של דוידי מבאר־שבע. בדקות הסיום ניהלו שחקנים משתי הקבוצות מאבקים והתכתשויות והשופט רוזנברג נאלץ לא פעם להפריד בין הניצים. בדקה ה־80 פגע שלמה אילוז ברוני לוי, ללא כדור. מאמן נתניה, זאב זלצר, ניסה להעיר את תשומת־ליבו של השופט, אך זה מיהר להורות למאמן לעזוב את תחומי המגרש.

● הפועל באר־שבע: זובוביצקי, בן־חמו, דוידי, אילוז, גונן, דהאן, אבוגזיר, סילטון, אלמליח (אוזן), אלי וייצמן, שושני.

● מכבי נתניה: בלדב, שמעון מנחם, בר, חסן, קרן, לוזון, גבאי, לם, יגאל מנחם, רוני לוי, תקוה (סירוסי).

אברהם בר־לב

שרף נשאר עונה רביעית

המאמן שלמה שרף, שהוליך את מכבי חיפה לשתי זכיות רצופות באליפות המדינה, יא־מן את הקבוצה גם בעונה הבאה, הרביעית ברציפות.

בישיבת הנהלת מחלקת הכדורגל שהתקיימה בסוף השבוע אושרה ההחלטה, פה אחד, את הפעלת האופציה המופיעה בחוזהו של שרף — עובדה נדירה בכדורגל הישראלי.

ההחלטה נפלה ללא כל קשר למיקומה של הקבוצה בסיום העונה הנוכחית.

● נוער

לפחות נערי הפועל פ"ת מנצחים

קבוצת הנוער של הפועל פ"ת המשיכה בהדהרתה לעבר כתר אליפות הליגה הלאומית לנוער בכדורגל. במחזור ה־22 גברה הפועל פ"ת על הפועל ראשון־לציון — 0:1.

יריבתה, ג'צמרת, הפועל באר־שבע, ניצחה במגרשה את מכבי נתניה — 0:1.

מכבי חיפה גברה על הפועל רמת־גן — 2:4 והפועל חיפה ניצחה את הפועל ת"א 1:3.

יתר התוצאות: בני־יהודה ת"א — מכבי יפו 1:1; מכבי ת"א — מכבי פ"ת 0:0; הפועל כפר־סבא — הפועל חדרה 2:4.

● נבחרת הנכים של ישראל בכדורסל יצאה אמש לתחרויות גביע העולם, שייערכו במלבורן אוסטרליה. יריבותיה יהיו: ארה"ב, מחזיקת הגביע, יוגוסלביה והולנד.

בית"ר ת"א הלמה בלוד 0:5!

כל שמונה הביתיות ניצחו "על האפס"

מחזור יוצא-דופן היה בליגה הארצית בכדורגל. אתמול, במחזור ה-22, ניצחו כל שמונה המארחות בלי שאף אחת מהן לא ספגה שער. במוקד: נצחון הצמרת של בית"ר תל-אביב, בהרצליה, על הפועל לוד — 0:5.

המובילה, בית"ר נתניה, ניצחה במגרשה את הפועל טבריה — 0:2, ולמקום השלישי עלתה מכבי רמת-עמידר, שגברה על בית"ר רמלה — 0:1. גם הפועל חולון התברגה למאבק הצמרת בעקבות נצחון במגרשה על הפועל בית-שמש — 0:1.

בתחתית התפתחות מעניינת. שתי קבוצות, הנאבקות נגד הירידה, זכו בנצחונות חשובים. בקרב-תחתית הכניעה קבוצת הפועל מרמורק את הכח רמת-גן — 0:3, ואילו הפועל יהוד המשיכה לנצח — הפעם 0:1 נגד הפועל רמת-השרון.

בית"ר חיפה השלימה כנראה עם ירידתה לליגה א' לאחר הפסד בחדרה להפועל חדרה — 2:0.

הפועל עכו גברה ביום שישי על הפועל רמת-גן — 0:1.

בית"ר ת"א מחצה את לוד בסיום

בית"ר ת"א — הפועל לוד 0:5 (0:1)

בית"ר ת"א, במשחקה הטוב ביותר העונה, מוטטה אתמול, לעיני 2000 צופים בהרצליה, במאבק צמרת, את הפועל לוד — 0:5. לוד נשברה בדקות האחרונות.

קבוצת בית"ר תל-אביב גילתה משחק מצויין, יעיל ותוקפני. ההגנה היתה יציבה, הקישור נייד והחלוצים היטיבו לפעול.

רק בדקה ה-45 עלתה בית"ר ת"א ליתרון ראשון: מאיר יחזקאל קבע בפריצת-יחיד — 0:1.

במחצית השנייה השתלטה בית"ר על המגרש. בדקה ה-52 העלה יוסי שמריה ל-0:2 בכדור-עונשין מ-30 מטר.

בדקות האחרונות נשברה לוד ובית"ר ת"א ניצלה זאת היטב. יעקב (שוקו) נומדר הבקיע צמד, בדקות ה-70 וה-80, ואלי כהן חתם את התוצאה כשער היפה במשחק, שלוש דקות לסיום — 0:5.

שפט צבי שריר.

אלי תגר: נצחון בדקה ה-85

מכבי רמת-עמידר — בית"ר רמלה 0:1 (0:0)

שער שהבקיע אלי תגר חמש דקות לסיום העניק לקבוצת מכבי רמת-עמידר נצחון 0:1 על בית"ר רמלה.

כשנראה היה ל-200 הצופים שהמשחק לא יוכרע הדר יובל קפיטולניק לרחבה. הגביה למרכז, ואלי תגר בעט מהאויר לרשת — 0:1.

במשחק שהיה נוקשה שפט היטב עובדיה בן-יצחק.

כתבנו יוסף חכם מציין כי בסיום ניסו כמה מאוהדי בית"ר רמלה לפגוע במאמן קבוצתם, דני נרינץ, שנאלץ לסיוע משטרתי.

שני שערי בזק בנתניה

בית"ר נתניה — הפועל טבריה 0:2 (0:2)

בבית"ר נתניה אין חדש. אתמול, נצחון ביתי 0:2 על הפועל טבריה, משני שערי-בזק בפתיחה. תוך 120 שניות.

שלמה עודד ניצל הססנות בהגנת טבריה בדקה ה-4 וקבע — 0:1. שחקני טבריה שהיו בהלם ספגו מייד שער שני, בדקה ה-5, הפעם מרגלי מרדכי חלפון — 0:2.

הזדמנות לצמק את הפער הוחמצה ע"י הטבריייני יוסי עדרי כשבעט כדור-11 בדקה ה-68, לידיו של שוער נתניה, שמעון לביא. בעטת ה-11 נפסקה בעקבות הכשלה של עופר דן.

שפט בני כהן, לעיני 1000 צופים, במגרש מכבי נתניה.

מועלם מנע אי-נעימות

הפועל חולון — הפועל בית-שמש 0:1 (0:1)

נצחון דחוק קצרה קבוצת הפועל חולון, במגרשה, כשגברה 0:1 על קבוצת-התחתית של הפועל בית-שמש.

האורחים מבית-שמש גילו עדיפות, אולם החולונים, בהתקפות מתפרצות, סיכנו את שערו של יצחק זהבי. בדקה ה-44 הובקע שער-הנצחון. בעקבות פריצה של גיל זיתוני, הטוב במגרש, הכניע חברו, עזרא מועלם, מקרוב את שוער היריב.

בדקה ה-70 הוכשל חלוץ חולון, יוסי עמרני, ברחבת בית-שמש, והשופט יעקב בן-חמו פסק על כדור-11. בני דמתי בעט חלש והכדור הודף.

50 צופים לבד חזו במשחק.

דוגאץ' מסר — פוקס כבש

הפועל יהוד — הפועל רמת-השרון 0:1 (0:1)

הפועל יהוד מתאוששת. אתמול נצחון שלישי רצוף, הפעם 0:1 על הפועל רמת-השרון.

שחקני רמת-השרון גילו עדיפות-מה, אולם החלוצים לא יכלו להגנה הצפופה של הפועל יהוד. בה בלט הבלם אלי פרנקו.

שער-הנצחון הובקע דקה להפסקה: דוגאץ' הריץ בכדור את אודי פוקס, שהבקיע מקרוב — 0:1.

שפט מאיר בנישתי, לעיני 500 צופים ביהוד.

מרמורק הלמה ללא רחם

הפועל מרמורק — הכח רמת-גן 0:3 (0:1)

במאבק-תחתית על 6 נקודות עלתה בסיום קבוצת הפועל מרמורק, שהכניעה ברחובות את הכח רמת-גן — 0:3.

את מסכת השערים למרמורק פתח צבי אבירב בדקה ה-24, כשניצל מישגה בהגנת הכח — 0:1.

הקשר הפעלתן אילן בן-דרור הגדיל את יתרון מרמורק בדקה ה-55 לאחר מבצע אישי — 0:2.

כחלוף חמש דקות הרחיק השופט דאור סוהיל את חלוץ הכח, נסים אהרון, על פגיעה בשחקן יריב. שחקני מרמורק המשיכו לשלוט, בניצוחו של הקשר דורון רוזנטל, ובדקה ה-88 קבע עמית שורץ מקרוב — 0:3.

200 צופים חזו במשחק ברחובות.

ארצית

(לאחר 22 מחזורים)

1.	בית"ר נתניה	16-40	47
2.	בית"ר ת"א	21-40	42
3.	מכבי עמידר	13-21	39
4.	הפועל לוד	23-28	37
5.	הפועל חולון	22-25	35
6.	הפועל חדרה	20-24	32
7.	בית"ר רמלה	16-19	32
8.	הפועל טבריה	26-22	30
9.	הפועל עכו	17-21	29
10.	הפועל רמת-גן	25-25	28
11.	הפ. רמת-השרון	27-25	28
12.	הפועל מרמורק	32-24	24
13.	הכח רמת-גן	30-16	24
14.	הפועל יהוד	22-18	23
15.	הפ. בית-שמש	29-14	15
16.	בית"ר חיפה	38-12	9

זיו שפירא נגח פעמיים

הפועל חדרה — בית"ר חיפה 0:2 (0:1)

שתי נגיחות העניקו להפועל חדרה נצחון 0:2 על בית"ר חיפה, סוגרת הטבלה.

את שתי הנגיחות ביצע זיו שפירא, בדקות ה-32 וה-62. זיו, בלם חדרה, עלה לסייע לחבריו בחוד

שפט שלמה שחר, לעיני 250 צופים, בחדרה.

גונן שלח את הפועל ר"ג מנוצחת

הפועל עכו — הפועל רמת-גן — 0:1 (0:1)

שער מקרי שכבש דוד גונן, חלוץ הפועל עכו, העניק ביום שישי ניצחון לקבוצתו על הפועל רמת-גן — 0:1.

הפתיחה היתה חלשה ודלה באירועים. בדקה ה-44 הורחק קשר עכו, עופר רווה, על פגיעה ללא כדור בשחקן רמת-גני. דווקא עם עשרה שחקנים עלה ברגלי שחקני עכו לכבוש שער נצחון כחלוף 60 שניות: דוד חלפון העביר את הכדור בין ארבעה שחקני עורף של רמת-גן, ודוד גונן בעט לרשת — 0:1.

שפט גבי לוי, לעיני 1000 צופים, בעכו.

אופניים

טל נשרי ניצח בחיפה

טל נשרי מרמת-גן ניצח אתמול במירוץ-האופניים בסיבובים, שנערך בשכונת כרמליה בחיפה, לזכרו של אביתר כהן, שהיה מאמן הפועל חיפה ונספה בתאונה.

הרוכבים עברו 30 ק"מ, ונשרי הקדים בנקודות את יאיר גרנות מחיפה ואת אריה רוזנטל מגלגלי-העמק גבעתיים, שדורגו יחדיו במקום השני.

בין הנוער הגיע ראשון דוד צ'רמן מאגודת הדוושנים. בין הנערים זכה בועז בירמן מהפועל חיפה.

המירוץ אורגן ע"י מרכז הפועל והפועל חיפה, והשתתפו בו כ-60 רוכבי-אופניים.

ליגה א'

דרום

● דימונה: הפועל דימונה — מכבי רמת-השקמה 0:3 (0:1). כבשו לדימונה: יוסי אילברג (11, 78) ודני איפרגן (85). שפט מוטקל וועבי, לעיני 250 צופים.

● קרית-אונו: הפועל אזור — הפועל קרית-אונו 1:2 (0:1). לאזור הבקיעו: רפי כהן (18) ואלון (85). לקרית-אונו: צורי אוזן (54). שפט ראובן גינה, לעיני 200 צופים.

● ראשל"צ: הפועל ראשל"צ — הפועל אור-יהודה 0:1 (0:0). שער-הנצחון: בן-ציון פנקס (82). שפט ציון אילוז, לעיני 200 צופים.

● באר-שבע: הפועל ירוחם — הפועל קרית-מלאכי 0:1 (0:0). שער-הנצחון: דוד אפריאט (55). שפט קלמן צימרמן, לעיני 1000 צופים.

● קרית-גת: מכבי קרית-גת — הפועל בת-ים 1:3 (1:1). שערים לקרית-גת: נסים מור (13), ראובן חג'ג' (50) ויאיש שמואלי (74). לבת-ים: מאיר בן-גיגי (20). שפט מימון אסולין, לעיני 200 צופים.

● אשקלון: הפועל אשקלון — בית"ר באר-שבע 0:0. שפט רחמים שאשו, לעיני 500 צופים.

הטבלה הדרומית

(לאחר המחזור ה-21)

1.	הפועל דימונה	11-27	28
2.	הפ. ראשון-לציון*	14-22	25
3.	לורוס חולון	12-18	25
4.	בית"ר באר-שבע	14-19	24
5.	הפ. קרית-מלאכי*	16-17	21
6.	הפועל אשקלון	11-11	20
7.	הפועל בת-ים	16-14	19
8.	מכבי קרית-גת	17-17	18
9.	הפועל קרית-אונו	17-14	18
10.	הפועל ירוחם*	15-7	18
11.	הפועל אזור	16-14	17
12.	הפועל אור-יהודה	23-13	17
13.	מכבי רמת-השקמה	23-12	13

* משחק עודף.

צפון

● בית-שאן: הפועל בית-שאן — הפועל טירת-הכרמל 0:3 (0:0). שערים לבית-שאן: מאיר אלמקייס (73, 88) והלל קפלן (83). שפט עמית קליין, לעיני 400 צופים.

● קרית-שמונה: מכבי אור-עקיבא — הפועל קרית-שמונה 1:3 (0:2). לאור-עקיבא כבשו: אהרון פרידה (8); נתי פאר (18 בבעיטת-11) ואבנעים (85). לקרית-שמונה: סלמה (55). שפט דנן, לעיני 800 צופים.

● רעננה: הפועל רעננה — הפועל קרית-אתא 0:1 (0:1). שער-הנצחון: שמואל טרבס (45). שפט יעקב ממן, לעיני 200 צופים.

● כפר-סבא: הפועל עליה כפ"ס — מכבי טמרה 0:2 (0:0). שערים לעליה כפר-סבא: יוסף ליפשיץ (77) ומשה פישר (79). שפט שלמה אנקונה, לעיני 300 צופים.

● נצרת: הפועל נצרת-עלית — מכבי חדרה 2:2 (2:1). לנצרת-עלית כבשו: פלורין (38) ושלמה ארלר (68). לחדרה: סויסה (24) וגלזן (25 בבעיטת-11). שפט גבי לוי, לעיני 200 צופים.

● עפולה: מכבי עפולה — מכבי אחי נצרת 0:2 (0:1). לעפולה הבקיע: שמעון אלבז (35, 56). שפט יהושע לויה, לעיני 500 צופים.

● המשחק בין מכבי שפרעם ובית"ר נהריה נידחה למחרתיים.

הטבלה הצפונית

(לאחר המחזור ה-22)

1.	הפועל בית-שאן	22-45	31
2.	הפ. קרית-שמונה	17-20	27
3.	בית"ר נהריה*	23-31	27
4.	עליה כפר-סבא	25-31	26
5.	הפועל קרית-אתא	15-18	25
6.	מכבי חדרה	27-29	23
7.	מכבי נצרת	30-29	22
8.	הפועל רעננה	24-20	20
9.	הפ. טירת-הכרמל	34-24	20
10.	מכבי טמרה	28-31	19
11.	מכבי שפרעם*	30-27	19
12.	מכבי עפולה	33-17	17
13.	מכבי אור-עקיבא	29-24	16
14.	הפ. נצרת-עלית	30-14	14

* משחק חסר

ג'נינגס לאברטון

פאט ג'נינגס, בן ה-40, ששבר באמצע השבוע את שיא ההופעות העולמי של השבדי נורדקוויסט, כשהופיע בפעם ה-115 במדי נבחרת צפון-אירלנד, נרכש ע"י האלופה, אברטון, לאחר שזו איבדה את השוער הבין-לאומי, סאותהול, שנפגע באמצע השבוע בעקבות משחק נגד אירלנד.

סאותהול נוטרל עד לסוף העונה. ג'נינגס שיחק בטוטנהאם, כמחליפו של ריי קלמנס.

הפתעה בגביע הנשים: בת-ים — נעמן 2:3

כדורעף

מאת אבנר מילמן

קבוצת הנשים של הפועל בת-ים חוללה אמש הפתעה גדולה כשזכתה בגביע-המדינה בכדורעף, לאחר שגברה על האלופה, הפועל נעמן — 2:3.

המשחק, שהיה דרמטי ונמשך כשעתיים, לווה במהפכים מרתקים. במערכה הראשונה ניצחה נעמן, שזכתה באליפות המדינה לאחר שלא הפסידה אף מערכה — 4:15. במערכה השנייה התאוששה בת-ים וניצחה — 8:15. במערכה השלישית שוב ניצחה נעמן — 3:15, והוליכה 1:2, אולם בשתי המערכות האחרונות התעלתה בת-ים והפתיעה — 8:15 ו-10:15.

בשורות הפועל בת-ים, שגילתה שאפתנות רבה, בלטו: שרונה ינקו והצעירה ג'נה אשכנזי, שהיתה הפתעת המשחק. בנעמן הצטיינה רק הילה שפיר.

שפטו במשחק, לעיני 600 צופים בעין-החורש, אלכס רוזנברג וצבי ממרן.

את הגביע לקבוצה המנצחת העניק ח"כ נחמן רז, יו"ר ועדת החינוך והתרבות של הכנסת.

במשחק-מוקדם זכתה קבוצת קרית-אתא בגביע-המדינה לנוער, לאחר שגברה על הפועל בת-ים — 2:3 (15:10, 9:15, 9:15, 15:10, 16:18). בקרית-אתא בלט צחי גרי ובבת-ים צחי אלבז. שפטו בלס וגולדשטיין.

באד נוצחת

הפתעה נרשמה אתמול במירוץ שדה למרחק של 4 ק"מ בנשים בויטוריו, איטליה, כאשר אלופת העולם, זולה באד, מבריטניה נוצחה ע"י לין ג'נינגס מארה"ב.

הערב — סיום הארצית

כדורסל

משחקי הליגה הארצית בכדורסל יסתיימו הערב כאשר ייערך המחזור ה-22, האחרון. שתי העולות ללאומית ייפרדו מליגה זו: האלופה הדרומית, הפועל ירושלים, תצא למשחק-חוץ בראשל"צ, נגד מכבי ראשל"צ (בסיבוב הראשון — 88:95 לירושלים), והאלופה הצפונית, הפועל איתן גבת, תארח את הפועל כנרת (בסיבוב הראשון — 91:99 לגבת).

בדרום תיקבע היורדת השנייה, בין מכבי חולון/פ"ת, שתתמודד עם אליצור ת"א/פ"ת (בסיבוב הראשון — 75:90 לאליצור), ובין הפועל גבעת-ברנר/נס-ציונה, שתשחק בחוץ עם מכבי דרום ת"א (בסיבוב הראשון — 93:94 לדרום).

שאר המשחקים הערב:

● דרום: הפועל שער-הנגב — הפועל קרית-גת (93:76); מכבי ירושלים — הפועל גבעתיים (94:75); אליצור נווה-דוד רמלה — בית"ר ירושלים (105:104).

● צפון: מכבי קרית-מוצקין — הפועל בקעת בית-שאן (96:86); מכבי נתניה — הפועל גן-שמואל (64:66); הפועל נהריה — מכבי חדרה (80:84); הפועל הר-הכרמל — הפועל עין-דור/תבור (85:74); מכבי כרמיאל — הפועל דגניה ב' (58:47).

צפון

(אחרי 21 מחזורים)

1.	הפ. איתן גבת	1618-1852	38
2.	הפ. גן-שמואל	1605-1725	37
3.	הפ. נהריה	1720-1895	35
4.	בק. בית-שאן	1675-1687	35
5.	הפ. עין-דור	1583-1599	34
6.	מכבי חדרה	1499-1527	32
7.	הפועל כנרת	1719-1722	31
8.	מכ. קרית-מוצקין	1630-1595	31
9.	מכבי נתניה	1596-1486	28
10.	מכבי כרמיאל	1518-1432	27
11.	הפ. הר-הכרמל	1704-1400	25
12.	הפ. דגניה ב'	1778-1514	26

דרום

(אחרי 21 מחזורים)

1.	הפ. ירושלים	1645-1980	41
2.	אליצור רמלה	1765-1919	37
3.	מכבי ראשל"צ	1703-1905	36
4.	הפ. גבעתיים	1645-1805	35
5.	בית"ר ירושלים	1809-1925	35
6.	מכבי דרום ת"א	1911-1902	31
7.	אלי. ת"א/פ"ת	1694-1767	31
8.	מכבי ירושלים	1842-1740	29
9.	הפועל קרית-גת	1796-1665	28
10.	מכבי חולון/פ"ת	1864-1751	27
11.	הפועל ג"ב/נ"צ	1763-1644	27
12.	הפ. שער-הנגב	2044-1437	21

גבעתיים וראשל"צ ננעשו על הפרת תקנון התשלומים

ועדת המשמעת של איגוד הכדורסל הרשיעה בסוף השבוע את קבוצות הליגה הארצית של הפועל גבעתיים ומכבי ראשל"צ, בעבירות על תקנון התשלומים.

לגבעתיים נפסקה הפחתת 4 נקודות ליגה על-תנאי למשך שנתיים, ולמכבי ראשל"צ — 2 נקודות על-תנאי למשך שנתיים.

כדורסלן הפועל גבעתיים, יהודה לוי, ספג הרחקה מ-4 משחקים על-תנאי לשנתיים וחברו פנחס אדרי — 2 משחקים. יתר הכדורסלנים, ביניהם קני לבנובסקי ממכבי ראשל"צ ויצחק ארואסטי מגבעתיים, אחיו של מוטי ארואסטי ממכבי ת"א, זוכו.

0:100 הפסק למכבי גדרה...

תיק יוצא-דופן הונח בסוף השבוע על שולחן ועדת המשמעת של איגוד הכדורסל.

משחק הליגה לנערות בין אליצור סלע ראשל"צ ומכבי גדרה הופסק בדקה ה-26 במצב של... 100:0 לטובת אליצור ראשל"צ.

לפני הדו"ח הורה מאמן גדרה, אשר פאפו, לחניכותיו לרדת מהמגרש. לשופט רפי דקל הסביר: "אין ערך ספורטיבי למשחק: לא עברנו את קו החצי; אם היינו קולעים סל אחד היינו משוויצים".

ועדת המשמעת התייחסה בסלחנות למקרה ופסקה לגדרה הפסד טכני ו-20 שקל קנס. המאמן הורחק לשבועיים על-תנאי.

חולון והפועל ת"א — הערב במשחק שלישי

משחקי הפליי-אוף בהדחה יסתיימו הערב ב-8.30 כאשר קבוצות הפועל חולון והפועל ת"א יתמודדו בחולון במשחק שלישי על מקומות 4-3.

לבד מיוקרה לא נותר למנצחת מאומה מאחר ששתי הקבוצות הבטיחו את הופעתן בעונה הבאה בגביע-אירופה: הפועל חולון — בגביע המחזיקות, והפועל ת"א — בגביע-קוראץ'.

חולון ניצחה במשחק הראשון — 92:112, והפועל ת"א זכתה בשני בהארכה — 110:111.

השבוע — חצי-גמר בגביעי הנוער

משחקי חצי-הגמר בגביעי המדינה לנוער, נערים וילדים בכדורסל ייערכו השבוע.

בגביע הנוער על-שם יגאל זו יתמודדו הערב כ-6 באולם הפועל גבעתיים קבוצות א.ס. רמת-השרון והפועל חולון. מחרתיים ייפגשו בנתניה קבוצות מכבי חיפה ומכבי ת"א.

מחר יתקיים בגבעתיים המפגש הראשון בחצי-הגמר גביע-הנערים בין קבוצות מכבי ת"א והפועל חולון, וביום שלישי יתחרו בנתניה קבוצות הפועל חיפה ומכבי רמת-גן.

בחצי-הגמר גביע-הילדים: ביום חמישי, בגבעתיים: מכבי פ"ת — הפועל חולון; ביום שלישי, בגבת: הפועל עפולה — מכבי חיפה.

נברסון עשוי לחזור לעמק

יעקב אבימור, מזכיר מועצת פועלי עפולה ומ"מ ראש העיר, פנה ליו"ר המועצה האיזורית יזרעאל, מולה כהן, לחדש את הברית בין ההתיישבות העובדת והעיר עפולה, בעקבות עליית הפועל איתן גבת לליגה הלאומית.

אבימור מבקש לקרוא לקבוצה החדשה, הפועל איתן גבת/עפולה, כדי לחדש את ימיה של קבוצת הפועל עפולה/העמק.

נודע כי קארל נברסון, הוא אחד המועמדים הרציניים לחזק את הקבוצה המאוחדת אם תקום.

● בקבוצת הכדורגל של הפועל ת"א שוקלים לדחות את משחק שמינית-גמר גביע-המדינה, ביום אחר, מאחר שבאותו ערב תפתח ועידת מפלגת העבודה בירושלים.

רובסון הישווה בדקה ה-85 נגד בירמינגהאם 1:1

קפטן נבחרת אנגליה וקבוצת מנצ'סטר-יונייטד, בריאן רובסון, חזר אתמול לפעילות לאחר שהחלים מפציעה בכתפו, וכבש שער יקר לזכות קבוצתו. במשחק הליגה אתמול בבירמינגהאם. היונייטד פיגרה 1:0 עד לדקה ה-85. רובסון הציל, כבר בהופעתו המחודשת, להשיג נקודה יקרה ולהחזיר את קבוצתו למאבק האליפות — 1:1.

אברטון נפרדה מכת-עירה, ליברפול, כשניצחה בקושי במגרשה, ללא כמה מטוביה הפצועים, ובראשם השוער הוולשי סאותהול, את ניוקאסל — 0:1. את שער-הנצחון הבקיע קווין ריצ'רדסון. שחקני ניוקאסל החמיצו בעיטת-11, כאשר הבין-לאומי פיטר ברדסלי בעט מעל למשקוף.

לאברטון, בראש הטבלה, 69 נקודות, והיא מקדימה בשתי נקודות את ליברפול, שסיימה בשפילד בתיקו 0:0 עם הוונסדיי. קני דלגליש, המנהל-שחקן של ליברפול, נאלץ להחליף עלי-ידי מקדונלד. מנצ'סטר-יונייטד, במקום השלישי, עם 64 נקודות.

שני משחקי דרבי היו בשבת בלונדון. המפתיע בהם היה נצחון חוץ של ווסטהאם על צ'לסי — 0:4.

טוני קוטי כבש צמד שערים, אך גיבור הנצחון היה הסקוטי פרנק מקאבני, שהבקיע את השער ה-23 שלו העונה, ו"בישל" שני שערים נוספים. את השער הראשון כבש הבין-לאומי אלן דוונצר.

שער בדקה ה-33 ע"י גרי סטיבנס העניק נצחון לטוטנהאם על ארסנל — 0:1. "התותחנים" הופיעו ללא המנהל דון האו ועוזרו, שהתפטרו מתפקידיהם. ארסנל מנהלת מו"מ על מינוי של טרי וונבלס מברצלונה כמנהלה החדש.

משחק דרמטי היה באוקספורד, כאשר אוקספורד, שבשורותיה הופיע לראשונה הקפטן לשעבר של טוטנהאם, סטיב פרמן, סיימה בתיקו 3:3 עם קווינס-פארק-ריינג'רס. שלוש בעיטות-11 נוצלו במשחק זה, שתיים ע"י ג'ון אולדריג' מאוקספורד ואחת ע"י הבלם הבין-לאומי של אנגליה, פנוויק מקווינס-פארק. יש לציין כי שתי הקבוצות יתמודדו בעוד כשלושה שבועות בגמר גביע-החלב האנגלי, באיצטדיון וומבלי.

עוד שלוש תוצאות תיקו 0:0 נקבעו אתמול: לסטר — לוטון; קובנטרי — נוטינגהאם; ווטפורד — איפסוויץ'.

האחרונה בטבלה ווסט-ברומיץ', השיגה את נצחונה הרביעי העונה כשגברה על סאותהמפטון — 0:1, אך נותרה עדיין במקום האחרון, עם 21 נקודות, ומפגרת ב-8 נקודות אחרי בירמינגהאם שלפניה.

תיקו 2:2 היה במשחק בין מנצ'סטר-סיטי ואסטון-וילה.

מחר ייערך מחזור שלם במסגרת הליגה. המשחק יהיה באולד-טרפורד ובו תארח מנצ'סטר-יונייטד את אברטון.

שני דרבים לונדוניים נוספים יהיו בין קווינס-פארק וצ'לסי, ובין ווסטהאם וטוטנהאם.

הליגה האנגלית

1.	אברטון	34	38-74	69
2.	ליברפול	35	36-71	67
3.	מנצ'סטר-יונ'	34	28-57	64
4.	צ'לסי	32	35-49	62
5.	ארסנל	32	33-42	58
6.	ווסטהאם	30	27-48	57
7.	שפילד	34	47-51	56
8.	לוטון	35	38-51	55
9.	ניוקאסל	33	48-49	52
10.	נוטינגהאם	33	47-57	51
11.	טוטנהאם	34	41-52	48
12.	ווטפורד	30	45-48	43
13.	מנצ'סטר-סיטי	35	47-40	43
14.	קווינס-פארק	36	56-39	42
15.	סאותהמפטון	34	45-41	40
16.	קובנטרי	36	60-44	37
17.	לסטר	34	61-48	35
18.	אוקספורד	34	69-51	33
19.	איפסוויץ'	33	45-26	33
20.	אסטון-וילה	34	56-37	30
21.	בירמינגהאם	35	54-29	29
22.	ווסט-ברומיץ'	35	76-28	21

קליעה

הפועל ת"א ראשון באקדח

קלעי הפועל ת"א ניצחו אתמול בתחרות הליגה הלאומית באקדח אויר, לאחר שצברו 1679 נקודות לפני הפועל קרית-אונו — 1634 ובית-הלוחם — 1630 נקודות.

כן השתתפה קבוצת קלעים ממערב-ברלין, שצברה מספר נקודות קטן משלוש הראשונות.

בתחרות האישית ניצח יעקב סוסטיאל מהפועל ת"א — 567 נקודות, לפני גרי ארמיסט, עם אותו מספר נקודות. שלישי היה שי רצצר מהפועל קרית-אונו — 565 נקודות.

אשקלון, לפני הפועל ת"א ברובה

קלעי הפועל אשקלון ניצחו אתמול בתחרות הליגה הלאומית בקליעה ברובה-אויר לאחר שצברו 1679 נקודות, לפני הפועל ת"א — 1652 והפועל רחובות — 1645.

בתחרות האישית ניצח יצחק יונסי מהפועל אשקלון — 575 נקודות.

כדורגלן טוטנהאם, פאול מילר, מתקל את חלוץ ארסנל, צ'ארלי ניקולאס (טוטנהאם ניצחה 0:1). (צילום-רדיו: אי.פי.)

פרנקפורט — באיירן 2:2

הליגה הגרמנית

50 אלף צופים חזו בפרנקפורט במשחק התיקו 2:2, בין איינטרכט פרנקפורט לבין האלופה, באיירן מינכן. באיירן לא ניצחה בפרנקפורט חמש שנים.

המוליכה, וורדר ברמן, תקיים את משחקה בדורטמונד מחר.

מנשנגלדבך סיימה בתיקו 1:1 עם קייזרסלאוטרן. שטוטגארט השיגה נצחון-חוץ 0:2 על בוכום, ואילו המבורג סיימה בקלן בתיקו 1:1.

תוצאות נוספות: אורדינגן — לברקוזן 1:2; נירנברג — סארבריקן 0:2; מנהיים — שאלקה 0:3.

הטבלה המערב-גרמנית

1.	וורדר ברמן	28	36-75	44
2.	באיירן מינכן	29	31-68	41
3.	מינשנגלאדבאך	28	38-58	37
4.	שטוטגארט	28	39-57	32
5.	לברקוזן	28	41-53	32
6.	אורדינגן	26	52-44	31
7.	המבורג	27	28-43	31
8.	מאנהיים	27	34-37	28
9.	בוכום	28	47-47	26
10.	פ.צ. קלן	28	49-40	25
11.	פרנקפורט	28	42-30	25
12.	נירנברג	29	44-42	25
13.	שאלקה	27	44-42	24
14.	דורטמונד	27	53-41	22
15.	קייזרסלאוטרן	28	45-37	22
16.	דיסלדורף	28	69-43	22
17.	סארבריקאן	28	58-34	18
18.	הנובר	27	80-37	15

הארטס — ריינג'רס 1:3

בליגה הסקוטית בכדורגל ממשיכה הארטס להוליך עם 5 נקודות יתרון (45), לאחר נצחון על ריינג'רס 1:3, משערים של רוברטסון, מקייסט וסנדי קלארק. דנדי יונייטד, במקום השני, ניצחה בדרבי העירוני את דנדי — 0:1, משערו של הבין-לאומי ריצ'ארד גוג.

האלופה, אברדין, נמצאת במקום השלישי (38) לאחר שהשיגה נצחון חוץ על מאדרוול — 0:1.

נצחונות-חוץ השיגו סלטיק על פליידבנק 0:5, משלושער של מקלר, והיברניאן על סנט-מירן 0:2.

ארגנטינה-נאפולי 1:2

נבחרת הכדורגל של ארגנטינה גברה אתמול במשחק-ידידותי על קבוצת נאפולי מהליגה האיטלקית — 1:2.

דייגו מאראדונה שחקנה של נאפולי, הופיע בשורות נבחרת ארגנטינה.

האנובר זכתה בטורניר דני הרן בקרית-טבעון

כדורמים

נבחרת הכדור-מים של האנובר ממערב-גרמניה, הנמנית על עלית הליגה הראשונה במערב-גרמניה, זכתה אמש בטורניר הכדור-מים המסורתי לזכרם של דני הרן ובנו, שנרצחו ע"י מחבלים בנהריה.

בגמר ניצחה האנובר את הפועל קרית-טבעון — 7:11. לקרית-טבעון הבקיעו: אוהד בן-דרור ובני מייסנר — 2 שערים כל-אחד, ואבי שנלר — 1. רוני קרן וסמי קרן, שני אחיו של דני הרן ז"ל, הבקיעו שער כל אחד.

במקום השלישי דורגה הפועל גבעת-חיים, שהופיעה בהרכב חסר, לאחר שגברה על קרית-אונו — 4:10.

תוצאות נוספות: האנובר-מכבי קרית-אונו 4:8; האנובר — אס"א ת"א 3:4; מכבי קרית-אונו — אס"א ת"א 3:5; הפועל קרית-טבעון — גבעת-חיים 4:7; גבעת-חיים — גושן 9:5.

המשחקים נערכו בקרית-טבעון, כ-300 צופים חזו במשחקים, ובסיומם העניק אביו של דני הרן את הגביע לקבוצה המנצחת.

נבחרת הנוער — אלופת בתי-הספר בצרפת 66:104

נבחרת הנוער של ישראל בכדורסל גברה אתמול על אלופת בתי-הספר התיכוניים של צרפת — 66:104 (30:55).

בשורות נבחרת הנוער, אותה מאמנים אריה מליניאק ואפי בירנבוים, בלטו: אחיה מולכו, שחקנה של הפועל חולון, שקלע 25 נקודות; ליאור ארדיטי ממכבי ת"א הוסיף 20, ואילו כוכב הנבחרת, נדב הנפלד, ששיחק עם שבר באצבע ידו, קלע 16 נקודות.

המשחק נערך במכון-וינגייט.

קמברידג' גברה על אוקספורד

חותרי אוניברסיטת קמברידג' קטעו עשרה נצחונות רצופים של יריביהם מאוקספורד כשניצחו אתמול במירוץ הסירות ה-132, הנערך מדי שנה על נהר התמזה.

קמברידג', שהוליכה מההתחלה, סיימה בהפרש של יותר מ-7 סירות, והקדימה את יריבתה ב-22 שניות.

מאחורי הקלעים

ירדנה ארזי גמלה לחיפה

קפלן מכר את מכוניתו כדי לנסוע לקבר הרבי בברה"מ ★ לורימר: אני חיפני ★ ויליאמס הפחיד את השופט ומרסר רצה לגמור העניין... ★ בועז ינאי נגד גבת/יגור ★ 13 הצופים נשארו; רק הכלבים סולקו ★ המאמן המורחק הדריך מהרחוב

*** הזמרת ירדנה ארזי הגרילה בשבוע שעבר את משחקי שמינית-הגמר בגביע-המדינה בכדורגל. הזמרת, ילידת קיבוץ כברי, חיפנית ותיקה, לא היתה המזל של קבוצות עיר-הכרמל — מציין יוסף גלזר. היא שלחה את מכבי חיפה למאבק-חוץ עם הפועל ת"א, ואת הפועל חיפה לקרב בימק"א עם מחזיקת הגביע, בית"ר ירושלים. בעיר-הכרמל התלוצצו בשבוע שעבר שהזמרת גמלה לחיפה שלא העניקה לה את מלוא הנקודות בתחרות הקדם-אירוויזיון, לפני כמה שנים *** סיפור אחר מגלה מרדכי חביב: זוכרים את הכדורגלן אלון קפלן השחקן שהופיע בעבר במכבי ת"א ובשמשון ת"א חזר בתשובה. כמו חברו לקבוצת שמשון ת"א, דוד שוקיאן. השניים שקועים בלימוד תורה. בשבוע שעבר מכר קפלן את מכוניתו הפרטית להלוין-חווה של שמשון ת"א, יום-טוב שוקרין. אומרים שהוא זקוק לכסף כדי לממן נסיעה לברית-המועצות להשתטח על קברו של רבי *** קפטן הנבחרת הלאומית בכדורגל, אבי כהן, הופיע בשבוע שעבר בבית-המשפט בירושלים והעיד במשפטו של הכדורגלן רמי שמעון מהפועל ירושלים, נגד חברת ביטוח. רמי שמעון נפצע קשה במשחק-ליגה עם מכבי יפו, לפני כשלוש שנים. בעקבות הפציעה נאלץ לפרוש מכדורגל. רפי תבע את חברת הביטוח בטענה שאם היה משחק עד היום היה משתכר סכומי-כסף גבוהים. אבי כהן הביע את דעתו כמה יכול היה להשתכר אילו המשיך בפעילות ***

הרעייה אוהדת הכדורגל

*** שוער קבוצת שמשון ת"א, פרדי לסנר, מגיע לכל האימונים והמשחקים עם רעייתו. בכל אימון ממתינה בשולי המגרש עד שבעלה מתפנה. אגב, במכבי יבנה כבר החליטו סופית שלסנר לא יושאל בעונה הבאה בשום מחיר. שוער הקבוצה כיום, יצחק לוי, הוא בן 36 וליבנה אין כוונה להמשיך ולהעניק לו אשראי כלעדי על אפודת-השוער. לסנר כבר החל את מלחמתו והודיע כי לא יחזור לבין קורות קבוצת-האם שלו, מכבי יבנה *** קשר הפועל ת"א מפרנס אוהד מושבע של... מכבי ת"א. הקשר הוא אלי כהן, שפתח בית-קפה ענק בכתיים. האוהד הוא הזמר קובי סיבליה, המופיע בבית-הקפה. בשבוע שעבר, במהלך הופעה, אמר הזמר: "אני מקווה שההפסד למכבי יפו, ועמו אובדן מענק-הנצחון, לא יפגע במענק שאלי כהן צריך לשלם לי" *** קצת פורים. שופט הכדורגל יצחק בן-יצחק, שניהל באמצע השבוע את המשחק הידידותי בין קבוצות בית"ר ירושלים והפועל נחלת-יהודה, מחזוקת (3.2), כמעט שנאלץ לוותר על השיפוט מאחר שלא היו לו... מדי-שיפוט. מתברר כי באותו ערב חל חג הפורים וארבעה מידידיו ביקשו ממנו מדים כדי להתחפש ל... שופטי כדורגל. בן-יצחק הסכים, אבל באותו יום הבחין כי נשאר ללא מדים. הוא מיהר לאחד מהם, נטל את מדיו ואחרי המשחק החזיר לו אותם *** יוסף גלזר מספר כי הסקוטי פיטר לורימר היווה אטרקציה במשחק הכדורגל בפורים בחיפה, שנערך במדשאת גן-הזכרון. המדשאה גובלת עם משרד הפנים, אותו משרד המערים קשיים על התאזרחותו. הכרוז במשחק קרא לראש העיר, אריה גוראל, שגם הוא שיחק, "לסדר משהו" עם הרב יצחק פרץ, שר הפנים, כדי שלורימר יקבל אזרחות. בסיום המשחק שנסתיים בתיקו (3.3) אמר הכדורגלן הסקוטי ברוח ספורטיבית: "סוף סוף זכתה הפועל חיפה בנקודה" *** בחיפה משתאים מחוש ההתמצאות של לורימר. הוא מגיע לכל מקום, ללא הכוונה וללא מפה, במכונית המיני השכורה שלו. ממש כמו חיפני ותיק. בערב פורים הגיע לורימר לבדו למושב גבע-הכרמל, השוכן כ-25 ק"מ דרומית לחיפה, שם חנך עתונאי הספורט אבי שוסטר את ביתו החדש ***

את ויליאמס זה הצחיק...

*** במשחק שנערך בערב בין קבוצות הפועל ת"א והפועל חולון (110.111) על המקום השלישי בליגה סבל כדורסלן הפועל ת"א, עופר יעקבי, משחומי-העור של חולון שכנראה לא מחבבים אותו במיוחד. בהארכה אף החליף מהלומות עם קליף פונדקסטר. חבריו בהפועל ת"א לא מיהרו להפריד בין הניצים. אריל ויליאמס הסתכל בהנאה גלוייה על ההתכתשות. אותו זה אפילו הצחיק *** כדורסלני הפועל ת"א הגיעו לערד במטרה "לסיים את העונה". על נצחון לא חשבו. תוך כדי משחק נכנסו חברי הנהלת הקבוצה להתלהבות, ודירבנו את הכדורסלנים. חבר ההנהלה, אלי אפרתי, רגז על לאוואן מרסר, שלדעתו לא התאמץ מספיק. בסיום היה אפרתי מאושר למרות חולשתו של מרסר *** בתום המשחק סעדו כדורסלני הפועל ת"א והפועל חולון יחד בבית-מלון. שתי הקבוצות שיבחו את האירוח שהופקד בידי שלמה מריאן, בעבר כדורסלן הפועל חולון, כששיחקה בליגה הלאומית. כיום מתגורר מריאן בערד ובשלוש השנים האחרונות משמש כמזכיר הפועל בעיר. בערד מכנים את מריאן "השריף של ערד" *** הצופים שבאו לחזות במשחק שבעו נחת למראה המאבק המרתק שהתנהל למרות חוסר חשיבותו. לרגע נדמה היה שזו "מלחמת קיום" ממש *** במשחק המתוח בין שתי הקבוצות שפט שופט צעיר העונה לשם דני בורנשטיין, בהופעת-בכורה בליגה הלאומית. בורנשטיין, המתגורר באשקלון, שפט יחד עם הוותיק צבי שגב, שעזב כמה ימים קודם-לכן את קיבוצו, אפיקים, ועבר להתגורר בחולון. לרוע מזלו של בורנשטיין היה המשחק סוער ואף היתה הארכה. בסיום נראה השופט הצעיר והמבטיח המום, מה גם שאריל ויליאמס העיף לעברו כמה "מבטים" בדקות הראשונות *** יצחק ויסחוף מספר עוד שהמאמן האמריקני מארווין קסלר הגיע ארצה כאורח קבוצת הפועל חולון. קסלר, שביקר בישראל בשנה שעברה לסדרת הרצאות, הוא ידידו הטוב של אילן קובלסקי, עוזר-מאמן הפועל חולון. הוא מתארח בביתו של מנהל הקבוצה, מוטי דננברג. כיום אין קסלר מאמן אלא משמש כסוכן שחקנים ***

הסנטימנטים של ברכה

*** דני ברכה, כדורסלן אליצור נתניה, נראה ערב המשחק-גמר בפליי-אוף נגד מכבי ת"א, במשרדי מרכז הפועל. כשנשאל ע"י כתבנו יצחק ויסחוף על מעשיו במקום השיב: "באתי לקנות נעליים במחסן מרכז הפועל, אבל אחרי הכל יש לי עדיין סנטימנטים להפועל" *** הצלחתו של יאיר ישרון בקבוצת בית"ר ת"א לא מקנה לו עדיין את הזכות לאמן עונה נוספת. בבית"ר ת"א ממתינים להחלטת משה ויינקרנץ אם אכן יעזוב את מכבי ת"א. בבית"ר ישנם כאלה הרוצים לראות את ויינקרנץ כמאמן הקבוצה בעונה הבאה. לעומת זאת ישנם אחרים המצדדים בהמשך עבודתו של שרון בטענה "שמאמן מצליח אין מחליפים" *** אחד הכדורסלנים המבוקשים באזור חיפה לקראת העונה הבאה הוא הרכז דב דוברבני, ששיחק בעבר בקבוצות הלאומיות של הפועל חיפה ומכבי קרית-מוצקין. העונה הופיע בהפועל יקנעם בליגה א'. דוברבני אינו נחשב להעברה לאחר שקבוצתו איבדה את ההזדמנות לעלות לליגה הארצית. על-אף הרכש המאסיבי שיקנעם ביצעה ושכלל שני לאומיים נוספים — מאיר וקנין מהפועל חיפה ודין שינמן ממכבי חיפה — כשלה *** כתבנו יוסף גלזר מספר כי הפועל איתן גבת תחגוג את עלייתה ללאומית במשחק במחזור האחרון, הערב, נגד הפועל כנרת. באולם בגבת ייערך טקס חגיגי. סגלי שנגד הפועל איתן גבת יתייצב אחד מגדולי שחקני הפועל גבת/יגור בגלגול הקודם. יהיה זה בועז ינאי, המשחק העונה בהפועל כנרת. גם מאמן כנרת, דן ענבר, אימן בעבר את העולה החדשה. אגב, במשחק ההפסד להפועל גן-שמואל (87:80), פיגרה גבת בנקודה דקה לסיום. המאמן רוני שיפטן שאג לחניכיו שיזהרו מהארכה, שכן ביקש להימנע מהפסד של 18 נקודות שהיה מערער את העלייה ללאומית *** מאמן הכדורסל דני ברזילי פוטר מאליצור קרית-אונו והקבוצה הלאומית ירדה לארצית. ברזילי "נחטף" ע"י מכבי נתניה מהליגה הארצית, שהיתה במצב נואש בתחתית והצליח להצילה. זאת אחרי שהחזיר לפעילות את ותיקי הקבוצה, ביניהם חיים תור-טאובר, עמירם שוורין וחנן דוברבני *** עיריית חיפה מקיימת בית-ספר לכדורסל, הפועל במקביל לפעילות האגודות הספורטיביות. בבית-הספר כ-60 ילד (כתות ג'-ט'), והמאמנים הם מאשה לורנץ, כדורסלנית הפועל חיפה לשעבר ובועז תירדש, מאמן נערים במכבי חיפה ושחקן הפועל נוה-שאנן ***

שחקן ליגה בן 67

*** הגיל אינו מפריע להנריק קוקבקה. בגיל 67 הוא משמש כמאמן-שחקן של הפועל קרית-שפרינצק בטניס-שולחן, שזכתה בבכורת ליגה א' ועלתה לארצית — מדווח יוסף גלזר. קוקבקה הוא ללא ספק שחקן הליגה הקשיש ביותר. הוא ידוע גם כשופט ותיק בהאבקות. בקרית-שפרינצק שיתף פעולה עם שחקנים היכולים להיות נכדיו *** מרים-המשקולות של הפועל קרית-חיים, אלי סררס, שיפר את השיא הישראלי לפני שנה 11 פעם. לפני שבועיים שיפר אותו שוב. סררס הוא מאמן משקולאי הפועל קרית-חיים, שעלו בתחילת העונה לליגה הלאומית וזכו במקום השני, אחרי הפועל ת"א. אלופת העונה הקודמת, מכבי חיפה, היתה רק רביעית *** במשחק הליגה הלאומית בכדוריד בין קבוצות הפועל רמת-גן ומכבי קרית-מוצקין (12:38), נכחו באולם אוניברסיטת ת"א 13 צופים ו... שני כלבים. באמצע המשחק "התקוטטו" שני הכלבים, והסדרן נאלץ להוציאם מהאולם — סיפורו של יוסף חכם *** משחק גביע-המדינה בכדוריד בין קבוצות הפועל רחובות ומכבי ת"א (12:20), נערך במגרש הפתוח של גימנסיה הרצליה בת"א. השופטים חנוך גורדין ויצחק חרט הרחיקו את מאמן-שחקן מכבי ת"א ובעבר שוער הנבחרת הלאומית, יעקב רוזנ, מהמגרש. הדבר לא הפריע למאמן לעמוד ברחוב בלוך ולהדריך, בין העוברים והשבים, את חניכיו בצעקות *** דוד גולדשטיין הוא שופט כדורעף ותיק. הוא כבר "יצא לגימלאות" משיפוט, אולם שמח לשפוט בכל הזדמנות, כפי שניתנה לו במשחק הבין-ארצי ישראל — אוסטריה (0:3), בהעוגן *** בין הצופים במשחק היו רבים מחברי המעפיל שנהנו לראות את אליעזר בגן, שבא במיוחד מאיטליה כדי ללבוש את המדים הלאומיים. חברי המעפיל מצפים שבגן יחזור לקבוצתם בעונה הבאה *** במפגשים נגד האוסטרים נהנה במיוחד מאמן האלופה, הפועל בת-ים, דוד כפרי, כאשר ארבעה משחקניו איישו את שישיית נבחרת ישראל: אריה חבר, רז בורר, רפי רולניק ויעקב הרשקו. גם כוכב הכדורעף בשנות ה-50, חיים בורר, יו"ר הוועדה המקצועית כיום, בא מבית-זרע לראות את בנו רז ***

נאום הקפיטליזם העממי

מאת מאיר בלייך, לונדון

בשבוע שעבר המתינו חבל להודעה המלכותית בדבר ארוסיהם של הנסיך אנדרו ומיס פרגוסון, הצליח שר האוצר הבריטי, נייג'ל לאוסון, להפתיע את הפרשנים בנאום התקציב המסורתי שנשא ב-18 במארס. נאום התקציב ל-87-86 ייזכר בנאום „הקפיטליזם העממי".

בנאומו הקודם, שנשא לפני 12 חדשים, כינה השר את התקציב כ„תקציב למען ג'ובים". בחלוף שנה, התברר שמספר המובטלים לא קטן. נהפוך הוא, בפברואר 86 נרשם שיא חדש — 3.4 מיליון מחוסרי עבודה. יותר מ-14 אחוז מכוח העבודה. בהמולת הדיווח על השפנים שלף לאוסון מכובעו, נשתכחה מעט שאלת האבטלה: דוברי האופוזיציה, שנאלצו להסכים עם כמה מפרקי נאומו, ניסו לשווא להביא עצמם למרכז הזירה. הרקורים כוונו ל„סיטי". שם מחאו כפיים. בבורסה נרשמו שיאים חדשים, כמותם לא היו. ההפתעה הראשונה שזימן לאוסון היתה הודעתו על הפחתת השיעור הבסיסי של מס ההכנסה באחוז אחד ל-29 אחוז. הוא מסר עוד שבכוונתו להגיע ל-25 אחוז עוד לפני הבחירות ב-1988.

ההנחה היתה, שהתמוטטות מחירי הנפט שמטה מתחת לרגליו את הרזרבה שנועדה למימון את מתנת המס. אלא שהאוצר בחר „לתת פני מתנה לעשירים", כטענת הלייבור. כל חבר של המפלגה השמרנית, שרואיין לאחר נאום התקציב, נשאל אותה שאלה: „מדוע ביליון הלירות שיוצאו לקיצוץ המס לא הועברו לתוכניות שמטרתן לתת עבודה". (המדובר בתוכניות שיקום ושיפוץ הכרחיות שאינן בגדר עבודות דחק). מאחורי התשובות המגוונות שניתנו, עומד הרעיון הבסיסי, לפיו כוחות השוק הם היוצרים את מקומות העבודה. המדינה — אומרת התורה — מנסה ליצור את האווירה הנכונה. הממשלה מנסה לעסוק, בין השאר, בשני תחומים שהיא קושרת ביניהם: בשוק ההון וביחסים בין העובדים למקומות עבודתם.

כדי להישאר מרכז פיננסי עולמי, עליה להיות תחרות, ואחת הדרכים היא צמצום עלויות הסוחרים. בנושא העלויות דן השר לאוסון בחלק של נאומו שבו דן באבטלה. טיעונו היה, שעקב אכילס של התעשיה הבריטית וקשיי הייצוא הנובעים מכך, הוא עליית השכר המתמדת. הפועלים הבריטיים זכו לעליות שכר גבוהות מן האינפלציה, בעוד ששכרם של עמיתיהם בארצות המערב האחרות נשאר יציב. לא אחת טענו דוברי המפלגה השמרנית, כי האיגודים המקצועיים מתעים בכך את התרחבות התעשיה ואת צמצום האבטלה. תחת הכותרת של ה„קפיטליזם העממי", מבקש לאוסון גם לפתור בעיה זו. הוא כינה זאת „גמישות השכר", כאשר במילים אחרות הכוונה ליצור קשר בין השכר לריווחיות המפעל. הדברים אינם בגדר חידוש רדיקלי. המפלגה הסוציאל-דמוקראטית העלתה רעיון זה עוד שנה שעברה, בהתבססה על תזה של פרופ' מרטין וייצמן מהמכון הטכנולוגי בבוסטון. דעתו היא, שחלק מן השכר (חמישי נראה חלק סביר) יהיה תלוי ב„הופעה" של החברה. החברה משגשגת — הכל נהנים; כאשר החברה נקלעת לקשיים — יש אפשרות לצמצם את ההוצאות לשכר ואף להימנע מפיטורים. בסוגיה זו זכה השר להסכמה של דוברי כל המפלגות, אף כי הלייבור טען שאין לתת לעובדים גם זכות לומר דברם בדרך ניהולו של המפעל. הממשלה עצמה טרם גיבשה דעה כיצד להכניס רעיון זה להליכי ביצוע והאם לתת הנחות מס למאמציה. היא מבקשת להתייעץ בארגוני העובדים והמעבידים בטרם תיגש לפעול. באותו שדה של מעורבות עובדים במפעליהם, יש תלמים נוספים. אחד מהם הוא רכישת מפעלים או חלק מהבעלות עליהם בידי ההנהלות והעובדים. זה פאן נוסף ב„קפיטליזם העממי". בפברואר אישרה הממשלה מכירת מספנות „ויקרס" לעובדים ב-60 מיליון לירות שטרלינג. חברת תובלה ארצית שנקנתה בידי עובדיה, היא סמל אחר להצלחתה של השיטה. משאל דעת קהל שערך „סנדיי טיימס" הראה, ש-58 אחוז מבין הנשאלים תומכים ב„קפיטליזם העממי". אולם 53 אחוז אינם מאמינים שהאסטרטגיה הכלכלית של שר האוצר תשפר את פני הדברים, ו-88 אחוז אף חושבים שביצועיה של הממשלה בשאלת האבטלה גרועים. למרות האבטלה הקשה, ואולי דווקא בעטיה, זכו שכבות נרחבות בחברה הבריטית לשגשג. הדברת האינפלציה, הנחות המס, עידוד ההשקעות והגידול בפריון, איפשרו לרבים לחיות „חיים טובים". עתה, כשנתיים לפני הבחירות, השאלה היא די בכך כדי להריץ את השמרנים לקדנציה שלישית בדאונינג סטריט או שחוסר יכולתה של הממשלה להתגבר על האבטלה והתוספות החברתיות הנלוות לה, יניעו גם את השבעים לבחור באלטרנטיבה.

„דיפלומטים" — החוצה!

נורווגיה שונאת מרגלים מהגוש הקומוניסטי. ב-15 השנים האחרונות גירשה לא פחות מ-30 סוכני ק.ג.ב. ואינה שומרת זאת בסוד

מאת עלי כהן, קופנהגן

נורווגיה מחזיקה בשיא: במרוצת 15 השנים האחרונות סולקו ממדינה זו 30 „דיפלומטים" סובייטיים, שעסקו בפעילויות לא בליבך דיפלומטיות, בלשון המעטה.

שוודיה, שסבלה מצוללות שעסקו בפעולות מפוקפקות במימיה, סילקה מתחומה „רק" שמונה אנשים שהיו רשומים כדיפלומטים. ודנמרק הצליחה להנפיק 14 הודעות גירוש לדיפלומטים מרומים העוטים אדרת בלתי־נראית של סוכני קג"ב.

שוודיה ונורווגיה סבלו נזקים חמורים ביותר במערכת ההגנה שלהן, כשהתברר כי לא רק מרגלים ישנם במדינות אלה, כי אם גם בוגדים, אנשי צבא בכירים ופקידים בכירים (כמו ארנה תרהולדט וגונוור גלטונג האוויק הנורווגים, שנידונו, לשנות מאסר ארוכות. ואולם, אין המאסר יכול לפצות על הנזקים שנגרמו בשל תאוות בצע או בשל „האידיאולוגיה" שמאחורי מעשי הבוגדים).

בסגל הדיפלומטי של השגרירות הסובייטית בקופנהגן רשום מספר שיא של חברי סגל בעלי חסינות דיפלומטית: 32. מלבדם, יש גם סוכנות נסיעות סובייטית, חברת התעופה הסובייטית „אירופלוט", משלחת מסחרית, עיתונאים. במונח „עיתונאים" כלולים גם כאלה שבעודם נוסעים במכוניות (מערביות) יקרות, לא הפיקו מתחת ידם רשימה או ידיעה לעיתונותיהם זה שנים.

לדוגמה: העיתון של תנועת הנוער הקומוניסטית „קומסומול", מחזיק כתב במשרה שלמה בקופנהגן, ואנדריי גריגורייב שמו. תארו לכם שתנועת השומר הצעיר תשלח לטימבוקטו נציג מיוחד שיכתוב ל„על החומה".

להשוואה — שגרירות ארה"ב בקופנהגן מחזיקה 26 איש; שגרירות שוודיה השכנה הקרובה, שיש לה יחסים הדוקים עם דנמרק מחזיקה תשעה בעלי חסינות דיפלומטית שם ושגרירות ישראל מחזיקה בשבעה.

נורווגיה מחזיקה בשיא במספר הגירושים של דיפלומטים מתחומי המדינה. (לא כולל בדיוק למוצהר ושאינם בעלי חסינות דיפלומטית). ידוע, בריה"מ עלולה לגמול מיד על כל גירוש, ולכן יש כיום בנורווגיה לא מעט דיפלומטים נורווגים היכולים להתפאר כמוהר „מגורש מבריה"מ" על פעילות נגד המדינה, במציאות, גירושים אלה הם, בדרך־כלל, גמול גרידא, ואין בכך משום סוד.

חיילים ארגנטינאים — הדמוקרטיה, רומז אלפונסין למערב. עלולה ליפול אם חובות־החנק יתהדקו יותר מדי

חובות מסביב לצוואר

מאת יהודה צור

היו זמנים, שאמריקה הלאטינית צמחה וגדלה יותר מאשר יתר העולם הבלתי־מפותח. על־פי נתונים של קרן המטבע הבינלאומי הכנסה לכל תושב באיזור היתה גדולה יותר לאין־שיעור מיתר האזורים המתפתחים.

באותן שנים, סוף שנות ה-60 וראשית שנות ה-70 עד תחילת שנות ה-80 התפתח ללא תקדים השוק הפיננסי הבינלאומי, ואמריקה הלאטינית נהפכה למוקד שהיה רצוי, כדאי ומושך להלוות לו ללא חשבון ופתר. ב-1981 שנה לפני שהחל המשבר הנוכחי, כאשר אמריקה הלאטינית חייבת קרוב ל-400 מיליארד דולר, קיבל האיזור השקעות של עשרה מיליארד דולר, ההלוואות וההזרמות כספיות ממקורות שונים בעוד כ-38 מיליארד דולר. סך־הכל, 48 מיליארד דולר. רק שנה מאוחר יותר ירד הסך־הכל שקיבלה אמריקה הלאטינית ל-28 מיליארד דולר וב-1983 הגיעה ל-5 מיליארד דולר. מאז החל המשבר הגדול הנמשך עד עצם היום הזה. חלק גדול מההזרמה הכספית העצקית לאיזור מקורו בריבית הגבוהה בדולרים ששילמו ארצות אמריקה הלאטינית בשיעורים גדולים לחברה מאלה המקובלים באותה עת בשוק הבינלאומי. לדוגמה: עוד שעל־פי המקובל בלונדון ב-1978 הריבית בדולרים להלוואות ל-180 יום הגיעה ל-9 אחוזים בשנה, אפשר היה להשיג בארגנטינה ריבית של 38 אחוז, בצ'ילה 52 אחוז ובאורוגוואי 34 אחוז בשנה. נוסף על כך, כדי להבין את התמונה הכוללת, כדי להבין את המשבר הנוכחי, רצוי לדעת שחל שינוי משמעותי בהרכב ובמקור הזרמת הכספים לאמריקה הלאטינית. ב-1970, 36 אחוז מהזרמת הכספים לאיזור הגיעה ממוסדות ומבנקים ממשלתיים ו-64 אחוז מבנקים פרטיים. לעומת זאת, ב-1968 רק 15 אחוז הגיעו ממוסדות ממלכתיים ו-85 אחוז מקורם בבנקים הפרטיים המסחריים על־פי מקורות הבנק העולמי. על־פי מוסדות האו"ם היה זה שורש המשבר הנוכחי, כי החובות ממוסדות פרטיים מחייבים תנאים מסחריים קשים יותר, עיקריים יותר ולצרכי זמן קצרים יותר.

או הגיע המשבר במחירי חומרי הגלם שהם עיקר הייצוא של אמריקה הלאטינית, אשר סבלו מירידה דראסטית בשוק העולמי. הירידה הגיעה ל-16 אחוז בשנים האחרונות. בלי אותה ירידה במחירים, היתה אמריקה הלאטינית יכולה לזכות בעוד כ-15 מיליארד דולר, אשר בתוספת עוד כ-15 מיליארד דולר שהיו יכולים לבוא מעליה ביצוא, היו מסתכמים בכ-30 מיליארד דולר, אשר באמצעותם היו מסוגלות ארצות האיזור לשלם את הריבית לחוב החיצוני בלי לפגוע באפשרות הצמיחה.

מנהיגי אמריקה הלאטינית מנסים לרכך את המוסדות הפיננסיים הבינלאומיים בדרך ההיגיון: שמירה על יציבות פוליטית. דמוקרטיה ■ קשה להגיד „לא" למילות הקסם הללו

ב-1977 שילמו ארצות אמריקה הלאטינית כ-7 מיליארד דולר בעבור ריבית לחובותיהם. אך הסכום קפץ ל-40 מיליארד דולר ב-85', בעוד שבין 77 ל-85', גדל סך־כל החוב פי־שלושה. הריבית ששולמה בעבור אותו חוב גדלה פי־חמישה. ב-1980 היו באמריקה הלאטינית 356 מיליון תושבים שהיו חייבים כ-223 מיליארד דולר. ב-85' 400 מיליון תושבים היו חייבים קרוב ל-380 מיליארד דולר. בפרק זמן קצר גדלה האוכלוסיה ב-12 אחוז והחוב כ-65 אחוז. כל תושב ביבשת הלאטינו־אמריקנית היה חייב 652 דולר והיום 930 דולר. אך זה הממוצע. שכן, בארגנטינה למשל, חייב כל תושב כ-1700 דולר, והמצב הוא נזיל ומשתנה ללא הרף. לתמורה חוקת כך למשל, מקסיקו היתה חייבת בסוף השנה כ-100 מיליארד דולר, אך לעומת 94, כאשר רשמה לזכותה עודף של כ-4 מיליארד דולר במאזן המסחרי שלה וכעבור שנה בלבד הגיעה לגרעון של 600 מיליון דולר. השנה היא חייבת לשלם בריבית בלבד כ-9 מיליארד דולר, כאשר כבר עתה הפסידה בגין ירידה במחיר הנפט כ-6 מיליארד דולר, והמגיעה אינה רק בחוב החיצוני אלא משתקפת גם ברמת החיים של תושבי הארץ. אם המדד לשכר ב-1980 היה 100, ב-85' הגיע כבר ל-68, ומשמע ירידה נוספת. משמעות הדבר, שכבר שנה מקבל השכיר במקסיקו באורח ריאלי כמעט מחצית משכורת מאשר לפני כמה שנים בלבד. חמור לא פחות המצב בארגנטינה. והחייבת כ-50 מיליארד דולר, כאשר הריבית בעבור אותו חוב השנה „תאכל" כ-70 אחוז מתמורת הייצוא הפנימי בארגנטינה. וכך מבינים את הדגש של הנשיא אלפונסין, שביקש בנאום שהשמיע לפני כמה ימים ירידה דרסטית בריבית המשולמת ויותר הבנה ושיתוף־פעולה מצד המדינות המתועשות והנושים הבינלאומיים למצבן של ארצות היבשת. „לא יהיה שלום ושיתוף פעולה בין הארצות אם הנושים לא יבינו את אחריותם". אלפונסין האשים את חוסר ההבנה הבסיסית שמגלים האחראים בירידה של מחירי חומרי הגלם המהדקים עוד יותר את חניקת החוב מסביב לצווארן של ארצות היבשת, אלפונסין גורס, שיש לנתב לצמיחה כלכלית עולמית כדי שארצות היבשת יוכלו לשלם את חובותיהן. אלפונסין תובע יותר הבנה מצד המוסדות הפיננסיים הבינלאומיים והוא שואל: „האם זה הם רוצים לראות במדיניות ההוכחה של המוסדות הפיננסיים הבינלאומיים הדוחסים אותנו יותר ויותר לעבר המשברים החוזרים, עד שלבסוף נגיע למשבר פיננסי בינלאומי". לדברי נשיא ארגנטינה, אשר ארצו נמצאת עתה במאבק מתמיד לתשלום אפילו לא חלק מן הריבית השנתית יש צורך דחוף בפתרון בינלאומי אם — כלשונו — „רוצים בהמשך היציבות הפוליטית, ובדרך הדמוקרטית של ארצות לאטינו־אמריקה."

מיני־שגריר

מאת עלי כהן, קופנהאגן

שני צעירים חביבים, כמעט ילדים, עושים בימים אלה בדנמרק כשליחי משרד החוץ, לאחר שכבר שהו שבועיים בפינלנד. שני הצעירים, בני ה-17, הם ורד רביב וגדי רובקין, תלמידי כיתות י"א מקריית־אונו. הוא — מקיבוץ גשר־הזיו.

זה מפעל של משרד החוץ, העובר כבר כחוט השני מאז מלחמת יום־הכיפורים. המטרה: צעירים יופיעו לפני בני־גילם, יסבירו מה שיש להסביר, ויענו על שאלות, שבוודאי יקננו בלב התלמידים בחו"ל.

השנה נבחרו מתוך מאות מועמדים 78 צעירים, אשר נשלחו למדינות שונות, לאחר עבודת מיון קפדנית, אשר בה הוצרכו, בין היתר, להוכיח אינטליגנציה, ידיעת השפה האנגלית כלשון של דיבור שוטף, וגם... הצלחות בלימודים (כדי שיוכלו להשלים את החומר עם שובם, שהרי מדובר באמצע שנת הלימודים). לאחר כל זה עוברים הנבחרים קורס מזורז בהרי יהודה, ויוצאים אל היעד שנקבע להם.

במקרה שלנו: ורד מקריית־אונו שהתה עם הוריה שנה בארה"ב. גדי מגשר־הזיו הוא רק „כמעט־צבר": הוא הגיע ארצה עם הוריו בגיל חצי שנה, כמובן מארה"ב (גשר־הזיו הוא, כידוע, קיבוץ „אמריקני").

המאמץ התרומני שבשליחות אינו קטן. הצעירים מתארחים בבתיהם של יהודים מקומיים, אך נפגשים בעיקר עם כיתות של בני־גילם בבתי־ספר רגילים, ואפילו דתיים־נוצריים. בפינלנד, אשר בה תחושת הדת חזקה מאוד, נתקלו בתופעות המוכרות של נוצרים שלגביהם התגשמות מדינת היהודים היא התגשמות חלומם־שלהם. הם נתקלים גם בתופעות של עוינות, ומנסים בכל כוחם להיות ידידים לישראל.

בדרך־כלל, אין הם מלווים באיש השגרירות. וזו דואגת רק להסעתם.

המפגש הישיר עושה משהו: יש התעניינות רבה ב„בשר ודם" המתגלה לעיני תלמידים מקומיים, שער או שמעו על ישראל רק ממהדורות החדשות. „אתם ואשיף" מופיע תכופות מאוד בשאלות התלמידים השווים להם בגילם. וגדי מספר כי במקרה אחד ניגש אליו, לאחר אחד המפגשים בפינלנד, תלמיד בן גילו ואמר לו „קודם־לכן היתה לי גישה עוינת כלפיכם. אתה הצלחת לשכנע אותי". יש המבקשים פרטים כיצד להגיע לקיבוצים בישראל, המפעל המרשים ביותר בתנועה הציונית. ורד, שהיא עצמה לא־קיבוצניקית, הרבתה לשהות אצל קרובי משפחתה בכפר־גלעדי ובמעיין־ברוך, „חלבה פרות בשעה 4 בבוקר", ויודעת במה מדובר...

קשיי שפה באנגלית אצל התלמידים הפינים נובעים בעיקר מביישנות — בדנמארק הבעיה הרבה יותר קטנה: הצעירים הדניים אינם מתביישים, מיטיבים לדבר אנגלית ואין קשיי הידברות.

משיחה שלי עם איש השגרירות ששהה איתנו בעת שיחתי עם ורד וגדי, מתברר כי הצעירים הללו, המגלים „כושר שגרירות" בגיל כה צעיר, אינם ממשיכים, כאשר הם מתבגרים, במגמה של משרד־החוץ; להוציא אולי מקרים בודדים בהחלט.

„על כל פנים — מפעל יפה, השקעה לא גדולה, המניבה פירות בטווח ארוך אצל בני השיח במפגשים."

פינה סיזיפית

המבחנה הישראלית

כפי שכבר „סיכמנו" בינינו, אנו מתעלמים מהאקטואליה, זה לא קל, בעיקר משום שבזמן האחרון מנקרות במוחי השאלה — האם אמנם אין לאקטואליה בישראל כל קשר לפעינה האנושית? האם לתופעות הנגלות לעינינו באחרונה אין משמעות עקרונית? האם, למשל, אנו יכולים ללמוד על מושג ה„דמוקרטיה" מן המעבדה שעל אחת מבחנותיה רשום — „ישראל"?

במחשבה נוספת מתרפקת על ראשי שאלה נוספת: האם אין הקיבוץ מהווה מבחנת ניסוי מתאימה? נדמה לי שכן. נראה לי, שמושג הדמוקרטיה, המהווה לכאורה מדד להשגיו של המין האנושי בתחום החברה, יכול להיבחן בשתי המבחנות האלו, שהן קרובות לנו מאוד ויכולים אנו בקלות לנתח אותן ולהקיש מסקנות במישור החברתי.

טוב, איפוא, שבהחזקת נציגו של השטן עלי לטעון, כי על־פי הניסיונות האלה אין נושא הדמוקרטיה משום קידום המין האנושי, או אין בו כדי לאותת על קידמה כלשהי, משום שאינו ניתן ליישום אמיתי. לא לכעוס, משום שנעסוק רק בדמוקרטיה הגדולה — המדינה, וחישבו על כך, או הרהרו בכך (יש הבדל בין מחשבה להרהור). חישבו על המקרים ותיקונן ועל קיבוצים ותיקים. עלי, כנציגו החרוץ של מפיסטו, אסור להגיד לגנים שיתמקצ כך בקלות. ולכן, גם אם יתברר שהיא ניתנת ליישום על־ידי המין האנושי (אדגיש כי מדובר בתחושות ולא רק בעובדות). למשל, ייתכן שעל כל פעולה שבהצבעת יש החלטת רוב אך זה לא העניין, משום שהשיטה „צורה אמנם ממומשת אך לא התוכן... ועל התוכן יכולות להעיד תחושות. תאמרו שזה לא מדעי? האמנם תחושות הן לא מדע? מדעי? כאן יש לנו ויכוח גדול ועלי לומר, שבמדע החברה — התחושות הן עובדות, מבחינתי, בדיוק כפי שתופעות טבע הן עובדות במדע הטבע). עלינו לברר אם הא לא ניתונה מספר אלמנטים אנושיים שיש בהם אולי כדי להצביע על קידמה, קרי — יצירה וביקורת, מה הן יצירה וביקורת על־פי תורתו של קרל פופר — אציג בשבוע הבא. ניתוחיים אומר, כי אלו האלמנטים העיקריים לבניית קהילה פתוחה ומתקדמת בכל תחום — המדעי, הקיומי־חברתי ואפילו הצבאי, וזהו, מספיק להפעם. אולם, הבטחתי התחושות — ובכן, בשבוע שעבר הצגתי את דילמת האסיר, בגליון זה יוצג אחד השימושים בפאראדוקס המתקשר לדיון שלעיל ועיקר עניינו — מהלך התאבדותה של הדמוקרטיה.

כדי שחלילה וחס לא תחשדו שזהו עיקר ענייני, נמשיך בהצגת תורת היחסות (להלן) ובשבועות הקרובים נדון בבעיות הקשורות לזמן (הווה לעתיד) ובוויכוח הגדול סביב תורת האבולוציה — האם היא תורה מדעית.

אורך חייו של אינסולין

הסימפוזיון הראשון לסוכרת התקיים במאשלתה לרפואה של אוניברסיטת תל־אביב. בסימפוזיון תוארה שיטת הרדיו־אימונואסיה למדידת כמויות זעירות של הורמונים. בניסויים סומן אינסולין ביוד רדיואקטיבי שהוזרק לוורידי, כדי ללמוד מה אורך חיי האינסולין. זמן היעלמותו מהדם אצל חולי סוכרת היה ארוך יותר מאשר אצל מבוגרים בריאים. הדבר הוסבר על־ידי יצירת נוגדנים לאינסולין כתוצאה מהטיפול, וקשירת האינסולין המוזרק אל נוגדנים אלה. המשמעות: בין אינסולין חופשי לאינסולין קשור לנוגדן העלתה את הרעיון לפיתוח שיטת מדידה כמותית של אינסולין. נעשו גם נסיונות ראשונים של העברת גן אינסולין לתאים מסויימים בעור ויצירת אינסולין לתאים אלה. כמו כן עמדו על כך, שכמות הפרשת האינסולין (וסי־פפטיד) תלויה בגיל. בגיל צעיר הכמויות בדם נמוכות, הן עולות בזמן הגדילה ובעיקר בזמן ההתבגרות, ויורדות שוב בגיל מבוגר. באחרונה פותחה תיאוריה, לפיה אפשר יהיה בעתיד (אולי...) לעצור התפתחות מחלה כסוכרת.

אצות טורפות באקטריות

ככל הידוע, צמחים אמורים לקבל את האנרגיה שלהם מן האור, בפוטוסינתיזה. מחקר חדש מראה שישנם צמחים המקבלים את האנרגיה שלהם על־ידי אכילת באקטריות. מדענים לקחו אצות צפות באגם שוויצרי והגישו להן אגלי שרף גומי פלואורסצנטי בגודל באקטריה. אחרי שהות מה, צבעו את האצות ובדקו אותן תחת מיקרוסקופ. נתגלה כי ארבעה סוגים של אצות הנקראות דינוברויון הכניסו לקרבן את אגלי השרף. חישוב הראה שכל תא בדינוברויון מעכל כשלוש באקטריות כל חמש דקות, כמות מקבילה לשלושים אחוז ממשקלו. מתברר שבכמה אגמים האצות מחסלות באקטריות יותר מכל הסרטנים והריסניים גם יחד, ואפשר שהן מהוות כוח השפעה משמעותי על מאזן מספר הבאקטריות.

הרגליים נועדו ל... נשימה

רוב הסרטנים חיים תחת המים ונושמים את החמצן המומס בהם. ישנם סרטנים אחרים, המבלים רוב הזמן מחוץ למים ונושמים אוויר ופיתחו סוג של ריאות — נקב גדול של הזימים — בעלות כמות מספקת של כלי דם להעברת גזי נשימה לזימים. לסרטן הנקרא SANO BUBBLER ריאות, והוא נושם דרך הרגליים, סרטן זה יחיד במינו בכך שפיתח דיסקים קרומיים גדולים על פרקי הרגליים, בזמנו, חשבו הביולוגים שלדיסקים האלה יש קשר לשמיעה. אך עד מהרה התבררה הטעות. בבדיקת מבנה הקרומים התברר, שהם מתאימים במיוחד לחילופי גזים. הקרום הדקיק מכיל משטח חיצוני גדול, ומתחתיו מערכת שלימה של כלי דם. הסרטנים האלה הם כה זעירים — גודל השריון פחות מסנטימטר — שאין בגופם די מקום לפיתוח ריאות. אבל הטבע עושה את שלו, והפתח ברגליים מהווה אלטרנטיבה מצויינת לנשימה.

פרקים בתורת היחסות

לא לפני, לא אחרי

תמונת העולם כפי שהיא מתבקשת מנקודת המבט החדשה של תורת היחסות היא: נניח שמאורע א' קורה לי, ובאופן סימולטני (יחד עם המאורע) יוצאת ממני אלומת אור לכל הכיוונים. כל דבר הקורה למישהו לאחר שאלומת האור הגיעה אליו — נגדר כמאורע שאירע לאחר מאורע א' (במערכת מניית זמן). כל מאורע, ככל שהו, שאני ראיתי לפני שאירע לי אירוע א' מוגדר „לפני" המאורע א'. אבל כל מאורע שאירע תוך כדי ההארה של אלומת האור — אינו לפני האירוע א' ולא אחריו. כדי להבהיר: נניח שאני צופה באדם העומד על כוכב סיריוס, והוא, הסיריוני, יכול לצפות בי. כל דבר שהסיריוני עושה, ואני רואה את הדבר זה לפני שאירע לי מאורע א', הוא בהגדרה לפני א'. כל דבר שהסיריוני עושה לאחר שהוא רואה את מאורע א' הינו בהגדרה — אחרי א'. אבל — כל דבר שהסיריוני עושה לפני שהוא ראה את מאורע א', ואני רואה אחרי מאורע א', איננו — בהגדרה — לפני א', מדוע? משום שמשך הזמן שלוקח לאור לנדוד מסיריוס לכדור הארץ הינו 8.6 שנים, כלומר, קיבלנו תקופת זמן של 17 שנים, על סיריוס שהן איננן לפני המאורע א' ולא אחריו.

מאת חיים אסא

דמוקרטיה מתאבדת

(דילמת האסיר — המשך)

בשבוע הקודם הוצגה דילמת האסיר ללא כל פרשנות או הצגת יישומים של הפראדוקס. לצורך איזכור בלבד נחזור על הסיפא של הפאראדוקס — שני האסירים בחרו בדרך האגואיסטית תוך בגידה הדדית, ועל אף זאת שניהם נענשו. לעומת זאת, אם שניהם היו בוחרים בדרך שהיא לויאלית לבן הזוג — היו שניהם זוכים. נזכיר רק, שהנחת יסוד מרכזית במודל הינה — אין כל „תקשורת" בין שני האסירים. להלן שימוש במודל המציג את החברה בהתאבדותה של דמוקרטיה. הנובע מן האופי הבסיסי של הדמוקרטיה עצמה (לכן זו התאבדות ולא רצח...) המודל הזה חובר על־ידי עורך המדור, ויש בו כדי ליצור הרהורים על אורח חיינו אנו — אם במסגרת המדינה הדמוקרטית ואם במסגרת דמוקרטיות פנימיות יותר.

כיצד מתקשר הפאראדוקס לתהליך התאבדותה של חברה דמוקראטית?

מושג המסגרת לחברה דמוקראטית של פרטים, שמעניין אותנו בניתוח הנוכחי, הינו „מדינה" (יכול להיות גם „קיבוץ"). אוסף הפרטים או החברה שהם יוצרים מהווים את תוכנה של אותה „מדינה". כל הפרטים מזוהים כבני המדינה. את אוסף הפרטים במסגרת ניתן לחלק לקבוצות, לפי חלוקות שונות לדוגמה:

החלוקה המפורסמת ביותר — על־פי סדרי העדפה. דהיינו, לכל אדם „סדר העדפה" של „רצונות ורחפים" משלו (קיומיים, מנטאליים, רוחניים וכו'). לכל אותם הפרטים שיש להם סדר העדפה דומה נקרא „קבוצה". מובן שיש קבוצות רבות, ומובן שחלקן מתנגשות מבחינת האינטרסים שלהן.

צורת חלוקה אחרת (ומפורסמת פחות) היא חלוקה על־פי מעמדות (בורגנות, פועלים), או חלוקה על־פי מוצא (במידה שיש משמעות לעניין, אצלנו — אשכנזים, בני עדות המזרח); חלוקה על־פי דתות וכן חלוקה על־פי השקפות פוליטיות. תיתכנה גם חלוקות מעורבות: — גם על־פי מוצא וגם על־פי „מעמד".

הדיון הנוכחי הינו כללי, ולכן נניח שקיימות לפחות שתי קבוצות בנות גודל שונה ולכן בעלות כוח שונה, שיש ביניהן קונפליקט מסויים מבחינת האינטרס (ניתן להוכיח כי לא ייתכן מצב שבו קיימת קבוצה אחת בלבד. אני חוסך את ההוכחה כאן). קונפליקט בין שתי קבוצות במשטרים דמוקראטיים נידון רבות בעבר. לדוגמה — שיטת הניתוח המארקסיסטית בקונפליקט שבין הבורגנות מול הפועלים (רק כדרך רמז על הנעשה בישראל, להערכתי אין בארץ קונפליקט בין פועלים ובורגנים ולכן שיטת הניתוח המארקסיסטית בעניין זה אינה פועלת).

ובכן, יש לנו (בדיון) מסגרת אחת שהיא „המדינה" ושתי קבוצות בעלות אינטרסים שבחלקם מתנגשים.

מזכיר את דילמת האסיר? אם עדיין לא, אל דאגה, הדבר יובן בהמשך. נניח (מאחר שאנו עוסקים בדמוקראטיה) שהקבוצה הגדולה יותר היא גם השלטת. או ליתר דיוק, יש לה, לקבוצה הגדולה, חבורה מייצגת — „פוליטית" שהיא בשלטון וחבריה מייצגים את הקבוצה החזקה. נקרא לחבורה הזו „חבורה מחליטה". הקשר בין התיאור הזה לדילמת האסיר טמון באופי ההחלטות שעל אותה „חבורה מחליטה" לקבל. החלטות אינטרס של הקבוצה עצמה לעומת החלטות המשרתות אינטרסים של המדינה (ולא מדובר במקרים שבהם האינטרסים אינם מתנגשים). הטענה המרכזית הינה — שהקבוצה השלטת תבחר באסטראטגיות או במדיניות שאינה פוגעת בהמשך מעמדה.

מדוע? בדיוק כפי שיעשו האסירים. מפני שאם תפעל באופן שונה, דהיינו, תבחר במדיניות שתפגע בהמשך מעמדה, היא עלולה ליפול כשלטת (או שמעמדה ייחלש). עדיין לא נורא. מה שנורא הוא, שהקבוצה השלטת חוששת שמא אחרי שתיפול, תבחר הקבוצה השנייה (המתחרה) במדיניות המשרתות את מעמדה שלה. כלומר, שוב לא תבחר „מדיניות לאומית". אם כן, ברור איפוא שעדיף לקבוצה השלטת לבחור במדיניות שתשרת את מעמדה שלה.

התוצאה — כמו בדילמת האסיר. כל צד יבחר במדיניות העדיפה לאינטרסים הללו, והתוצאה הכוללת גרועה לכולם. המסגרת כולה תיענש. המסגרת כולה הינה החברה הדמוקראטית (נזכור כי מדובר בדינאמיקה לאורך זמן ולא על נקודת זמן). הדינאמיקה נראית כך. ברגע ש„חבורה מחליטה" בוחרת במדיניות שאינה עדיפה למדינה, אלא עדיפה לקבוצה (מבחינת הישרדות כשלטת), יאמצו שאר בני הקבוצה את המדיניות ויסכימו עימה. ההוכחה לכך. שוב על פי דילמת האסיר: אם לא יאמצו, תשלוט הקבוצה השנייה, שתפעיל מדיניות אינטרסנטית שלה, לכן...

בחירת מדיניות שאינה העדיפה ביותר למדינה — גוררת נזק, על פי הגדרה.

לאחר משך זמן מסויים עולה קצב המאורעות שבעטיים יש להחליט על מדיניות שאינה עדיפה (אופטימלית) למדינה. ככל שהזמן חולף, הולך וגובר הצורך בהחלטות מן הסוג הזה. מכאן שהולך ומצטבר נזק שמזין את הצורך בהחלטות „אינטרס" וכן הלאה.

הנזק שמצטבר והולך בא לידי ביטוי בתחושות של אי־שביעות־רצון, הן בקרב הקבוצה היריבה והן בקרב בני הקבוצה המיוצגת בשלטון.

תגובות אלו של אי־שביעות־רצון נובעות בעיקר מן הפער ההולך וגדל בין הרצונות והרחפים הבסיסיים של הפרטים לבין התוצרים שמפיקים מוסדות המדינה. כאשר הפער הזה עובר „סף" מסויים — נוצר משבר.

למשבר סימפטומים ואיפיונים שלא אכנס אליהם כאן, אולם בימות משבר התהליך שהוצג לעיל מואץ בהריפות. כלומר — נוצרים יותר אירועים שבהם יש התנגשות בין אינטרסים פרטיים לבין האינטרסים של הכלל. הנזק תופח בקצב מואץ ו„הפער" גדל והולך.

להידרדרות הזו יש רק שני סיומים אפשריים: או שתיפסק על־ידי מופע חיצוני, או שתיפסק על־ידי מהפיכה. כלומר, לעלייתה של הקבוצה השנייה לשלטון אין שום משמעות מבחינת התהליך, ולא רק זאת, אלא ששינוי כזה מאיץ את התהליך הכולל.

לסיכום, התהליך מתכנס אל סוף מר. התהליך הזה נובע מתוך הגדרתה ואופיה של „החברה הדמוקראטית". מכאן שזהו תהליך של „חיסול עצמי" או „התאבדות". „ההתאבדות" ניזונה מרצף של מצבים בנוסח דילמת האסיר, ובבניית נדבך על נדבך מרצף של החלטות בנוסח אותו פאראדוקס, כשהתהליך מקבל תאוצה עם הזמן, עד אשר מופיע „משבר", שמסתיים במהפיכה שפירושה: שינוי אופיים של מוסדות המדינה. תופעה זו אפשרית רק על־ידי חיסולה של הדמוקרטיה, או חיסולה של המסגרת כולה.

את הניתוח שהצגנו לעיל ניתן לפרט ולהחריף יותר. איך?

נתבונן לרגע ב„חבורה המחליטה". זוהי גם מסגרת בפני עצמה. התחרות על שליטה על החבורה המחליטה או ההימצאות בחבורה המחליטה כרוכה גם היא בהחלטות שהן מן הסוג של דילמת האסיר — אינטרס אישי מול אינטרס המסגרת. המאבק הבין־אישי בתוך „החבורה המחליטה" והחלטות מן הסוג הפאראדוקסלי שהוצג מביאות בסוף למצב שבו החבורה הזו זרה לקבוצה שהיא מייצגת.

המודל שהוצג לעיל מסביר למעשה את מצבנו. גם בישראל ניתן להבחין בשתי קבוצות. לשתיהן — אי־אמון מוחלט האחת בשנייה. מכאן שאין ביניהן שום קומוניקציה. בדיוק כמצב האסירים. כל אחת פועלת לפי האינטרסים שלה, והתוצאה...

האם ניתן לשנות? קשה להיות אופטימי. זהו תהליך של מאסות.

האתגר של צ'לנג'ר

מהתבוננות בחומר שהומצא על ידי (אס"א) לפני השיגור הטראגי של הצ'לנג'ר, מתברר כי משימתה העיקרית היתה איסוף חומר על השביט האלי, שכה דובר עליו בשבוע, אפילו סמל המשימה (בצילום שמעל) מכליל את האלי (סימון של כוכב שביט) בצירוף שמות אנשי הצוות. חקירת האלי אמורה היתה להתבצע בעזרת חללית זעירה הנקראת SPARTAN (צילום למטה). ה„ספרטן" אמורה היתה לצפות בהאלי (בצילום) בהתקרבו לשמש. החללית שפותחה על ידי צוות מאוניברסיטת קולורדו אמורה היתה להיפרס (בעזרת היד המכאנית של הצ'לנג'ר) על ידי האסטרונאוטית ג'ודי רזניק. בימים אלו, אם כן, נסגר המעגל העצוב.

נשים בוגדניות

פתרון החידה

מאחר שהגיעו אלי שמועות עקשניות, כי החידה שהוצגה בשבוע שעבר „יצרה קשיים", אציג בפניכם מספר רמזים, שיהיה בהם כדי להביא לפתרון (נקווה). ראשית — האינפורמציה החשובה ביותר בכתב החידה היא, מתי לא נשמעה יריה. קרי — מתי לא הוצאה אשה בוגדנית להורג. ובכן, אנו יודעים כי ביום הראשון לא נתבצעה שום הוצאה להורג וכך ביום השני והשלישי... עד העשירי. ניגש עכשיו לשלב השני — בדיקת אפשרויות וסילוקן (בשיטת האלימינציה). ובכן, האם ייתכן שלא היו נשים בוגדניות כלל? האפשרות הזאת קלה, משום שכתב החידה מניח כי היו נשים בוגדניות. האם היתה אשה בוגדנית אחת? התשובה היא לא. מדוע? משום שאילו היתה אשה בוגדנית אחת בלבד, בעלה הנבגד היה מקבל רשימה ריקה, וזהו הרי מצב בלתי־אפשרי, משום שיש נשים בוגדות בכפר. מכאן איפוא היה עליו להסיק כי אשתו היא הבוגדנית והיה עליו להוציאה להורג. אולם אנו יודעים שביום הראשון לא היתה הוצאה להורג. מכאן אנו יכולים להסיק — שלא היתה בוגדת אחת, אלא יותר. האם היו שתי נשים בוגדות? זאת אני מותיר לכם. וכך את פתרון החידה כולה.

נטישת המפלגות (3)

מרפקים במקום סימפאטיה

מאת קאסם זייד

השנה וחצי שעברה מאז פרישתה של מפ"ם מהמערך היא תקופת התאוששות מספקת. במשך תקופה זו הספיקה מפ"ם להתרענן ולחזור לעצמה. הגיע הזמן שהיא תחזור גם לציבור, תהדק את קשריה איתו ותנהל את מאבקיו בצורה עיקשת שאינה משתמעת לשתי פנים.

המצב הפוליטי־מפלגתי הנזיל ואף השביר ברחוב הערבי מהווה אקלים נוח לפעילותה של מפ"ם. הציבור הערבי, שלא הסתיר את אכזבתו מישיבתה של מפ"ם במערך במשך 17 שנה, מוכן כיום לפתוח דף חדש ביחסיו עם המפלגה. חלקים רבים מהציבור הערבי תולים תקוות רבות במפ"ם, ומאמינים שאפשר להגיע איתה לשותפות־אמת. לא תהיה זו הגזמה לומר, כי ציבור זה רואה במפ"ם אחת המפלגות המעטות שמקומה יכירנה ברחוב הערבי.

מאבקיה של מפ"ם נגד הגזענות והכהנאיזם מקנים לה זכות להוות אחת המפלגות הבאות בחשבון לפעולה ברחוב הערבי. נדמה שחלק ניכר מהציבור הערבי, המעריך את דרכה של מפ"ם, אינו מערער על הקו הפוליטי־חברתי ומעמדי שלה, ואינו מטיל דופי באמינותה, בכנותה ובכוחה לעמוד בראש מחנה שוחרי השלום וההבנה היהודית־ערבית.

בשיחות שקיימתי עם עשרות אנשים, אינטלקטואלים ו„עמך", שמעתי דברים חד־משמעיים: דחילק, אתה רוצה להגיד לנו מי זו מפ"ם? אתה חושב שאנו חיים בכוכב אחר?

רבים מנו אחר לאחר את מאבקיה של מפ"ם, החל במאבק נגד הכהנאיזם, דרך המאבק למען הבטחת הכנסה וכלה במאבק למען הפועלים במספנות ישראל.

בני־ברית טבעיים

היה זה דווקא ציבור המורים שגילה את מירב המודעות והאהדה למפ"ם. רבים מהם אמרו לי: חיכינו לרגע שאנשי מפ"ם יבואו אלינו. אנו יודעים ומשוכנעים שרק מפ"ם והשומר־הצעיר על מוסדותיה החינוכיים, הם בני הברית הטבעיים לנו".

מורים אלה התעניינו כיצד ניתן להקים כיתות תאומות עם המוסדות החינוכיים של הקיבוץ הארצי. לדברי המורים, שגילו מודעות ועניין רב במפה הפוליטית בארץ, מפ"ם היא „המפלגה הסימפטית ביותר" בין כל המפלגות הפועלות ברחוב הערבי. „אנו מאד מחבבים את מפ"ם ומעריכים אותה", התבטאה קבוצת מורים מאום אל־פאחם.

המונחים „סימפטיה" ו„מחבבים" מלמדים, כי בשלב זה הציבור מתייחס למפ"ם כאל מפלגה הנמצאת אולי בראשית דרכה. עוד ניתן להבין מהתבטאויות אלה, שהציבור הערבי ממשיל את מפ"ם ל„ילד טוב" שקיבל חינוך טוב ויש לו כל הסיכויים, לכשיתבגר, להיות טוב. יתכן שדיבורים מעין אלה על מפלגה הקיימת זה שנות דור, חייבים להדאיג את ראשי מפ"ם ולהסיק את המסקנות המתחייבות בעוד מועד. מכל מקום, אסור למפ"ם לעבור תהליך והתפתחות שעובר כל ילד או מפלגה מתחילה. מפ"ם, שניחנה במטען אידאולוגי־חברתי ומעמדי רב שנים, חייבת לכלכל את צעדיה במהירות הבזק ולשנות את דימויה בציבור הישראלי, לרבות הציבור הערבי. על מפ"ם לנקוט צעדים נרחבים כדי לשנות את תדמיתה כמפלגה „סימפטית" ו„חביבה", למפלגה לוחמת בעלת מרפקים.

מפ"ם מצטיירת כיום ברחוב הערבי כמפלגה חביבה וסימפטית בראשית דרכה (לאחר פירוק המערך), ועליה לפעול במהירות לשינוי תדמיתה למפלגה לוחמת

ללכת בגדול

כל מי שמכיר את המפה המפלגתית המעורערת ברחוב הערבי, יסכים שזוהי שעת כושר למפ"ם, שעליה לנצלה ולצאת בעוד מועד לדרך בטרם תחמיץ אותה והציבור ישפוט אותה לשבט. אז"א יקשה למפ"ם לשפר את תדמיתה.

ראשית, על מפ"ם לבחור בקאדר פעילים יהודי־ערבי, שחבריו „משוגעים לדבר" ואינם רואים בכך משימה קלה. יש לאפשר לחברי הצוות הזדמנויות שוות ואחריות שווה. על חברי הצוות המשותף לפעול, במרץ כדי לנער את המפ"ם מאבק העבר ולהזרים לה דם חדש ורענן.

על הנהגת המפלגה מצידה לספק לחברי הצוות את הכלים הדרושים, ברוח הימים האלה, ולא לדבוק בכלים ובשיטות שעבר זמנן, שכן בימים טרופים אלה יש ללכת „בגדול". אסור לעסוק בכיבוי שריפות. יש לטפל טיפול־שורש בבעיות הבוערות, שאם לא יטופלו בזמן המתאים ובכלים הדרושים יהוו בכייה לדורות.

באחרונה הוציאה מפ"ם לזירת המערכה את אחד הכלים המתאימים האלה — בשבועות האחרונים נתבשרנו על הופעתו של „אל־מרסאר", בטאונה של מפ"ם בשפה הערבית, שבשלב זה יופיע כדו־שבועון. אולי מוקדם מדי לעסוק בהערכה מקצועית של כלי חשוב זה, אך ניתן לומר שיש לשפרו ולהפוך אותו לכלי שיבטא נאמנה את דבר המפלגה וילחם את מלחמתו של הציבור הערבי. יש לקוות שלא ירחק היום בו יהיה ניתן להפוך את „אל־מרסאר" לשבועון, ויותר מאוחר אף ליומון. במקביל יש להיעזר ב„על המשמר", הזוכה באחרונה לתהודה ולהערכה בציבור הערבי. באחרונה פתחה מערכת „על המשמר" במבצע החתמה על עיתון ברחוב הערבי. עשרות ו־ מאות קוראים ערביים כבר חתמו על העיתון; על פעילי מפ"ם ברחוב הערבי להירתם למבצע המנויים. כעיתון יומי, אין כלי טוב ממנו להביא את דבר מפ"ם לאורח הערבי, מה גם שלמלה הכתובה יש ערך רב והשפעה ניכרת. „על המשמר" ו„אל מרסאר" הם שני כלים חשובים מאד, שיש לדאוג כי יגיעו לכל בית ברחוב הערבי.

עד כאן בתחום הארגוני רעיוני. נשאלת השאלה, מה הלאה. על מפ"ם לשמן את המכונה ולצאת לדרך, ולנהל בעקביות ובדבקות את מאבקיהם של האזרחים הערביים.

עבודת שדה בנושאים בוערים

יש לקבוע למפלגה נקודת יעד לא רחוקה. עליה להביא למצב שהיא תעמוד בראש המאבק על ענייניהם הצודקים של ערביי ישראל, לחזור לימי נעוריה הטובים, אותם ימים שמפ"ם עמדה בראש המאבק נגד המימשל הצבאי ונגד חוק ריכוז הקרקעות, שהוצע בזמנו על־ידי משה דיין. כזכור, רק הודות למאבקה הבלתי נלאה של מפ"ם חוק זה הוקפא. בשיתוף עם גורמי ציבור אחרים, קיימה אז מפ"ם מספר עצרות־עם נגד חוק ריכוז הקרקעות. עצרות בהיקף כזה שאף מפלגה אינה מסוגלת כיום. אסור למפ"ם של שנות ה־80 להסתפק בהעלאת זכרונות ובהתרפקות על העבר. עליה לדאוג לרצף במאבקיה, חרף תקופת השממון בה היתה נתונה בימי ישיבתה במערך.

אינני מתיימר, במאמר אחד, להציע פתרונות לבעיות ולעניינים שברומו של עולם. אינני מתכוון גם למנות עצמי כמטיף ומבקר בשער. אני מציע להנהלת מפ"ם, לבחור בצוות חשיבה יהודי־ערבי שיעשה עבודת שדה ויבדוק בשטח מהם הנושאים הבוערים המעסיקים כיום את הציבור הערבי. ניתן להצביע על שורת בעיות המטרידות את מנוחתו של הציבור הערבי, למשל, בעיית המבנים הבלתי חוקיים.

כידוע, מינה משרד הפנים ועדת מנכ"לים לבדיקת הנושא. הוועדה, העומדת לסיים בימים הקרובים את עבודתה, לא ראתה לנכון להיפגש עם נציגי הציבור הערבי ולשמוע את דעתם והשגותיהם בעניין כה חשוב. ראשי הרשויות הערביות הנוגעים בדבר לא נקפו אצבע ולא השמיעו קול מחאה על שהוועדה לא נועצה בהם. חובתה ומבחנה המוסריים של מפ"ם, כמפלגה יהודית־ערבית, להשמיע קול זעקה נגד אטימותה של ועדת המנכ"לים שלא ראתה לנכון לשמוע את דעתם של בעלי הדבר. על מפ"ם לתבוע פסילת ועדה זו, בטרם יודיעו מסקנותיה, מהסיבה העקרונית הפשוטה שהיא לא נהגה ביושר ובהגינות ופעלה בצורה חד־צדדית. יש בהחלט מקום למאבק ציבורי בסוגיה סבוכה זו. ועל מפ"ם ליטול יוזמה ולפתוח במאבק ציבורי נרחב, כולל קיום עצרות־עם תחת הסיסמה „קורת גג ולחם בכבוד" לאזרחים הערביים. נוכח האבטלה המעמיקה והולכת ברחוב הערבי, יש בהחלט מקום לסיסמה זו.

אולי הצלע השלישית של המאבק בתחום זה, תהיה ההכרה ביישובים הערביים כאזורי פיתוח, שכן שלוש הוועדות שמונו, מטעם משרדי האוצר, התעשייה והמסחר, העבודה והרווחה, התעלמו כליל מהיישובים הערבים. בהמלצותיהן של שלוש הוועדות הללו לא הוזכרו במלה וחצי מלה היישובים הערבים, ועל כך צריך למחות ואף להאבק. זוהי שעת כושר ומבחן למפ"ם.

סולידאריות איננה חנפנות

מאת יורם בר

חיים אמויאל ומישל אלמלית, ראשי ועד עובדי מספנות ישראל, הצטרפו למפ"ם רק לפני חודשיים. אחר־כך נבחרו למזכירות. המהפך הפוליטי־אישי שלהם בא בעקבות היכרותם עם מפ"ם במהלך השביתה במספנות. השניים הסיקו מסקנות אישיות, כמו שעשו 300 עובדים נוספים. מי שהיו תומכי ליכוד מובהקים הפכו היום לנושאי דברה של מפ"ם. ביום ראשון שעבר קראו את מאמרו של נפתלי בן־משה „בירכה במירוץ מכוניות". הדברים הרגיזו ואף העליבו אותם, והם החליטו להגיב במכתב למדור זה:

נפתלי בן־משה מאשים (ב„על המשמר", 23.3.86) את מפ"ם בפרימיטיביות, חנפנות ועשיית הון פוליטי מצרתם של עובדים במצוקה.

בן־משה היקר, הרבה מים זרמו בירדן מאז שנות ה־50' וה־60'. היום אנו חיים במציאות אחרת. צריך לדעת איך לפעול במסגרת תנועתית־מפלגתית כדי לקרב את ציבור העובדים למפ"ם, וצריך לעשות מאמצים כדי שיותר אנשים יתמכו ויצביעו בזמן הבחירות עבור המפלגה.

אסור לשכוח שהיה מהפך פוליטי במדינת ישראל. יחד עם עליית הליכוד לשלטון, נכנסה הנורמה של רמיסת ערך העובדים. כל זה קרה מול עיני ההסתדרות. היכן היתה ההסתדרות, שייעודה להגן עלינו? מי כמונו הרגיש זאת על בשרו?

בתחילת המאבק שניהלנו במספנות ראינו בהסתדרות את נציגת העובדים. למרות חילוקי הדעות שהיו לנו עם מפ"ם. לצערנו הרב, באותו שלב לא שמענו דברים ברורים מההסתדרות. שמענו רק כמה סיסמאות, ששמענו גם ב„אתא", שהיום איננה. רק לאחר שפרצנו מספר פעמים לוועדה המרכזת, לוועד הפועל ולמועצת פועלי חיפה, החלו דברים לזוז. לא בשמחה הפגנו נגד הגוף שצריך להנהיג אותנו בעת משבר, אבל לא היתה לנו ברירה אחרת.

נציג מפ"ם מהאיגוד המקצועי, ידידנו הטוב דב אלקנתי, הרגיש בכל פגישה את חשיבות שיתוף הפעולה המלא עם ההסתדרות במאבק. אנו גילינו את מפ"ם במהלך המאבק שלנו. ראינו את הרצון הכן לעזור. היו לנו דעות קדומות, אך היום אנו יודעים שטעינו במשך שנים. מאות מעובדינו שהצטרפו למפ"ם עשו זאת מפני שראו בה מפלגה סולידארית. מפ"ם לא מפלגה פרימיטיבית וצבועה, כפי שבן־משה מגדיר את פעולתה.

מקרה מיוחד, שהעובדים שלנו לא ישכחו, היה כאשר הפגנו מול בית ראש הממשלה בירושלים. היה קור כלבים. ראש הממשלה לא היה בבית — הוא נסע לראות משחק כדורגל בת"א. מזכיר סניף ירושלים נסע במיוחד לקיבוץ להביא לנו מזרונים ושמיכות, כדי שנוכל לישון בסניף. פועלי המספנות אמרו לנו: „את המחווה הזו של מפ"ם לא נשכח."

לא ההסתדרות, בן־משה, ואף לא מפלגה אחרת, עשו בשבילנו מה שעשתה מפ"ם. זה התגמול שלנו למפ"ם — 300 מצטרפים.

כמובן שלא נשכח את יוסי סלומון, שהיה איתנו לאורך כל המאבק. דברים כאלה לא שוכחים לעולם. זאת לא חנפנות וצביעות: זוהי סולידריות אמיתית של מפלגת פועלים.

מישל אלמלית, חיים אמויאל
ראשי ועד עובדי מספנות ישראל

תאורה פנימית
על המתרחש במפ"ם

נציגי מפ"ם עם עובדי המספנות
(צילום: ויקי מתן)

מכל מקום

הברית העולמית

בישיבה משותפת למזכירות המורחבת של הברית העולמית של מפ"ם וההנהגה העליונה של התנועה העולמית השומר הצעיר, נדונה בשבוע שעבר היערכותה של התנועה בהסתדרות הציונית.

מזכיר הברית העולמית, הייני בורנשטיין, הציע לתנועה לפעול בשלושה מישורים: השתלבות בתהליך הכללי של הגברת החינוך הציוני, גיבוש התוכן והמסגרות של השליחות היהודית של הציונות והלוציתן הבטחת היסודות הדמוקרטיים, והגברת כוחה של הציונות הסוציאליסטית לקראת הקונגרס הציוני הבא.

רכז ההנהגה העליונה של השומר־הצעיר, ארי' טפלא, סקר את ההכנות לקראת מפגש מגשימי עליה, שייפתח בעוד מספר ימים, בהשתתפות 180 צעירים מהארץ ומחו"ל.

נציג מפ"ם בהנהלה הציונית, אברהם שנקר, הרגיש כי התנועה הציונית תמלא את שליחותה אם תשכיל להבהיר ולחדד את תפישתה היהודית לגבי המציאות הנוכחית בגולה, ותתייצב מול הגישה המתפתחת של שוויון בין הגולה לישראל.

רמת־גן־גבעתיים

120 צעירים וצעירות השתתפו במסיבת פורים שאירגנו צעירי סניף מפ"ם ברמת־גן. היה זה אחד, משורה ארוכה של מבצעים שאירגנו צעירי מפ"ם בנושאים שונים.

בין היתר היו צעירי מפ"ם פעילים מאד במאבק לפתיחת האצטדיון המקומי והקניון בשבתות, בנושא המשכנתאות לזוגות הצעירים, המלחמה באבטלה ועוד. את התחטיבה הצעירה בסניף מרכז זאב שפיר, הממונה גם על מבצע ההחתמה ל„על המשמר" בעיר.

לצד הצעירים, פעילים בסניף גם הוותיקים. המועדון לחברים הוותיקים פתוח ארבע פעמים בשבוע, בניהולו של דוד נוחוביץ. בפעילות המועדון משתתפים כ־50 חברים. המועדון מקיים מסיבות, הרצאות, חוגים וערבים מוסיקאליים.

סניף רמת־גן גבעתיים החליט לפתוח שתי לשכות לפניות הציבור שתפעלנה בכל עיר. הלשכות יקבלו קהל שלוש פעמים בשבוע.

אליהו גולדמן

צפת

בצפת הותקף בשבוע שעבר ילד חרדי בן 11 על־ידי ארבעה צעירים חילוניים, שמשכו בפיאותיו, קרעו את הכיפה שעל ראשו, היכוהו וחרכו את מעילו בסיגריות בוערות. סניף מפ"ם בצפת שיגר לבית הילד משלחת בראשות מזכיר הסניף שמעון מור, כדי להביע לפני המשפחה זעזוע ושאט־נפש מהמעשה הנפשע. המשלחת הביאה מכתב ממזכ"ל מפ"ם, ח"כ אלעזר גרנות, שכתב:

„ברצוני להביע בשמי ובשם מפ"ם שאט נפש מהמעשה הנפשע שנעשה לבנכם. מפ"ם מגנה בכל תוקף מעשי אלימות מכל צד, ורואה בחומרה מיוחדת מקרה זה. על אף הידיעה שאיננו שייכים לאותו מחנה, בעניין זה של גינוי ומאבק בכל צורות האלימות כלפי הזולת, אני משוכנע שאנו שותפים. מפ"ם תעלה פרשה עגומה זו בכנסת, ותפעל למען פעולה תקיפה נגד מקרים מסוג זה. איחולי רפואה שלמה לנער והתאוששות מהירה.

מזכ"ל מפ"ם, ח"כ אלעזר גרנות"

בקצרה

★ בפגישת רכזי אזורים וסניפים באזור הצפון עם ולרי מורג, רכז מחלקת הארגון, סוכם להציע למרכז מפ"ם לקיים עצרת מחאה בנושא האבטלה בצפון. כן הוחלט על סדרת פעולות משותפות לסניפים באיזור.

★ חיפה — סיעת מפ"ם במועצת פועלי חיפה נפגשה עם ח"כ חייקה גרוסמן לדיון במשבר האבטלה המחמירה באיזור מפרץ חיפה, ועל דרכי המאבק המשותפות.

★ אשדוד — כנס ועדי עובדים אזורי נערך בסניף אשדוד עם ח"כ יאיר צבן, בהשתתפות עשרות נציגים. ח"כ צבן הרצה על השמאל הישראלי וקשריו עם ציבור העובדים, ערי הפיתוח והשכונות, ועל הפעולה בנושא. הטלוויזיה צילמה את המיפגש.

★ אשדוד — 30 פעילים התכנסו במפ"ם בעיר, עם דב אלקנתי מהאיגוד המקצועי ואיציק בן־אלי ממחלקת הארגון, כדי לגבש תוכנית פעולה בנושאים הבאים: נוער מפ"ם, צעירים, פנסיונרים ואיגוד מקצועי. בין ההחלטות שנתקבלו: שילוב מועדון נוער מפ"ם בפעילות הסניף, הקמת ועדת פעולה לפעולה על זכויות הפנסיונרים, גיוס פעילים חדשים וכינוס ועדי עובדים כדי לארגנם למאבק.

הועדה המקומית לתכנון ובניה
נתניה

ניתנת בזאת הודעה כי לועדה הוגשה בקשה לאשור בניית מגורים לבית על חלקה 375 בגוש 8274 בחריגה כוללת בהקלה עד 6% בניה. את התכנית ניתן לראות במשרדי הועדה, תכנית מס' 98/86. התנגדות אפשר להגיש במשך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

י. אלרואי
יו"ר הועדה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי פתח־תקוה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה פתח־תקוה הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' פת/1244/1", ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: קביעת קו בנין אחורי.
אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש [illegible] חלקה 99 רחוב קרמינצקי 4.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חדשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
תאריך: 2.3.1986

ד. שיש, יו"ר, הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

● מושב הוועד הפועל הציוני הבא, שיתכנס בחודש יוני בירושלים, ידון — בין השאר — בהצעה של „הקונפדרציה העולמית של הציונות המאוחדת" לערוך בחירות לקונגרס הציוני גם בארץ, שנציגותה עד כה נקבעה עפ"י יחסי הכוחות של המפלגות הציוניות בכנסת.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה רעננה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965 להלן החוק:

ניתנת בזה הודעה כי בהתאם לסעיף 149 לחוק, כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ובניה רעננה (להלן הועדה המקומית) בקשה להיתר בניה בגוש 6581 חלקה 343, 344 מגרש 1 רח' ציפמן, מבוקשת הקלה 5.15% משטח המגרש דהיינו 55.15% במקום 50% המותרים לפי תכנית רע/1/231.
כל המעוניין רשאי לעיין בתכנית במשרדי הועדה המקומית רעננה במקום ובימים שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל הרואה עצמו נפגע מהקלה זו רשאי להגיש התנגדותו להתרת ההקלה הנ"ל תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית במשרדי העיריה.

ב. וולפוביץ
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי נתניה
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה הופקד שינוי תכנית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' נת/66/229", ביחד עם התשריט המצורף אליו.
עיקרי הוראות השינוי: שינוי יעוד משטח ציבורי פתוח לשטח בניני ציבור, איחוד חלקות, קביעת קו בנין, הקמת מרכז קהילתי „תפארת משה".
אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 8260 חלקות 120, 397 וחלק מחלקה 122, רחוב יהודה הלוי.
כל המעוניין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.
כל המעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה.
תאריך: 2.3.1986

ד. שיש, יו"ר, הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז

הועדה המקומית לתכנון ולבניה
„שרונים"
רח' שטמפפר 5, נתניה טל: 35673, ת.ד. 2171

הודעה לפי חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

א. הודעה בדבר ביטול הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז, החליטה בישיבתה מיום 13.12.81 לבטל הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית הצ/1־1/18 שדבר הפקדתה פורסם בילקוט פרסומים 2730 מיום 23.7.81.
אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית גוש 8014 חלקה 78 שכונת שכטר באבן־יהודה.

ב. הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית
נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי הועדה המחוזית לתכנון ובניה, מחוז המרכז, אישרה באישור שר הפנים, שינוי תכנית מתאר מקומית הנקרא „שינוי תכנית מתאר מקומית מס' הצ/1־1/16".
אלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית. גוש 8015, חלקה 75 וחלק מחלקות 86, 96, 95, 83, 77, גוש 8018 חלקה 42 וחלק מחלקות 139, 138, 135, 68, 40, 14, 1. אבן־יהודה.
עיקרי הוראות שינוי התכנית: שינוי תוואי דרכים מאושרות, קביעת קווי בנין, קביעת חלוקה באיזור מגורים א'.
ההודעה על הפקדת שינוי התכנית יחד עם התשריט המצורף אליו, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3230 התשמ"ה עמ' 2971 ובעיתון בוקר הצופה מתאריך 14.7.85 ובעיתון ערב מעריב מתאריך 28.7.85 בשפה העברית ובעיתון בוקר נוסף על המשמר מתאריך 24.7.85.
שינוי התכנית האמור בצורה שבה אישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליה, הופקד במשרדי הועדה המחוזית וכן הועדה המקומית לתכנון ובניה, וכל המעוניין רשאי לעיין בו, ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

ד. שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

ג. הודעות לפי הוראות סעיף 149 לחוק
נמסרת בזה הודעות לציבור כי לועדתנו הוגשו בקשות לאשר היתרי בניה בהקלות כדלקמן:
1. בקשה לאשר חלוקת חלקות 36, 1 בגוש 7689 וחלקות 1, 9, בגוש 7794 באבן־יהודה, בהקלה מבחינת שטחם המינימלי של המגרשים לפי הוראות תכנית הצ/95 החלה על השטח.
2. בקשה לאשר חלוקת חלקה 58 בגוש 7793 באבן־יהודה בהקלה מבחינת רוחב מינימלי הנדרש למגרש 2081 עפ"י הוראות תכנית מתאר הצ/122.
3. בקשה לאשר בניית בית מגורים דו־משפחתי חלקה 152 בגוש 7793 בהקלה של 0.3% משטח המגרש.
4. בקשה לאשר בניית בית מגורים בגוש 8123, מגרש 2317 עפ"י תכנית מפורטת הצ/1־2/59 בהקלה של עד 3% בכיסוי הקרקע בהקלה של עד 10% בקו בנין אחורי.
5. בקשה לאשר שימוש חורג בגוש 8138, חלקות 29, 28 כפר־יונה (בית־ליד) ניהול קיוסק במבנה קיים באיזור שיעודו חקלאי.
6. בקשה לאשר בניית תוספת לבית מגורים בגוש 8002, חלקה 175 בפרדסיה בהקלה של עד 10% בקו בנין צד.
7. בקשה לאשר בניית מבני עזר בגוש 8002, חלקה 18 מגרש 2125 בפרדסיה בהקלה של 10% בקו בנין צד.
8. בקשה לאשר תוספת לבית מגורים בגוש 7815 חלקה 111 בקדימה בהקלה של 5% משטח המגרש.
כל מי שיש לו התנגדות לבקשות הנ"ל יגיש התנגדותו המנומקת בכתב לועדה המקומית לפי הכתובת הנקובה לעיל תוך 14 ימים מתאריך פרסום הודעה זו.

צבי חרות, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה „שרונים"

מה ● מתי ● היכן

טלוויזיה

08.15 תלמוד — שניים אוחזין 08.40 מסך לספרות (יסודי) — חשליט וצלו 09.00 אנגלית ו' 09.20 השעה שלנו — אהרון והעפרון הסגול 10.10 אנגלית ז' 10.30 הגיל הרך — פרפר נחמד — בגד ללבוש 11.00 חשבון ה' — כפל בשברים 11.15 צרפתית 11.30 גיאוגרפיה ה"ו — המזרח התיכון — פסיפס אנושי 12.00 ספרות (על יסודי) — השוטר והמזמור 13.00 אנגלית י' 14.00 לכלכלה — אנפלציה 14.15 סלם ותעלם — ג'ואב סלמא 14.40 רביעיית מיתרים — חורה של הרביעיה והצגת הבעיות של נגינה בצוותא ודרכי עבודה 15.00 האוניברסיטה הפתוחה: אמנות בעידן הטכנולוגי — פוביזם נקודת מבט — פלסטיות של סלעים 16.00 רחוב סומסום — אחד מענפי העץ נפל ונשבר — האם אפשר לרפא אותו? לקיפי יש רעיון מקורי. התוכנית מלווה בתרגום לשפת הסימנים. 16.30 תיבה 2 — פרק י"ג: האדם המוקפא — הצוות משיב לחיים שני אנשים מהמאה העשרים 17.00 ערב חדש — מנחה: רן מרגלית 17.30 „תבל ומלואה" — סדרה בת 12 פרקים הפרק התשיעי: „שולי הארץ" הארץ סובבת על צירה, וכוח המשיכה של הירח מושך ודוחה, את מי הים. יצורים רבים הסתגלו לחיים באזורים המשתנים האלה שבין גאות לשפל, ועשו שם את ביתם. 18.30 קיצור החדשות (ערבית) 18.32 „הענק המדהים" — סדרה בת 13 פרקים פרק חמישי: „מבצע קוקלופ" 19.00 יומן השבוע (ערבית) 20.00 כותרות מבט 20.02 „עד סופ" — מגזין לפופ ולבידור הפעם טינה טרנר, במופע פומבי שהיה בשנה שעברה בברמינגהם שבאנגליה, וגם מארחת את בריאן אדמס ואת דייויד בואי. רוב השירים הם מתוך התקליט האחרון שלה „רקדנית פרטית". מנחים: ענת דולב ומנחם גרניט. 21.00 מבט לחדשות ומוסף „שער ראשון". 21.45 „ענוג הוא הלילה" — סדרת דרמה אנגלית. פרק רביעי: שווייץ, 1925: דיק וחברו פרנץ פותחים קליניקה פרטית. דיק מסתבך עם אחת החולות, וניקול נמלאת חשדות. בהתקף נפשי קשה היא גורמת לתאונת דרכים. בדרך נס ניצלים מן התאונה דיק, פרנץ ואשתו וניקול עצמה. 22.35 „מה השאלה?" — תכנית שבועית המוקלטת בהשתתפות קהל, במקומות שונים בארץ. הקהל מציג שאלות מענייני דיומא, לפי צוות של משיבים. 23.15 „כופר כלב" — סדרת מתח אנגלית. הפרק השלישי. בני הזוג ריינולדס נענים לדרישה שנייה של החוטף לתשלום כופר, אך שוב כלבם אינו מוחזר להם. הם מספרים על כך למשטרה, למרות הסיכון שיזיקו בכך לקלארנס, השוטר הצעיר. 23.40 פסוקו של יום חדשות.

רדיו

„קול המוזיקה"

07.07 „בוקר טוב" אלבניז: מבחר קטעים לגיטרה 07.03 „שחרית מוסיקלית": פורה אנחלס: ארואנ'ג לחליל וכלי־קשת. מושקובסקי: מחולות ספרדיים, וילה לובוס: בכיאנס ברזיליארס מס. 5, גראנאדוס: מבחר שירים, רמירז: מיסה קריולה 08.30 „קונצרט בוקר": באך: סוויטה מס. 3 ברה מג'ור לתזמורת, בטהובן: קונצ'רטו מס. 6 ברה מג'ור לפסנתר ותזמורת, ברהמס: רביעייה ברה מינור אופ. 51 מס. 1, בן חיים: סימפוניה מס. 1 11.57 „מגישים שיר" 12.05 „אמנים באולפן": ברט כרמן פסנתר ס. פרנק: פרלוד, אריה ופינאלה, הינדמית: שביעיה לכלי נשיפה, בלוך: 4 אפיזודות לתזמורת קאמרית 13.00 „קונצרט צהרים": בואלדיה: „הכליף מבגדד" — פתיחה, אבירוס: פתיחת „אביב", קוואלי: קינות של קלורי, דה סורוש: הילי עופרת, יהושע לקנר: (1948), לחליל ופסנתר, גלזונוב: 5 שירים אופ. 4, סרסטה: פנטסיה על „כרמן", ראמו „פיגמליון", פרק סיום, צבי אבני: 5 קטעים ל־4 קלרניתות, שבריה בורה מנטסטי 15.00 „מילון מוסיקלי" 15.05 „החידון המוסיקלי" (ש.ח) 16.00 „קונצרט מנחה": קרל אנטון פורור: סימפוניה מס. 4 ברו מינור, י.ב. באך: רונדו מס. 1 כלה מג'ור, לחליל ופסנתר, מוצרט: רביעייה ברה מג'ור לכלי־קשת, ק. 499, שומאן: 6 פוגות על אותיות השם באך, מאהלר: שירי שוליה נודד, ברטוק: דיברטימנטו לכלי־קשת 18.30 „מוסיקה ליום ראשון": באך מגניפיקאט, באך: אורטוריית הפסחא 20.05 „ערב טוב" פרסל: גבוט רו מג'ור, הנדל: סוויטה תזמורתית מתוך האופרה „הרועה הנאמן" 20.27 „מגישים שיר" 20.30 „הקונצרט הקאמרי השבועי": „מוסיקאים אוסטרלים בישראל" — רסיטל לחליל ופסנתר דגן היל־חליל / ג'ון לקסטן־פסנתר: סונטינה, הנדל סונטה במה מג'ור, פרוקופייב: סונטה אופ. 94, פולנק: סונטה לחליל, סאוירגו (מלחין אוסטרלי) סוויטה ורקות. שרייק: ברקסק, ביזה בעיבוד פ. בורן: פנטסיה על נושאים מתוך האופרה „כרמן" 22.35 „מילון מוסיקלי" 22.30 „מסורות מוסיקליות בארץ": תפילת הערב של יום ראשון בתקופת צום האביב בכנסיה היוונית — האורתודוכסית 23.00 „מוסיקה מן העבר הרחוק"

רשת א'

07.30 „היו שירים" — פזמונים ישנים ואהובים 08.05 „חוגה" — עם בני הגול, 09.05 „קישו לא תם" — שירים עבריים 09.30 „מפגש" — מגזין לבעיות משפחה וחברה בשידור חי 10.30 „רדיו קל" — תכנית יומית בעברית קלה 11.05 „רגע של עברית 11.10 „השידור היומי לבתיה"ס, ספור וצליל — תכנית לגיל הרך: „נשחק בהרגשות והפתעות" — ריתמוסיקה 11.30 „השכלה ודעת לכל": „צרפתית למתקדמים" 12.05 „בערוגות הבושם" 14.05 „לכת ולכן ולכל המתעניין" תכניות לילדים או לפעוטות — „שירים הם חברים של ספורים": „הנשיקה שהלכה לאיבוד" — מאת דבורה עומר ב) „מסע הפלאים של נילס הולגרסון הקטן עם אווזי הבר" מאת סלמה לגרלף. 14.45 לילדים הגדולים „תחול בשק" — ילקוט כלבים 15.30 „עולם המדע" 15.55 „ספר חדש" — סקירה 16.05 „השבוע שלי" — עם יוסף לפיד (ש.ח) 17.10 „רגע של עברית 17.12 „מגישים שיר" 17.20 האוניברסיטה הפתוחה: „שקספיר כספרות וכתיאטרון"; „על תרגום הטקסט השקספירי" 18.05 „מנחת ערב" 18.50 „פרקי חיים בתנ"ך 19.05 „מחשבת ישראל" 22.05 „תמוה ועין" — תכנית על הקשר בין הורים לילדיהם עורכת ומנחה: רבקה מיכאלי יועץ לתכנית: ד"ר עמירם רביב — פסיכולוג חינוכי קליני הנושא: „גילויי עריות במשפחה"

רשת ב'

05.58 „את רשת ב' 05.57 רגע של עברית 07.00 „הבוקר הזה" — 08.05 „סעו לשלום" 09.05 „ביקור בית" — עם רבקה מיכאלי 10.10 „כל צבעי הרשת" — מגזין יומי 12.10 „גל פתוח" — חדשות ופזמונים 13.00 „בחצי היום" 14.05 „יש ענין" — עם גבי גזית 15.05 „רגעי קסם" 16.05 שירים ושעשועים 17.10 „יומן כלכלה" 17.30 „על מספרים ואנשים" — מגזין והחברה 18.05 „מסיבת עיתונאים" 19.00 „היום הזה" 19.35 „עם ישראל" 20.05 „אומר בשבחו" 22.05 „תזמורות כלי־נשיפה": „נוער ונשפים": קטעים מתוך קונצרט של תזמורת הנוער הארצית לכלי־נשיפה 22.58 „רגע של עברית 23.05 „צלצול שלישי" — שבועון לאומנויות בשידור חי.

רשת ג'

14.06 „לי ולך" — שיר וברכה" 15.05 „חריש, חריש ומחורש" — עם שוש עטרי 16.05 „מוסיקה לעניין" 17.05 „הצגה יומית" 18.05 „מצעד הפזמונים הלועזיים" 21.05 „ארום עתיק" — שירים שלא נס ליחם 23.05 „הלילה הוא שירים".

גלי צה"ל

06.00 „באוזן מילולי" — פניתו של אבשלום קור 06.10 צלילי בוקר — שירים עבריים 06.30 אוניברסיטה משודרת: השמש והיקום לידתו ומותו של כוכב 07.07 שבע אפס שבע — עם מיכאל דק 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית 09.05 נכון לעכשיו — עם רפי רשף 11.05 טעם של פעם — עם אורלי יניב 12.05 להיט לתאבון 13.05 חמים וטעים 15.05 מה יש — עם ארז טל 16.05 ארבע אחרי הצהריים — שעה של שירים עבריים 16.55 באוזן מילולי — פניתו של אבשלום קור 17.00 יומן גלי־צה"ל 17.30 כוונת — מגוון גלי־צה"ל לענייני צבא ובטחון 17.50 יומן ספורט 18.05 רדיו ספורט 09.05 „רדיו רדיו" — עם יואב קוטנר 20.05 „רחוק מן העין" שירי עמים 21.00 מבט לחדשות 21.30 אוניברסיטה משודרת: השמש והיקום (ש.ח.) 22.05 על הדבש ועל העוקץ 23.05 מנהרות הלב — עדנה עברון משוחחת עם ח"כ אליעזר גרנות (ש.ח.) 00.05 ציפורי לילה ונדודות — עם רני קרפל 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה 05.05 צלילי בוקר.

קולנוע

תל־אביב
9.10 — 7.15 — 4.30
אסתר: תרגיל לרוקדים מתחילים
אורלי: להתאהב
בית לסין: סיפורו של חייל
ימים א' ב': 23.15, 21.00, 19.00
ג', ה': 23.15
בן־יהודה: נפגש בסיבוב
גת: פעמיים במשך החיים
גורדון: סיפור אמיתי
דקל: הה, כלכותא
דרייב־אין:
המאהב 9.30, 7.15
סרט סקס 12.00
הוד: גופות לוהטים
מוזיאון תל־אביב: סהרורים
לימור: חרשו כבוד של פריצי 9.10, 7.00
פאר: מסע העסקים של אבא 9.10, 7, 4.15
סינמה 1: חזרה לעתיד
סינמה 2: והספינה שטה
פאריס: סמואל טם + שוער הלילה 23.30
9.10, 7.15, 4, 2, 12
רב־חן:
חן 1: שורת המקהלה 9.45, 7.20, 5
חן 2: נאטי גאן 9.40, 7.25, 5.00
חן 3: שנת הדרקון 9.40, 7, 4.15
חן 4: רומן על כסות 9.40, 7.30, 5, 1.30, 10.30
חן 5: סיפורה של מרי 9.40, 1.30, 10.30
+ היפהפיה והיחפן 7.45, 6, 4
שחף: זכרונות מאפריקה 9.15, 5.45
תל־אביב: לחיות ולמות בלוס־אנג'לס
תכלת: אוכפים לוהטים 9.30, 7.15, 4.30
צוותא: חייל הלילה 8

רמת־גן וגבעתיים
אואזיס: שורת המקהלה 9.30, 7.15, 5
לילי: שושנת קהיר הסגולה 9.30, 7.15
אורמן: סילברדו 9.30, 7
רב־גן:
גן 1: פעמיים במשך החיים 9.40, 7.30, 5
גן 2: סיפורה של מארי 9.40, 7.20, 5
גן 3: שנת הדרקון 9.50, 6.30, 4.15
גן 4: להב משונן 9.45, 7.20, 5.00

ירושלים
אוריון: לחיות ולמות בל.א. 9, 7, 4.30
אורנע: סוגיה האדומה 9, 7, 4.30
בית אגרון:
מקבט (לפי שקספיר) 19.00
העולם לפי גרפ 21.30
למות בעד תשוקה 24.00
בנייני האומה: ראן 9, 6
כסיף: זכרונות מאפריקה 9, 5.45
חבירה: נפגש בסיבוב 9, 7, 4.10
מיטשל: הסיפור האמיתי 9.00, 6.00
סמדר: בחר בי 9.15
אורגיל: פעמיים במשך החיים 9.15, 7, 4.30

חיפה
ארמון: תרגיל לשוטרים 9, 6.45, 4.15
אורה: זכרונות מאפריקה 9, 6
חן: מתחילים לילות לבנים 9.00, 6.30
עצמון: נפגש בסיבוב 9.15, 7.00, 4.30
פאר: בוני וקלייד 9, 6.45, 4.30
קרן אור המדרש: מסע העסקים של אבא 9.00, 6.30
רון: להתאהב 9.00, 6.45, 4.30
אמפי: גופות לוהטים 9.15, 7.00, 4.30
אורלי: אגם הברבורים 9, 6.30

נתניה
שרון: נפגש בסיבוב 9.15, 7.00
סטורי: תפילה למות 9.15, 7.00

חולון
מגוז: להתאהב 9.30, 7.15, 4.30
מגדל: ביה"ס לאסירים מתחילים 9.30, 7.15, 4.30

בת־ים
עצמאות: להתאהב 9.30, 7.15, 4.10

הרצליה
חיכל: זכרונות מאפריקה 9, 6

באר־שבע
חן: משאלת מוות 3 9.15, 7.15

חדרה
חוף חדרה: להב משונן 9.15, 7.00

תיאטרון

תיאטרוני ישראל
הערב, יום א', 30.3
תיאטרון הבימה:
טרטיף: 20.30
הפרדס: 20.30
פירוד זמני – בתיאטרון תיפה
התיאטרון הקאמרי:
יאקיש ופופצ'ה: 20.30
קהל מכובד – בצוותא
קסטנר – בכפר־סבא

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום א': 30.3 בשעת 21.00
קהל מכובד, האם אתה כל כך טיפש?

שרותים ● עזרה ● התבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
גני בת־ים — הנביאים 3.
חולון
אהרון — הופיין 52.
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28.
נתניה
גבע — שער הגיא 14.
פתח־תקוה
כפר גנים — לוחמי הגיטו 6.
רמת־גן
הדסה — כצנלסון 151.
תל־אביב
בס פרישמן 66.
קופ"ח כללית — אמסטרדם 7.
חיפה
יבנה — אבן סינא 7.
רחובות
מאוחדת — בנימין 23.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 2444. חדרה — 22444.

רכבות

מירושלים לתל־אביב דרום: בימים א'–ה' ובימי ו' וערבי חג: 7.30.
לבני־ברק ולחיפה: בימים א'–ה': 16.00. בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מתל־אביב לירושלים: מת"א דרום בימים א'–ה': 16.00.
מבני ברק 8.18.
לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00.
לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00, 15.00.
מחיפה בת־גלים: לירושלים: א'–ה' 7.00. לתל־אביב: א'–ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.10. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30.
מנהריה לחיפה ולתל־אביב: 6.35, 9.00, 10.40, 14.35, 16.35, 18.35. לירושלים: 4.35.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
הדסה ע"כ - ילדים, עיניים.
א.א.ג. פנימית.
שערי צדק - כירורגית, אורטופדית.
הדסה ה"צ — נשים.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' 08.00–20.00, בימי ו': 08.00–13.00. טלפונים: 03-433500, 03-433590.
ער בירר — אוזן קשבת בטלפון לנוער — קו לנוער במצוקה ת"א – 226027 (24 שעות) חיפה – 04-229488 (11.00–20.00) נהריה – 04-920014 (11.00–20.00) קו פתוח לחולים במצוקה בימי ב' ו־ה' – טל. 222752.

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הסתדרות הרפואית לרפואת שיניים בישראל
תל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—24.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הנגן 26, קומה ג', טל' 523566. פתוחה כל יום בימים, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
הרופאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00, אחרי תאום טלפוני בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 (ליד המשביר) קומה א', טל' 03-285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה האיזור השרון, טל' 03-532452 בימים א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02-227171.
ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111.
ער"ן חיפה — טל' 04-672222.
ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111.
ער"ן נתניה — טל' 053-35316.

סילוק מטרדים
מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101, רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 178(11) לוד/רמלה — טל' 08-221022. אשקלון — טל' 053-93334.

טלקס

● 32% מבין העולים החדשים מובטלים

32% מבין העולים שעלו בשנים 84-85 מובטלים, על כך מצביע סקר שנערך ע"י המחלקה לקליטה של ההסתדרות ב־18 ריכוזי עולים, הכוללים 3550 מפרנסים.

יצחק ברקאי, יו"ר המחלקה לקליטה בהסתדרות וחבר הוועדה המרכזית גילה, כי האחוז הגבוה ביותר של מובטלים מקרב העולים נרשם בעפולה – 64%, כרמיאל 61%, ירושלים – 48%, באר־שבע – 47% וכפר־סבא – 40%.

באזורי מרכז הארץ, גוש דן, רעננה, הרצליה, רחובות וכן בערד, האבטלה שולית בלבד, נאמר בסקר.

העולים החדשים הם המיגזר הנפגע ביותר מאבטלה, פי 4 מהממוצע הארצי בכלל האוכלוסיה. כ־צבעים רבות למעלה ממחצית המפרנסים, מבין העולים, מובטלים - סיכם ברקאי. (שע"ה)

● האסירים מעדיפים לעבוד כעצמאיים

רוב האסירים מעדיפים לעבוד כעצמאיים ולהיות ניידים במקום בתיה - כך עולה מסקר שערכה הרשות לשיקום האסיר. לשליש מן האסירים לא איכפת באיזו עבודה יעסקו ובלבד שימצאו עבודה.

דברים אלה מסר יו"ר הרשות לשיקום האסיר במשרד־העבודה, אברהם הופמן, לוועדת הפנים. הוא נוסר, כי בשמונת החודשים הראשונים של 1985 סייעה הרשות ל־1000 אסירים משוחררים בתעסוקה, בשיקום ובייעוץ בנישואין. 100 אסירים משוחררים סודרו בקיבוצים, מושבים ובהוסטלים של הרשות.

יצחק שור

● "כלל" יעסיק אוניות מהגוש המזרחי

קונצרן "כלל" עומד לפתוח קווי ספנות חדשים שיעסיקו אוניות מן הגוש המזרחי, אישר שר־התחבורה חיים קורפו, בתשובה לשאילתה של שבח וייס (מערך).

השר הדגיש, כי "כלל" מעוניינת לפתוח קווי שירות חדשים לאירופה, בקווים אלה יעבדו אוניות מדינות מזרח־אירופה, גם כאלה שאינן מקיימות יחסים דיפלומטיים עם ישראל.

הגוש המזרחי פועל בספנות הבינ"ל לדברי קורפו. ללא שיקולים כלכליים. לכן צפויה "מלחמת מחירים" בקווים אלה. השר הדגיש, כי במידה והתחרות של הספנות המזרח־אירופאית תהיה פרועה ובמחירי דמפינג (היצף), תיבדק האפשרות לנקיטת צעדים משפטיים ומינהליים נגדה.

מוטי בסוק

● סקר על מצב הראייה של התלמידים

משרד־החינוך והתרבות החליט לאשר עריכת סקר על מצב כושר הראייה של התלמידים. מגמת הסקר היא לבחון את התלמידים בכיתות הנמוכות ולעקוב אחריהם במשך השנים הבאות.

הסקר ייערך ע"י חברת "אורית", המאגדת כ־20 אופטומטריסטים בעלי תעודת הכשרה מטעם משרד־הבריאות. הבדיקות שהחברה מבצעת נעשות בעזרת מחשב נייד. היכול לקבוע אם התלמיד זקוק לתיקון ראייה ולהפנות אותו לרופא העיניים.

הסקר יתבצע בהתנדבות ע"י אנשי חברת "אורית". (שע"ח)

● העיתונאי שמואל שגב — "אביר מסדר הכבוד"

במעמד חברי כנסת, דיפלומטים זרים, עיתונאים ואישי ציבור הוענק בסוף השבוע שגריר צרפת בישראל, ז'אק דיפון, את עיטור "אביר מסדר הכבוד" לעיתונאי שמואל שגב, חבר מערכת "מעריב".

בדברי ברכתו אמר השגריר דיפון, כי אות הכבוד הצרפתי הוענק לשגב כביטוי להערכה על עבודתו העיתונאית ועל תרומתו הנעטבדת בחיזוק יחסי ישראל־צרפת. (עתי"ם)

ג'ון דמאניוק בהארכת מעצרו. (צילום: אנדרה ברוטמן)

השופט: אין ביסוס לטענות על מותו של איוואן האיום

מעצרו הוארך ב־15 יום נוספים ● סנ"ץ איש־שלום: אני מקווה שהטענות מקורן בטעות ולא בהטעייה זדונית

מאת זהבה מוזס, כתבת "על המשמר"

מעצרו של ג'ון דמאניוק הוארך ביום שישי ב־15 יום נוספים לבקשת המשטרה. נשיא בית־משפט השלום בירושלים, השופט אהרון שמחה, הגיע מעם נוספת לאולם בית־המשפט המאולתר שבכלא איילון, שם הוצג לפניו אישורו של היועץ המשפטי לבקשה הנדרש על־פי חוק, כיוון שחלפו 30 יום מאז נעצר דמאניוק.

באולם בית־המשפט שבמועדון הסוהרים נכחו הפעם כצופים עו"ד מרק אוקנור ועוזרו ג'יימס מקדונאלד, שהגיעו מארה"ב כדי לייצג את איוואן האיום.

נציג המשטרה, סגן־ניצב אלכס איש־שלום, ביקש מהשופט להאריך את מעצרו של דמאניוק משום שצוות החקירה זקוק לזמן נוסף כדי לעבור על החומר הרב, שבחלקו הגיע רק לאחרונה, ועל חומר חדש העומד להגיע. השופט שאל את נציג המשטרה מה בדבר הטענות שהושמעו לאחרונה בדבר האפשרות שהחשוד שלפנינו איננו איוואן האיום. איש־שלום השיב, כי ברשות כל הגורמים החוקרים אין ולו גם עדות אחת שאיוואן האיום נהרג במועד כלשהו. "אני מקווה שהעובדות הלא נכונות המתפרסמות ומשודרות מקורן בטעות ולא בהטעייה זדונית" — אמר התובע המשטרתי.

טענות בלתי־בדוקות

סגן־ניצב איש־שלום פירט, כי כוונתו לשלושה מקורות שמהן נשאבו ידיעות אלה: האחת של ספרדי אשר מסר כאילו איוואן האיום נהרג בטרבלינקה. "אותו ספרדי מאשר בעצמו, כי בתקופה בה נהרג כביכול האיש — עד זה כלל לא היה בטרבלינקה אלא חי בצרפת, וניזון מפי השמועות".

אשר לשתי עדויות נוספות של שני ניצולי השואה — הגיש סגן ניצב איש־שלום מסמכים לשופט. בציינו כי אין בהם עדות כלשהי המוכיחה או מאמתת את הגירסה בדבר מותו של האיש המכונה איוואן האיום, בשעתו. "הטענה אינה מבוססת, איפוא, כפי שנראה בעליל בחומר הראיות" — הטעים איש־המשטרה.

"בידי המשטרה חומר רב אשר נבדק ואשר יש בו לערב את החשוד בעבירות המיוחסות לו" — קרא השופט בקצב הכתבה, ודבריו תורגמו מלה במלה לחשוד. "היום נידונה כאן בעיית בחינת הטענות שהתעוררו לאחרונה בדבר אפשרות שאיוואן האיום הוא לא זה היושב לפני. לכן ראינו חובה לבדוק במידת האפשר את המיסמכים והראיות ומה אמת בטענות הללו. מתברר שהדברים נבדקו וכי בשלב זה לפחות, אין בהן יותר מאשר טענות בלתי בדוקות דיין, אשר מהימנותן איננה עומדת במבחן ההתמודדות עם הראיות שבידי המשטרה".

"מכל מקום", הוסיף השופט, "דווקא משום הצורך להעמיק ולבדוק דברים אלה וכן חומר אחר שמצטבר בידי המשטרה ישנה הצדקה להאריך את המעצר. "לכן אני נעתר לבקשת ההארכה ומורה על מעצרו של החשוד ב־15 ימים נוספים".

"להפסיק החגיגה התקשורתית סביב הפושע הנאצי"

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

במכתב ששלח ביום שישי לשר־המשפטים, משה נסים, קורא שבח וייס (מערך) להפסיק לאלתר את "מסע יחסי הציבור המתנהל מעל דפי העיתונות לפושע הנאצי דמאניוק".

וייס צירף למכתבו קטעי עתונות, מהם עולה כי בארץ נערכת בשבועות האחרונים חגיגה תקשורתית לפושע הנאצי. כך למשל נאמר באחת הכותרות, כי "דמאניוק מתאושש ומצפה לבוא משפחתו". בכותרת אחרת נאמר, כי "מצפים לנעליים מספר 48 לדמאניוק". בקטעי עתונות אחרים מסופר על זמני ארוחותיו, על בדיחותיו, על שיחותיו עם השומרים, על תרגילי ההתעמלות שהוא עושה ועוד. העתונים גם מתארים במדויק את כל נפלאותיו של פרקליטו של איוון האיום בארץ, כולל טענות שקריות ולא מוכחות, כאילו דאמניוק איננו איוואן האיום.

וייס מציין במכתבו לשר־המשפטים, כי דמאניוק נאשם במעשים איומים ונוראיים ובארץ מתקיים פסטיבל של האנשתו. לדעתו נגרם הדבר מיצרים של עתונאים המופרים מלהיטותו של שירות בתי־הסוהר ליחסי ציבור.

"עדיין חיים בארץ מאות אלפים משארית הפליטה והחגיגה הזאת מצערת אותם", מסיים וייס.

6 נפצעו בדליקה שפרצה במלון "גני מוריה" בים המלח

2 חדרים נשרפו כליל ו־4 אחרים ניזוקו בדליקה שנגרמה כתוצאה מקצר חשמלי ● מערכת האתרעה המשוכללת מנעה אסון כבד

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

6 אנשים נפצעו, מהם 5 קל ואחד באורח בינוני, במלון "גני מוריה" בים המלח.

בשעה 7.15 בערב התריע העשן והאש של חדר 723 בקומה השביעית על הדליקה. צוות העובדים, שעבר קורס כיבוי אש, חש למקום והחל בפעולות הכיבוי. תוך כדי נסיונות הכיבוי ופינוי האורחים נפגעו 6 מהעובדים מהעשן. הם פונו לבית־החולים "סורוקה" בבאר־שבע ו־5 מהם שוחררו לאחר קבלת טיפול.

תוך מספר דקות הגיעה למלון מכונית כיבוי אש, שיחד עם עובדי המלון השתלטה על הדליקה. חדר 723, ממנו פרצה האש, וחדר סמוך נשרפו כליל ול־4 חדרים נוספים נגרמו נזקים חמורים.

לפני שנתיים פרצה דליקה במלון אחר של הרשת, מלון "מוריה" בים המלח, בה ניספו שני אנשים ונגרמו נזקים כבדים. בעקבות הדליקה הקודמת אימצה רשת "מוריה" מסקנות ועדה מיוחדת בדבר הבטיחות.

מפקד שירותי הכבאות בנגב, אבנר מרדכי, ציין, כי ציוד החירום המשוכלל והאירגון המעולה מנעו אסון כבד.

בשעת הדליקה היו האורחים בקבלת שבת בחדר האוכל של המלון. מחקירה ראשונית עולה, כי השריפה נגרמה כנראה מקצר חשמלי בחדר 723.

● **אלכסיי מאגאריק (27) מורה לעברית ממוסקבה, יואשם לפי סעיף 224 של הקודקס הגרוזיני: "אחזקת סמים". זהו מקרה שני בתקופה האחרונה שבו טופל המשטר הסובייטי על יהודי פעיל עליה חף מפשע האשמה פלילית מסוג זה.**

לאבי שביט ולמשפחה

משתתפים באבלכם על מות

האב

קיבוץ דליה

בפליליים

ילד גנב אוטובוס ופצע 2 אנשים בתאונה

ילד בן 11 מיהוד גנב אוטובוס באיזור תל־אביב. נהג בו וניסה להימלט ממירדף משטרתי עד אשר גרם לתאונה באיזור לוד, בה נפצעו שני אנשים.

בערב שבת בשעה 17.10 התקבלה במוקד משטרת תל־אביב הודעה כי אוטובוס "אגד" נוסע בצורה מסוכנת בדרך לוד, לכיוון צומת מסובים. כלי רכב משטרתיים שיצאו בעקבותיו, הבחינו שילד נוהג באוטובוס, ואיתרוהו סמוך לצומת. אז פנה האוטובוס לכביש גהה, בכיוון דרום. עלה במחלף על הכביש המהיר לירושלים. עד הגיעו למחלף לוד — רמלה — פתח־תקווה.

בצומת הזו איבד הילד את השליטה. האוטובוס עבר לפתע לנתיב הנגדי ופגע במכונית "פורד טרנזיט" שבאה מכיוון רמלה. האוטובוס נעצר בשטח עפר וכמו־כן הטרנזיט, אשר נזרקה אף היא בקרבת מקום.

כתוצאה מההתנגשות נשרט הילד קלות ואילו שני נוסעים של הטרנזיט, תושבי לוד, נפצעו והועברו על־ידי מגן־דוד־אדום לבית־החולים "אסף הרופא".

בחקירה התברר כי הילד ברח לילה קודם לכן מביתו וישן באוטובוס בתחנה המרכזית של תל־אביב.

חקירה העלתה שמקרה דומה אירע לפני מספר שבועות, אולם לא אירעה כל תאונה בנסיעה ההיא. עוד התברר, כי הילד בורח מידי פעם מביתו וממעונות אליהם הוא נשלח. (עתים)

20 נעצרו בעקבות קטטה המונית בדיר־חנא

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

20 מתושבי הכפר דיר־חנא שבגליל נעצרו אתמול כחשודים בהשתתפות בקטטה המונית בין שתי חמולות על רקע סיכסוך בין ילדיהן.

בעקבות קטטה שפרצה בין הילדים החלו מאות מבני המשפחות ליידות אבנים זה בזה ולהניף ברזלים ומקלות.

במהלך הקטטה נפגעו מספר כלי־רכב ונגרמו נזקים למספר בתים.

כוח גדול של אנשי משטרה ומשמר הגבול, שהוזעק לכפר, הפריד בין הניצים והשליט סדר. מפקד משטרת מרחב הגליל, נצ"מ יעקב גנות, זימן אליו את ראש המועצה המקומית ואת נכבדי שתי החמולות, והזהיר כי המשטרה תינקוט ביד תקיפה אם לא יביאו להרגעת הרוחות.

מונתה ועדה לחקירת מותו של אסיר במעשיהו

מאת אבי בניהו, כתב "על המשמר"

נציב שירות בתי־הסוהר, גונדר רפי סוויסה, מינה ועדת חקירה לבדיקת נסיבת מותו של אסיר שנמצא ללא רוח חיים בסוף השבוע בתאו במחנה מעשיהו ברמלה.

האסיר, נתן דואני בן 27 מתל־אביב, יצא לפני שבוע להופשה בת 48 שעות ולא חזר לכלא. בסוף השבוע הוא נלכד על־ידי המשטרה והוחזר למעשיהו.

מבדיקה ראשונית עולה, כי המוות נגרם עקב שימוש מופרז בסמים.

2500 מנות הרואין נתפסו בגבול לבנון

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

2500 מנות הרואין בשווי של למעלה מרבע מיליון דולר שהוברחו מדרום־לבנון נתפסו בסוף השבוע על־ידי בלשי משטרת מרחב הגליל.

הבלשים עקבו אחר סוחר סמים מכפר כעביה והבחינו שהוא מקבל שקים הנזרקים מעבר לגדר המערכת. השוטרים שהיו במארב סמוך לגדר עצרו את החשוד והחרימו את השקים בהם נתגלו, כאמור, 2500 מנות הרואין.

הננו משתתפים בצערם של חברינו

שלמה ברק ומשפחתו

על מות

האם

קיבוץ שריד

לאסף זאב ומשפחתו

משתתפים בצערכם במות

האם

מחלקת הבניה של הקבה"א

בצער רב אנו מודיעים

על מותה של חברתנו היקרה

חנה זאב (גמרמן)

הלוויה תתקיים ביום א' 30.3.86 בשעה 16.00

המשפחה

וקיבוץ מסילות

זוכו הנאשמים בקשר לרצוח את האפיפיור

הנאשמים — שלושה בולגרים ושלושה תורכים — זוכו מחוסר הוכחות

רומא. — **בית־משפט ברומא זיכה אתמול מחוסר הוכחות, שלושה בולגרים ושלושה תורכים מאשמת קשירת קשר לרצוח את האפיפיור.**

בית־המשפט אומר בנימוקיו, כי לא הוצגו בפניו ראיות מספיקות נגד ששת הנאשמים והורה על שיחרורם המיידי של השלושה, שהיו עצורים באיטליה.

התביעה טענה, כי מחמד עלי עג'ה, שניסה לרצוח את האפיפיור, נתמך על־ידי אנשים מבולגריה ותורכיה בעת שפצע אותו קשה ביריות בכיכר פטר הקדוש ב־13 בבמאי 1981.

דו"ח שהגיש התובע האיטלקי, אנטוניו אלבאנו, לבית־המשפט אומר, כי השירותים החשאיים של בולגריה הם ששכרו את עג'ה ושלושה תורכים אחרים לרצוח את האפיפיור, כל זאת במסגרת קשר להחליש את תנועת סולידריות בפולין, ארץ מולדתו של ראש הכנסיה הקתולית.

אולם התובע במשפט, אנטוניו מריני, נאלץ בדברי הסיכום שלו להודות, כי העדויות שהוגשו במשפט ואשר השתרעו על 14.000 דפים — לא הוכיחו את קיומה של מעורבות בולגרית בהתקפה על האפיפיור.

נשיא בית־המשפט סברינו סאנטיאפיצ'י קרא את פסק הדין עליו החליט הוא עצמו, סגנו ושישה מושבעים בתום משפט שנמשך 10 חודשים.

התובע מריני וגם הסניגורים האיטלקים של שלושת הנאשמים אמרו, כי יערערו על פסק־הדין. משמעות הערעור היא, כי שלושת הנאשמים ששוחררו ממעצר, לא יורשו לעזוב את איטליה.

שלושת הבולגרים ששוחררו מחוסר הוכחות הם סרגיי אנטונוב, פקיד חברת התעופה הבולגרית "בלקן אייר", ועמו חבריו אייואזוב וצליו ואסילב, שניהם דיפלומאטים שחזרו לסופיה לפני שהוצאו נגדם פקודות מעצר. (ע"ר, ע"צ)

הבולגרי סרגיי אנטונוב (מימין), עוזב בחיוך את אולם המשפט ברומא, לאחר שזוכה מחוסר הוכחות מאשמת קשירת קשר לרצח האפיפיור – בעוד התורכי עלי אקא, מאחורי סורגים, תמרצה מאסר־עולם על ההתנקשות עצמה, מוסיף לטעון: אני בן־אלוהים. (צילום: אי.פי.)

טלקס

● נכשל נסיון לחשכין שלום בצ'אד

בראזאוויל. – הבעיה של הסדרת פגישה בין שני המנהיגים היריבים בצ'אד, הכשילה נסיון נוסף של הידברות לשלום ביניהם.

מקורות רשמיים מסרו, כי נשיא סנגל עבדו דיאוף, יו"ר ארגון אחדות אפריקה שצריך היה לתווך בשיחות האלה, עזב את בראזאוויל. גם נשיא צ'אד חיסין הברה ישוב לבירתו אנג'אמנה.

דיאוף עזב לאחר שהגיעו ידיעות לבראזאוויל, כי מנהיג המורדים בצ'אד גאוקוני וודיה, לא יבוא לשיחות עם הברה, שהיו צריכות להתקיים בעיירה מרוחקת בקונגו, לאובומו.

המורדים הודיעו, כי גאוקוני לא ייצא לקונגו וכי אין הוא מכיר בלגיטימיות של שלטון הברה.

בכך הושם לאל נסיון נוסף לשים קץ למלחמת האזרחים המשתוללת בצ'אד מזה 20 שנה. (רויטר־עתים וע"צ)

● טונה חשיש נתפסה בצפון־סיני

קהיר. – כוחות משמר הגבול המצריים תפסו טונה של סמים, ששוויים 5 מיליוני לירות מצריות.

המבריחים החביאו את הסמים בתוך 15 אבובים והשליכו אותם בחוף הצפוני של סיני. סירת משמר הגבול מצאה את האבובים בעומק רב במימי הים ומשתה אותם. (ע"מ)

● מחסור בבעלי בי.איי. בעברית במצרים

במצרים חסרים בוגרי אוניברסיטה בעלי תואר בי.איי. במקצועות הלשון והתרגום בשפה העברית.

התזמורת הפילהרמונית הישראלית

קונצרט חגיגי

זובין מהטה – מנצח

מונסרה קבייה – סופרן

מרילין הורן – מצו־סופרן

ניל וילסון – טנור

יאקו ריהאנן – באס

מקהלת "גכינגר קנטוריי" משטוטגרט

רקויאם מאת ורדי

תל־אביב, היכל התרבות הערב, 30.3.86, 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 7

הלמוט רילינג – מנצח

אדית ווינס – סופרן

מרגה שימל – אלט

אלדו בלדין – טנור

אנדריאס שמידט – באס

מקהלת "גכינגר קנטוריי" משטוטגרט

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב

סדרה 1. יום ב', 31.3.86

סדרה 2. יום ג', 1.4.86

סדרה 3. יום ד', 2.4.86

סדרה 4. יום ה', 3.4.86

סדרה 5. מוצ"ש, 5.4.86

קונצרט למנויים מס' 7

הלמוט רילינג – מנצח

קריסטינה לאקי – סופרן

מרגה שימל – אלט

אלדו בלדין – טנור

אנדריאס שמידט – באס

מקהלת "גכינגר קנטוריי" משטוטגרט

תל־אביב, היכל התרבות, 8.30 בערב

סדרה 6. יום א', 6.4.86

סדרה 7. מוצ"ש, 12.4.86

סדרה 8. יום א', 13.4.86

ירושלים, בנייני האומה יום ב', 7.4.86, 8.30 בערב

קונצרט למנויים מס' 6

המנצח והסולנים כמו בתל־אביב ובירושלים

חיפה, אודיטוריום חיפה, 8.30 בערב

סדרה 1. יום ב', 8.4.86

סדרה 2. יום ד', 9.4.86

סדרה 3. יום ה', 10.4.86

שופט יבדוק ניירות אוניית הנשק מישראל

מאת ז'אן כהן, כתבנו ביוון

אתונה. — רב־החובל וצוות אוניית־משא יוונית, שנשאה מטען נשק מישראל לפורטוגל ולאמריקה הלטינית ונעצרה בנמל כרתים, יובאו היום לפני שופט.

אם ניירות האוניה ימצאו ללא דופי, יואשמו אנשי הצוות רק בשיט במימי יוון עם מטען נשק, בלי לבקש רשות לכך ממשרד ההגנה באתונה.

האוניה "ווסט־ליון", בעלת מעמס של 3000 טון ונושאת דגל איי קאיימן, נתקלה בקשיים טכניים ליד האי קרפטוס, אך ניסתה להתחמק מספינות שיטור שיצאו לעברה ואשר השיגו אותה בתום מרדף והובילו אותה לנמל איוס ניקולאוס בכרתים.

האוניה נשאה 80 טון תחמושת, 200 חומרי נפץ, 24 עוזרים והליקופטר.

נמסר, כי האוניה העמיסה את הנשק באשדוד ועשתה את דרכה לגואטמלה ולנמלים אחרים באמריקה הלטינית.

האוניה היא בבעלות החברה הישראלית "מאנוס" מחיפה, וקברניטה היווני מועסק בחברות ישראליות מאז 1973.

הקברניט טוען, שלא ידע שהוא במים טריטוריאליים יוונים וכי המטען שנשא חוקי. גם פול וייזמן, בעל חברת "מאנוס" אמר בראיון לעיתון יווני, כי המטען היה חוקי.

הרוגים ופצועים במצור "אמל" על מחנה שתילה

ביירות. — ארבעה בני־אדם נהרגו ו־11 נפצעו בהתנגשויות בין לוחמי תנועת "אמל" השיעית ובין לוחמים פלשתינים מאנשי מחנה הפליטים שתילה, המתנהלות מאז יום ו'.

חילופי האש בין הצדדים היריבים — מנשק קל אוטומאטי, מטילים נגד טנקים ומרגמות — נמשכו לסירוגין גם במשך כל שעות השבת. על פי נתונים אחרונים שנתקבלו מאנשי "אמל" ומארגוני הפלשתינים, נהרגו שני אנשי המליציה השיעית ושישה אחרים נפצעו. ואילו בצד הפלשתיני נהרגו שניים וחמישה נפצעו במהלך היממה האחרונה.

אנשי "אמל" טוענים, כי הפלשתינים תקפו בערב שבת עמדה קידמית של השיעים, במבואות מחנה שתילה והרגו אחד מהוקיפים. ואילו הפלשתינים, מצידם, מאשימים את אנשי "אמל", כי הם פתחו בערב שבת באש מכלי נשק שונים לעבר המחנה, ואף הפגיזו אותו במרגמות כבדות.

דובר מטעם "חזית ההצלה הלאומית הפלשתינית" — קואליציה פלשתינית פרו־סורית, ממתנגדיו של יאסר ערפאת — הביע את החשש כי עלולה להתחדש "מלחמת המחנות" בביירות, שנמשכה חודש ימים בקיץ 1985 וגרמה למאות הרוגים.

תוך כך נמסר, כי חמישה בני־אדם (שניים מהם אנשי סוכנות אונר"א) נפצעו אתמול, מחילופי האש שהתנהלו לאורך "הקו הירוק" המפריד בין שני חלקי ביירות.

סוריה דחתה אמש את האשמות המיליציות הנוצריות, כי היא מעורבת בהתלקחויות האחרונות של הקרבות במזרח־לבנון, במטרה לכפות את תכנית השלום שלה.

סוריה גם האשימה בצורה עקיפה את המיליציה הנוצרית "הכוחות הלבנוניים" בנסיון לפרובוקציות נגד סוריה. (ע"ר, ע"צ)

מרחב תכנון מקומי

כפר־סבא

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבנייה תשכ"ה־1965

בדבר בקשה להקלה ושמוש חורג

הועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא מודיעה בזה כי הוגשו בקשות להקלות כלהלן:

א) חלקה/ות 129 בגוש 6440 רח' ירושלים מס' 48 — הקלה בשעור 6% מאחוזי הבנייה המותרים וכן בנייה בחלל הגג עפ"י תכנית כס/1/1/גג.

ב) חלקה 311 בגוש 6426 רח' רוטשילד — הקלה בשעור 10% בקוי בנין צדדיים ואחוריים.

כל המעוניין יוכל לעיין בבקשה הנ"ל ובתכניות המצורפות אליה, במשרדי הועדה המקומית כפר־סבא, רח' ויצמן 131, בשעות קבלת־קהל, ללא כל תשלום וכן רשאי להגיש התנגדות למתן ההיתר המבוקש.

התנגדויות מנומקות בשני העתקים אשר להמציא לועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא, עד לתאריך שבועיים מיום הפרסום.

יצחק ולד, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבנייה כפר־סבא

רקטות מתוצרת־בית הונחתו על מטה משטרה ביפאן

אוסאקה. — מטה משטרה באוסאקה, יפאן, הותקף ביום שישי על־ידי רקטות מתוצרת בית, והמשטרה סבורה כי אותו ארגון שמאלני קיצוני שביצע את ההתקפות בטוקיו בשבוע שעבר, ביצע גם פיגוע זה.

הרקטות שוגרו ממכונית חונה. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

התקפה זו דומה לשתי התקפות בטוקיו ביום שלישי על שגרירות ארה"ב ועל ארמון הקיסר הירואיטו.

גם שם היה שימוש ברקטות מסוג מאולתר וגם שם הן נורו ממשגרים שהוצבו על מכוניות חונות.

המשטרה חושדת, כי את הפיגועים הללו ביצע ארגון מחתרת שמאלני רדיקאלי, שהודיע כי ישבש את ועידת שבע המדינות התעשייתיות הגדולות שתתכנס בטוקיו בתחילת מאי.

אותם גורמים גם איימו לפעול נגד החגיגות לציון 60 שנות שלטונו של הקיסר הירואיטו. חגיגות אלה יתחילו ב־29 באפריל. (ע"צ ועתים רויטר)

המראה מושלמת של הטיל "אריאן 3"

קורואו. — ההמראה הנהדרת וחסרת התקלות של הטיל האירופי "אריאן 3" אור־לאתמול, מסמנת עידן חדש בתוכנית לווייני התקשורת האירופים.

הטיל פעל ללא כל תקלה במהלך 21 דקות הטיסה והציב במסלול כדור הארץ שני לווייני־תקשורת "גסטאר 2" ו"בראסילסאט ס־1" במרחק של 36000 ק"מ סביב כדור הארץ.

ראש הממשלה, ז'אק שיראק, אומר בהודעתו לנשיא "אריאנספייס" פרדריק דיאלסט כי השיגור מאשר את הצלחת היצוא של הטיל האירופי.

היה זה שיגור ראשון מכן־שיגור חדש שהושלם לפני שמונה חודשים לאחר עבודה של 4 שנים. לכן־שיגור זה יש מיבנה מיוחד בו מרכיבים את הטילים לפני שהם מועברים על מסילה לכן ההמראה. דבר שמאפשר לטיל לעמוד־הכן לקראת שיגור, בעוד במיבנה הסמוך מרכיבים טיל נוסף. (ע"צ, ע"ר)

החבורה השמרנית נשארה בשלטון בצ'כוסלובקיה

פראג. — ועידת המפלגה הקומוניסטית הצ'כוסלובקית הסתיימה ביום שישי לאחר דיונים של חמישה ימים, עם אותה הנהגה שמרנית המתנגדת לרפורמה והשולטת בצ'כיה מזה 15 שנים.

הפוליטביורו בן 11 החברים נבחר מחדש בישיבת הנעילה, תחת הסיסמא — המשך היציבות והבטחון.

לא ניכרה שום התנגדות לבחירתו־מחדש של מזכיר המפלגה גוסטאב הוסאק לתקופת כהונה נוספת. הוסאק בן 73 הועלה לשלטון על כידוני הצבא הסובייטי לאחר הפלישה ב־1968 ששמה קץ ל"תקופת האביב" של אלכסנדר דובצ'ק.

בין אלה שנבחרו־מחדש, ראש הממשלה לובומיר שטראוגל והצמרן הנוקשה ואסיל בילאק. (רויטר־עתים)

נמשכות התקפות הרצח בפאנג'אב

ניודלהי. — קיצוניים סיקים הרגו אתמול חמישה־עשר בני־אדם ופצעו רבים אחרים, כאשר המטירו אש־מקלעים על מפעל לבנים במדינת פאנג'אב.

התקפה זו, בקירבת העיר נאקודאר שבמרכז פאנג'אב, באה בעקבות התקפות מנשק אוטומאטי בעיר התעשייתית העיקרית של פאנג'אב, לודיאנה, ביום ו'. בהתקפות אלה מצאו את מותם 16 בני־אדם.

עדי ראייה מסרו, כי 6 קיצוניים סיקים התקרבו למפעל בג'יפ, ופתחו באש ללא אבחנה לעבר מאות הפועלים שעבדו שם.

אתמול הושבתו למעשה כליל העבודה והמסחר במרבית עריה של פאנג'אב, עקב שביתת מחאה שהכריזו ההינדים בעקבות מעשי הרצח של הסיקים הקיצוניים בימים האחרונים. כוחות צבא גדולים הועמדו במצב הכן על מנת למנוע התפרעויות נוספות.

בשעות לפני הצהריים אתמול, פתחו כוחות משטרה באש בארבע ערים שבמדינת פאנג'אב, והטילו עוצר בשתיים מהן, במגמה למנוע התפרעויות מצד ההינדים, כתגובה למעשי הרצח של הסיקים. (ע"צ ורויטר עתים)

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 28.3.86

	היחידה	בנקנוטים – קניה	בנקנוטים – מכירה	העברות והמחאות – קניה	העברות והמחאות – מכירה	שערים יציגים
דולר אמריקאי	1	1.47	1.53	1.4917	1.5103	1.5000
לירה שטרלינג	1	2.17	2.27	2.2085	2.2360	—
מרק גרמני	1	0.63	0.66	0.6410	0.6490	—
פרנק צרפתי	1	0.20	0.21	0.2083	0.2108	0.2091
גילדן הולנדי	1	0.56	0.59	0.5708	0.5779	—
פרנק שווייצרי	1	0.75	0.79	0.7675	0.7771	—
כתר שבדי	1	0.20	0.21	0.2045	0.2070	—
כתר נורווגי	1	0.20	0.21	0.2060	0.2086	—
כתר דני	1	0.17	0.18	0.1742	0.1764	—
מרק פיני	1	0.28	0.30	0.2870	0.2906	—
דולר קנדי	1	1.05	1.10	1.0666	1.0799	—
דולר אוסטרלי	1	1.02	1.10	1.0613	1.0746	—
ראנד דרום אפריקאי	1	0.60	0.72	0.7080	0.7168	
פרנק בלגי	10	0.30	0.32	0.3132	0.3172	0.3145
שילינג אוסטרי	10	0.90	0.94	0.9126	0.9240	0.9172
לירה איטלקית	1,000	0.92	0.98	0.9396	0.9514	0.9467
ין יפאני	100	0.82	0.86	0.8329	0.8433	0.8359